

MİMARCA 78

MART 2010 ISSN 1306-3138 YIL:20 SAYI :78

KIBRIS TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ

MİMARLAR ODASI DERGİSİ

UNION OF THE CYPRUS TURKISH ENGINEERS AND ARCHITECTS
CHAMBER OF ARCHITECTS JOURNAL

Editorün Köşesi

mimarca

Sahibi:
KTMMOB
MİMARLAR ODASI

Genel Yayın Yönetmeni:
Ekrem Z. BODAMYALIZADE

Genel Koordinatör:
Azmi ÖGE, Tunç ADANIR

Yayın Ekibi:
Azmi ÖGE, Tunç ADANIR, Nezire ÖZGECE, Meray TALUĞ, Pınar ULUÇAY

Kapak Düzenleme:
Çağdaş Erdoğan ÖZGECE

Görsel
Senih ÇAVUŞOĞLU - Anastasia ARTYUKHOVA

Grafik Tasarım Danışmanı:
Senih ÇAVUŞOĞLU

Dizgi:
Nezire ÖZGECE, Meray TALUĞ

Baskı: Publica
Tel : 229 27 48 - 49

ISSN 1306-3138

Internet Adresimiz:
www.mimarlarodasi.org

E-mail: info@mimarlarodasi.org

Yazışma adresi: Zahra Sok. No:7
Arabahmet Mah. Lefkoşa KIBRIS
Tel: (0392) 22 92 105/6 Fax: (0391) 22 92 107

Mimarca Dergisi Reklam Fiyatları:
Arka kapak dış tam sayfa : 1,500 TL
Ön kapak iç tam sayfa : 1,500 TL
Arka kapak iç tam sayfa : 1,000 TL
İç sayfalar tam sayfa : 500 TL
İç sayfalar yarım sayfa : 250 TL
(Bu fiyatlara KDV dahildir)

Bu yayında yayınlanan yazılardaki fikirler tümüyle yazarlarına aittir. Yayınımızdan, kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Herhangi bir yazışma "MİMARCA Yayın Kuruluna" açık isim, soy isim, meslek ve adres verilerek gönderilmelidir.

Değerli okurlar,
Değerli meslektaşlarım,

77'den 78'e uzun bir ara geçti ancak yayın kurulu bu arada boş kalmadı. Yarışma kitaplarının ardından Mimarca 78'e ulaşıyoruz, bu sayıda programlı çalışmaların yanında mesleğe büyük katkısı olan "Üstat" Tuna Veysi'nin Pınar Uluçay ile yaptığı söyleşi benim için çok değerli, mesleğin nereden nereye geldiği konusunu açıkça karşılaştırabilirsiniz bu söyleşide. Üstün hocanın söyleşisi de KKTC'deki deneyimleri açısından çok önemli.

Bu sayıyı büyük bir gayretle yayına hazırlayan yayın ekibine teşekkür ederek inşallah Genel Kurul'a bu sayıyı sayıyı da yetiştirmek umudu ile tekrar bir Mimarca'da buluşmak umudu ile iyi okumalar.

Saygılarımla,

Ekrem Z. Bodamyalizade

İÇİNDEKİLER

Mimarlar Odası Başkanı'nın Yazısı.....	2
Odadan Haberler.....	3-8
Mimarlar Odası Vize Bürosu'ndan Haberler.....	9-13
Dış İlişkiler - UIA.....	14-18
SMG Grubu Çalışmaları.....	15-29
Neden bir mimar ile çalışmalısınız?.....	30-32
Mühendislik eğitimi ve mesleğine alternatif bir öneri.....	32-33
Kıbrıs mimarisine katkı koyanlar - Tuna Veysi.....	34-41
Çevre Dostu Binalar Çevreye Yatırımdır.....	42
Kıbrıs'ta İngiliz dönemi toplu konut projelerinde rejyonalist yaklaşımlar.....	43-49
Kullanıcısı Tanımlanmamış Konutlar, Kuzey Kıbrıs'ta Alıcı Bekliyor!.....	50-53
Kopyala-Çoğalt-Yap-Sat.....	54-61
Lefkoşa-Girne Kapısı'nda mimarlık öğrencileriyle yapılan bir çalıştay:Dikey Strüktür.....	62-68
Yürekli bir akademisyen - Üstün Alsac.....	69-77
Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi-Mimarlık Bölümü.....	78-81
Girne Amerikan Üniversitesi-Mimarlık Bölümü.....	82-83
Yeni Üyelerimiz.....	84

2 KTMMOB MİMARLAR ODASI BAŞKANI'NIN YAZISI

mimarca

Ekrem Ziver BODAMYALIZADE*

Değerli meslektaşlarım,

KTMMOB Mimarlar Odası başkanı olarak genel kurulumuza hoş geldiniz diyerek sözlerime başlamak istiyorum.

Değerli meslektaşlarım bir dönemi daha bu günle kapatıp yeni bir döneme başlayacağız,iki dönem önce, şimdiki yönetim kurulu üyesi meslektaşlarımla görev yapma arzumu sizlere aktarmış ve görev almıştık. Hedefimizi, 21/2005 YENİ BİRLİK YASASI'nın emrettiği Çalışma Esaslarını, Tüzük ve Yönetmenlikleri çıkarmak , mesleğimizin omurgası olan odamızın yeni yasa temelinde güçlenmesini sağlamak olarak ortaya koymuştuk.

Odamız gerek Birlik, gerek Odamızın çalışma esaslarını tamamlamış, sonrasında ise yeni Yasaya göre "Mimarlar Odası Vize Tüzüğünü" Bakanlar kurulundan onaylatarak yürürlüğe koymuştur. Kasım 2009 da onaylanan yeni tüzüğümüz çalışmalarında, Olağan Genel Kurul'da yedi saat katkı koyan 125 meslektaşına ve mesleki lobi faaliyetlerinde, yanımda olan eski oda başkanlarımıza ve yönetim kurulu üyesi arkadaşlarıma katkılarından dolayı teşekkürü bir borç bilirim.

Bu tüzüğün hazırlanması tasarımı 1983 de başlamış, 2003 de birlik yasasında sürmüş 2005 de yasanın onaylanması ile kapı açılmış ve 2009 da tamamlanmıştır. Bu tüzüğün benim açımdan en önemli anlamı ise "MESLEĞİMİZİN VE MESLEKİ DENETİMİMİZİN ÖZERKLİĞİNİ KAZANMASIDIR".

Değerli meslektaşlarım;

Bu tüzüğün ardından "Mimari Bürolar Tescil Tüzüğü " de hazırlanarak önce yetki kuruldan geçirilmiş ve bakanlar kuruluna onay için ilgili bakanlığa teslim edilmiştir. Ayrıca " Mesleki Hizmet ve Denetim Tüzüğü" Yeni yasaya göre güncelleştirilmiş, Yetki Kurulunun gündemine hazırlanmıştır.

Yeni Birlik çalışma esaslarına göre hazırlanması gereken "Bilirkişi Hizmetleri Çalışma Esasları dört odanın katkısı ile hazırlanmış, Birlik genel kuruluna onay için sunulmuştur.

Odamızın ve Mesleğin yeni yasa ile yeniden yapılanması sürecinde önümüzdeki dönemde Yapılması gereken iki önemli iş kalmıştır, bunlardan biri " EĞİTİM SONRASI STAJ DİĞERİ İSE MESLEKİ KONTROLDA DENETİMDİR "

Geçtiğimiz dönemlerde T.C Mimarlar Odası ile yaptığımız ve katkı koyduğumuz "MİMARLIK VE EĞİTİM KURULTAYLARI" Odamızın gerek Kıbrıs'da gerekse Türkiye'de eğitim kurumları ile birlikteliği, gerek mesleğe hazırlık gerekse sonrasındaki gelişmeleri güncelleştirme açısından çok olumlu geçtiği kanaatindeyim. Özellikle Lefkoşa ATATÜRK Kültür Merkezindeki son kurultayımıza üye açısından katılım 200'ün üzerinde olması bizler ve beraberlik açısından çok olumlu olmuştur.

Ben ve yönetim kurulum adına geçtiğimiz dönem içerisinde de en negatif geçen ilişkiler yine ŞEHİR PLANLAMA DAİRESİ ile olmuştur. Senelerdir Mimarlıkla Şehircilik bağıını anlamakta güçlük çeken dar görüşlü zihniyet devam etmiş, Şehirci ile Mimarlar Odasının birlikte çalışma ve karar üretme sürecine karşı koyulmuş hatta birlikte çalışmamak içinde "Mimarlar bu işten anlamaz" söylevini politikaya dahi taşımışlardır. Bu söylevi bu Genel Kurul vesilesi ile bir daha protesto ediyor ve plansız yapılaşmanın faturasını şu söylevle onlara kesmek istiyorum.

'ÇIKARDIĞINIZ 55/89 ile , yerine getiremediğiniz görevlerden sonra ,ülkemizde Plansız yapılaşmanın en büyük sorumlusu Şehir Planlama Dairesi ve İdarecileridir"

Değerli meslektaşlarım;

Yönetim kurulu sekreteri arkadaşım Azmi Öge'nin sizlere sunacağı çalışma raporunda birçok tamamlanmış işe karşılık, başlatılmış ve tamamlanamamış işlerde olabilecek, Önümüzdeki dönem temelini atmış olduğumuz işlere ek ve tamamlanmasını istediğimiz işler için yine sizlerden ben ve Yönetim Kurulum güven oyu istiyor.

Yaptıklarımızı, yapacaklarımıza teminat sayın, saymıyorsanız Genel Kurula gelip, doğruları alkışlayın, yanlışları eleştirin, düzeleceğine inanmadığınız işler var ise yapacak olanı desteklemek en doğal hakkınızdır.

HEPİMİZE VERİMLİ BİR GENEL KURUL DİLEYEREK, ÖNÜMÜZDEKİ DÖNEMİN TÜM MESLEKTAŞLARIMA SAĞLIK VE MUTLULUK GETİRMESİ DİLEĞİ İLE, SAYGILARIMI SUNARIM.

* Mimar, KTMMOB Mimarlar Odası Başkanı

47. DÖNEM KTMMOB MİMARLAR ODASI FAALİYET RAPORU

3

Azmi ÖGE*

mimarca

Değerli Meslektaşlarım,

2008 Nisan ayında yapılan seçimlerden sonra, geçen dönem başlanan çalışmalara devam edildi.

Cumhurbaşkanlığından gelen, Sivil Toplum Örgütleri bilgilendirme toplantısı davetine, Odamız Başkan ve Yönetim Kurulu üyeleri katıldı.

Üye kartlarımızın daha dayanıklı, prestijli ve güvenilir hale getirmek için kart basım cihazı alınarak, üyelere pvc üye kartı verilmesine başlandı.

Sürdürülebilir binalarla ilgili, UNDP, Makine Mühendisleri ve Çevre Mühendisleri Odası ile 16-17 2008 Mayıs tarihleri arasında KTMMOB Üst Salonunda ortak seminer gerçekleştirildi.

19 Mayıs 2008 de Antalya Mimarlar Odası daveti ile Genç Mimarlar Toplantısına, Yönetim Kurulu üyemiz Şevket Şenbül katıldı.

DAÜ Mimarlık Fakültesi 'Konut- Eğitim, Araştırma ve Danışmanlık Merkezi' (HERA-C) ve İTÜ 'Konut Araştırma ve Eğitim Merkezi' (HREC) işbirliği ile 20-22 Mayıs 2008 tarihleri arasında DAÜ Mimarlık Fakültesinde gerçekleştirilen Konut Alanında Doktora Çalışmaları konulu uluslararası sempozyuma destek verildi ve Başkanımız Ekrem Z. Bodamyalızade bu sempozyuma katıldı.

13- 14 Haziran'da Pia Bella Otelde Odamız ve İnşaat Müh. Odası ile birlikte gerçekleştirdiğimiz Birlikçi Hizmeti Verenlere Yönelik Eğitim Semineri Türkiye den gelen hocalarımız tarafından gerçekleştirildi .Çok sayıda üyenin katıldığı seminer sonrasında katılımcılara katılım belgeleri verildi. K.T.M.M.O.B. Başkanıyla yaptığımız görüşme sonrasında ise yeniden yapılacak olan birlikçi komisyonu ile birlikte ,birlikçi hizmetinin katılım belgesine sahip üyeler arasından seçilmesi konusunda görüş birliğine varıldı.

Mimarlık ve Eğitim Kurultayında çalışan 4 ihtisas grubundan;

Bir tarafta; Sürekli Mesleki Gelişim Merkezi İhtisas Gurubu ve Mimarlık, Mimarlık-Mühendislik Büroları Tescil ve Denetim Kriterleri İhtisas Gurubu, diğer tarafta ise; Meslek Pratiği İhtisas Gurubu ve Mesleğe Kabul Kurulu Gurubu

Bir çatı altında çalışmalarını sürdürdü. Oluşturulan çalışma gurupları değerlendirilmek üzere sonuç bildirgelerini yönetim kuruluna sundular. Sunulan metinler bir bütün halinde yeniden gözden geçirilip tüzük haline getirilmek üzere çalışmalar başlatıldı. Bu vesile ile sıcak geçen yaz aylarında gruplar içerisinde özveri ile çalışan tüm arkadaşlara , yönetim kurulumuz adına teşekkür ediyorum.

Kasım ayında Kıbrıs ta EASA (Avrupa Mimarlık Öğrencileri Formu) UNDP ile birlikte gerçekleştirilen Mimarlık Öğrencileri çalışma toplantısına katkı koyma kararı alındı .

KTMMOB yönetim kurulu, Zahra Sokak'taki Vakıf Binamızda Odamız Yönetim Kurulunu ziyaret etti. Birliğimizin ve Odamızın güncel sorunlarını konuşup genel konular hakkında bilgi aktarımında bulunuldu.

Odamız, Candemir Const. ile Graft Atık Su Arıtma Sistemleri ile ilgili tanıtım seminerini 5 Haziran 2008 de KTMMOB üst salonda gerçekleştirdi.

Ortak vize kitabet personeli olarak bizlere uzun yıllar hizmet veren Sn. Kale Serol. 1 Temmuz 2008 itibari ile ortak vize personeli görevinden ayrılıp İnşaat Mühendisleri Odası kitabet personeli olarak göreve başlamıştır. Kendisine bizlere `verdiği özverili hizmetlerden dolayı teşekkür edip yeni görevinde başarılar dileriz.

Halk Bankasından gelen birlikçi hizmet alımı şartları ile ilgili toplantıya Odamız Yönetim Kurulu üyesi Türker Aktaç katılıp banka yetkililerine bilgi verdi.

Girne Amerikan Üniversitesi Mimarlık Fakültesi öğrencileri ve Girne Belediyesinin , Girne kenti ile ilgili gerçekleştirdiği çalıştaya, Başkanımız Ekrem Z. Bodamyalızade konuşmacı olarak katkı koymuştur. Çalışma bir kitapçık olarak yayımlanmıştır.

KTMMOB yönetim kurulu ve oda başkanları ile Cumhurbaşkanımız Sn. Mehmetali Talat ziyaret edilip, birliğimiz ve odalarla ilgili güncel konular ve sıkıntılar aktarıldı. Ziyarete Oda Yazmanı Azmi Öge katılıp, odamızla ilgili sorunları aktarmıştır.

Odamız bünyesinde oluşturulması hedeflenen Mimarlık Kütüphanesi proje haline getirilip katkı almak amacı ile Save Yardım Programına sunulmuştur. Bu başvuru değerlendirilip kayde değer bulunmuş ve odamıza 23000 Euro katkı sağlanmıştır ve kütüphanemiz açılacak duruma getirildi .24 Nisan 2009 da açılan kütüphanemizin kitap diziminde bizlere yardımcı olan Kültür dairesi ne de teşekkür etmekteyiz.

23. Dünya Mimarlık Kongresi ve 24. UIA Genel Kurulu 30 Haziran 5 Temmuz 2008 tarihlerinde İtalya'nın Torino kentinde gerçekleşti. Dünyanın her yerinden gelen yaklaşık 10 bini aşkın mimarın bir araya gelmesi ile gerçekleşen kongrede tema Mimarlığı aktarmak : kültür, demokrasi ve umut olduğundan mimarların yanı sıra belediye başkanları yöneticiler ve hatta herkes için mimarlık sloganı ile halkın da katılımı sağlanarak bir bütünlük oluşturulmaya çalışıldı. Organizasyonda yaşanan problemler ve İtalyan organizatörlerin problemlerin çözümünde çok da başarılı olamamaları zaman zaman hayal kırıklıklarına neden oldu.

UIA genel kurulu öncesinde UIA başkan yardımcısı ve UIA başkanlığına aday olan İtalyan Mimar Giancarlo lus kalp krizi geçirerek vefat etmesi genel kurulu derinden etkiledi. Türkiye Mimarlar Odası Yönetim kurulunun destek vermesi ile Torino'ya giden yönetim kurulumuz, çeşitli ülke Mimarlar Odası yöneticileri ile görüşme imkanı bulmuş ve ülke mimarimize katkı sağlamak ve genç mimarlarımızın vizyonunu genişletmek amacı ile ülkemize davet etmiş ve olumlu cevap almıştır. Ayrıca Yönetim Kurulu Üyemiz Türker Aktaç'ın da Türkiye delegesi içinde katıldığı genel kurulda, UIA başkanlığına ise tek aday olan Luise Cox (Avustralya) seçim yapılmadan atanmış oldu.

Yapılan görüşmeler sonucunda Yetki Kurulu kararı ile tüm yapılarda taksimat projeleri, yalnızca müellifler tarafından yapılması kararı alındı.

Dönem Başbakan 'ı , Sn. Ferdi Sabit Soyer'e, İçişleri Bakanı Özkan Murat'a yapı sektöründe yaşanan sıkıntılar ve Lefkoşa İmar Planı ve yürürlükteki emirnameler ile ilgili oda görüşlerimizi belirten bir yazı gönderildi.

Yönetim Kurulumuz Birlik Yönetim Kurulunu ziyaret edip oda sıkıntılarımızı ve KTMMOB çalışmaları ile ilgili oda görüşlerini dile getirdi. Özellikle Bilirkişilik hizmetlerinde yaşanan sıkıntılar tartışılıp ,Mimarlar Odası Vize Tüzüğü'nün, diğer tüzük çalışmalarımıza yön verilmesi için bir an önce yasallaşması gerekliliği yeniden vurgulandı.

Yönetim Kurulumuz, üyelerle olan bağını güçlendirmek ,güncel olaylarla ilgili oda görüşlerini aktarmak ve üye sıkıntılarını dinlemek üzere, yeni kayıt edilen üyelerden başlayarak, gruplar halinde üye toplantıları gerçekleştirdi. Ayrıca bu vesile ile genç üyelerimize bağlı bulunduğumuz Birlik Yasası, Mimarlar Odası Çalışma Esasları ve mesleki etik hakkında bilgi alışverişinde bulunma fırsatı da bulmuştur.

Yönetim Kurulumuz, dönemin Planlama İnşaat Dairesi Müsteşarı Sn. Şener Çağınan ı ziyaret edip ,Olağan Üstü Genel Kurulumuz ve daha sonra ise Yetki Kurulumuz tarafından onaylanan, " Mimarlar Odası Vize Bürosu Tüzüğü'nü" Bakanlar Kuruluna sunması için gereken girişimin yapılması talebinde bulunmuştur. Ayrıca toplantıda genel konular konuşulup Oda ile P.İ.D. ilişkileri ve hizmet alım koşulları tartışıldı.

Birliğimiz tarafından yürütülen Bilirkişi komüsyonuna destek veren odamız daha sağlıklı bilirkişi hizmeti verilmesi konusunda Birlik Başkanımız ile yeniden oluşması gereken Bilirkişi Komisyonu konusunda toplantı gerçekleştirdi.

Kıbrıs'a , Sempozyuma katılmak için gelen, T.C. Mimarlar Odası M.Y.K. üyesi Sn. Cengiz Bektaş'la toplantı yapan odamız, daha önce Antalya Mimarlar Odası ile gerçekleştirilen protokolün ,T.C Mimarlar Odası ile de gerçekleştirilmesini talep etti. Olumlu karşılanan talebimiz doğrultusunda, Türkiye Mimarlar Odası ile, KKTC sınırları içerisinde ön proje yapacak olan T.C. Mim. Oda üyeleri ile ilgili, protokol imzalandı ve ilgili makamlara gönderildi.

Tüm köy ve beldelerin Belediyelere bağlanması sonucunda kırsal kesimde 300m² ye kadar var olan tek imza ile proje yapma uygulaması kaldırıldı.

Magosa Lala Mustafa Paşa Camisinde yapılması planlanan şadırvanla ilgili oda görüşümüz Vakıflar Dairesine ve Magosa Belediyesi ile Eski eserlere bildirilmiş olmasına rağmen üzümlere farklı bir uygulamanın yapıldığını tesbit etti ve konu ile ilgili şikayet yazımızı ilgili makamlara iletilti.

Luricina Yaşıyor Derneğinden gelen eski ve tarihi okul binasının tamiri hakkında ,işbirliği talebi uygun görüldü ve gerekli çalışmanın başlatılması kararı alındı.

Tuzla Sanayi Bölgesi ile ilgili, Sanayi Dairesi Müdürü ile sanayi sitesinin yarışma projesi ile elde edilmesi yöntemi konuşuldu bütçe hazırlandı ve sunuldu. Ancak hala bir cevap alınamadı.

Queens University Belfast, Northern Ireland School of Architecture öğrencileri 15.10.2008 tarihinde Odamızı ziyaret etti. Başkanımız ziyarette öğrencilere odamız ve oda çalışmaları hakkında bilgi aktardı.

Ekim ayında , yaşanan müelliflik problemlerinden dolayı mimari ön proje sözleşmesi onayı uygulaması başlatıldı.Vize bakma uygulamalarında ise belli standardı yakalamak için hazırlanan kontrol listesi uygulaması başlatıldı.

30 Ekim 2008 de Antalya Mimarlar Odası daveti ile Turizm ve Mimarlık Sempozyumuna oda üyemiz Şevket Şenbülül katıldı.

4 Kasım 2008 tarihinde Lefkoşa da üye bilgilendirme toplantısı gerçekleştirildi.

28 Kasım 2008 de uğraşlarımız sonucunda Vize tüzüğümüz yasalaştı.

Kasım ayında İstanbul da gerçekleştirilen V. Mimarlık ve Eğitim Kurultayı çalıştayına Danışman Kurulu Üyesi olarak davet edilen başkanımız Ekrem Z. Bodamyalızade katıldı.

Geçen dönemde gerçekleştirdiğimiz bölgesel toplantılarımıza devam edilerek 16 Aralık Mağusa ve 18 Aralık Girne Bölge toplantıları gerçekleştirildi. Bu toplantılarda üyelere oda çalışmaları ve yeni gelişmeler hakkında bilgi verildi. Üye görüşleri ile bölgesel sorunlar dinlendi. Bunun sonucunda ise sabah 8-8.30 arasında vize personeli ve üye görüşmesi yapılma kararı alındı.

26 Aralık Gecesi geleneksel yılbaşı kokteyilimiz , her zamanki gibi yoğun üye katılımı ile gerçekleştirildi.

Kasım ayında yasalaşan Vize tüzüğümüz doğrultusunda ve İnşaat Mühendisleri Odası ile yapılan 4 protokole bağlı olarak,tek dosya fakat ayrı vize işlemlerine başlandı. Bu süreçte yaşanan ve karşı oda tarafından yapılan üzücü spekülasyonlardan sonra ve İnşaat Mühendisleri tüzüğü ile ayrı dosya ve ayrı vize işlemleri başlatıldı.

7 Ocak 2009'da KKTC ye bağlı Belediyeler ve Kaymakamlık yetkilileri ile Saray Otelde yemekli bilgilendirme toplantısı yapıldı. Onaylanan Mimarlar Odası Vize Tüzüğü ve bunun sonucunda oluşan Mimarlar Odası Vize Bürosu ve çalışma prensibi ile ilgili bilgi verildi. Ayrıca Toplantımıza katılan Birlik Başkanı ve Yönetim Kurulumuz , güncel sorunlar ve çözüm önerilerini de tartıştı.

UIA2011 organizatörü Prof. George Kunihiro 15.01.09 tarihinde YDÜ Kütüphane Konferans salonunda, Architects Role in the Cultural and the Environmental Sustainability başlıklı sunumunu gerçekleştirdi.

22 Ocak 2009 da Cumhurbaşkanı Sayın Mehmetali Talat'ın KTMMOB üst salonun da yaptığı bilgilendirme toplantısına yönetim kurulumuz katıldı.

M.I.T.(A.B.D) den 11 Master öğrencisi ile gelen Prof. Jan Wampler (MIT) KTMMOB lokalinde üye ve öğrencilere yönelik "**Notes for the Future - Work and Ideas of Jan Wampler**"- "**Gelecek için Anekdotlar; Jan Wampler: Eserleri ve Düşünceleri**"- başlığı altında bir sunumu 31 Ocak 2009,Cumartesi gerçekleştirdi.

18 Şubat ta Tiyatro Sanatçıları Derneği ile birlikte KTMMOB üst salonunda Mim. Ralph Koltai. Sahne tasarımı ile ilgili bir konferans gerçekleştirdi.

26 Şubat 2009 Ankara da Cumhuriyet Dönemi Mimari miras sempozyumuna davetli olarak Oda Başkanımız Ekrem Ziver Bodamyalızade ve yönetim kurulu üyemiz Cem Kara katıldı.

Universitat Siegen Fachbereich Architektur und Stadtebau, üniversitesinden gelen talep üzerine , 26.02.09 tarihinde Azmi Öge ve Türker Aktaş ile birlikte Workshop ve yaz okulu gerçekleştirmek üzere ilk görüşmeyi Zahara Sokaktaki binamızda yapıldı. Daha sonra Güney deki meslek örgütü baskıları sonucunda yaz okulu maalesef gerçekleştirilemedi.

KTMMOB bünyesinde kurulan Avrupa Birliği uyum komüsyonu ve proje geliştirme komüsyonuna Oda Üyemiz Sn. Mehmet Akanyeti atandı.

Son dönemlerde gayri yasal ve keyfi uygulamalarla belediyelere yazı gönderilerek hatta bu konuda dava kaybettiğimiz iddası da ileri sürülerek Müellif ve mal sahiplerine belediyelerde çıkarılan çift imza ve mühür sorunu savcılık görüşü ile aşıldı.

4-7 Mart 2009 da Tunus- Sfax ta Kurucu üyesi olduğumuz Co-Arc (Kuzey Afrika Mimarlar Birliği) tarafından düzenlenen "İklim Değişikliğine Bağlı Yenilenebilir Enerji Kaynakları ve Mimarlık" sempozyumuna özel davetli olarak katınıldı. Ayrıca UIA 5. bölge toplantısına da katılan üyelerimiz Azmi Öge ,Tunç Adanır ve Türker Aktaş oda görüşlerini, çıktıkları tv söyleşisi ve toplantılarda ,izleyici ve katılımcılara aktardılar.

12 Mart 2009'da Kıbrıs ta ODTÜ ve GAÜ ortak öğrenci çalışması yapmakta bulunan Yard.Doç. Abdi Güzer teklifimizi sonrasında üyelere yönelik KTMMOB üst salonunda mimarisini sunan bir söyleşi gerçekleştirdi.

Makine Mühendisleri Odası tarafından, mekanik projeleri vizelene mimari projelerin, elektronik ortamda arşivlenmesi uygulamasının etik olmadığı ve uygulamadan vazgeçilmesi yönünde yazılı uyarı yapıldı.

2009 Nisan ayında çalışma esaslarımız gereği 1 yıllık çalışmalarımızı üyelerle paylaşmak üzere olağan üye bilgilendirme toplantımız yapıldı. Ara döneme ait çalışma raporu ve bütçe ile ilgili bilgiler üyelerle paylaşıldı ve üye görüş ve önerileri dinlendi.

Kıbrıs Türk Tabibler Birliğinden gelen 21.04.09 Çevre ile ilgili yasadaki eksiklikler ve uygulamadaki zorluklar paneline odamız adına Başkan Ekrem Z. Bodamyalızade katıldı.

Türkiye Yapı Endüstri Merkezi ile yapılan görüşmeler sonrasında ,YEM den indirimli kitaplar alınıp üyemizin faydalanması için kütüphanemiz arşivine eklendi .Ayrıca kütüphanemiz bünyesinde indirimli kitap satışlarına da başlandı.

I.Mimarlık ve Eğitim Kurultayı ve ihtisas guruplarının çalışması sonucu derlenen Büro Tescil ve Denetleme Tüzüğü düzenlenerek 30 Nisan 2009 tarihinde imzalanmak üzere Yetki Kuruluna sunuldu. Yaşanılan seçim sürecinde kesintiye uğramasına karşın, şu sıralar savcılık görüşü alıp Ulaştırma Bakanlığınca, Bakanlar Kuruluna sunulmak üzeredir.

Antalya Mimarlar Odası daveti üzerine 22-24 Mayıs 2009 da gerçekleşen "Gelecekte Tasarım 4. Uluslararası Genç Mimarlar Buluşması " etkinliğine Yönetim Kuru üyesi Şevket Şenbülül katıldı.

Bilgilendirme toplantısında üye talebi dikkate alınarak, Mimarlar Odası Vize Bürosu yaz mesaisi, personel toplam çalışma saatleri ihlal edilmeksizin yeniden düzenlendi. 2 aylık denemeden sonra değişim, çok rağbet görmemesi üzerine, normal yaz mesaisi uygulamasına geri dönüldü.

Mimarlar Odası çalışanlarına düzenli ve çağdaş ödemenin sağlanması için personele Kredi Kartı alınarak otomatik ödeme sistemine geçildi.

Ekonomi ve Enerji Bakanlığından gelen, 9-11 Temmuz tarihleri arasında KKTC de Reel Sektörün Geliştirilmesi için Uygulanması Gerekli Politikaların Tespiti" konulu çalışmaya yönetim kurulu üyemiz Azmi Öge katılıp oda görüşlerini çalıştayda sundu.

Uzun hazırlık süreci ve onlarca toplantı sonucunda II. Mimarlık ve Eğitim Kurultayı 30 Ekim 2009 da başarıyla ve yüksek katılımı ile gerçekleştirildi. Mimarlıkta KALİTE-YETKİ-SORUMLULUK Temalı Kurultayımız, özel sektörden 3 firmanın sponsörlüğü ile gerçekleştirildi. Kurultayımız, Türkiye Mimarlar Odası Merkez Yönetim Kurulu tarafından da izlendi. Konuk konuşmacı olarak bir önceki RIBA başkanı Jack Pringles ve 2009 yılı Türkiye Mimarlık ödülü sahibi Sn Ziya Tanalı'nın sunum yaptıkları kurultayımızı, meslektaşımız olan Turizm ve Çevre Bakanı Sn. Ersan Saner de onurlandırmıştır. Kurultay Çalışmaları ile eş zamanlı olarak yürütülen Kuzey Kıbrıs Mimarlık Sergisi de Oda Başkanımız ve Turizm ve Çevre Bakanı tarafından açılmıştır.

Başkan ve yönetim kurulumuz, TürkiyeV. Mimarlık ve Eğitim Kurultayına, Türkiye Mimarlar Odası davetlisi olarak katıldı ve odamızı temsil etti. Kurultay Danışman Kurulu üyesi olan başkanımız kurultay açılışında Mimari Poetikamızı anlatan bir konuşma yaptı. Kültür Üniversitesi'nin ev sahipliği yaptığı kurultayda sunum ve çalışmalarla katkı koyan tüm üniversite ve öğretim görevlilerimizin başarılı sunumları memnuniyet yarattı.

Aralık ayında ise yönetim kurulumuz her sene yaptığı gibi icatlarını üyeye paylaşmak ve yeni yapılacak icraatlarına yön vermek amacı ile bölgesel toplantılar gerçekleştirdi. 15-17-22 Aralık tarihlerinde sırası ile Girne, Magosa ve Lefkoşa'da bölgesel üye toplantıları yaptı. Genel olarak tüm konuların konuşulması için gündemsiz yapılan sohbet toplantılarında, yönetim kurulumuz, gündemdeki icraatlarını üye sorunları ve görüşleri dinlendi. Özellikle Magosa ve Girne bölgesindeki genç üyelerimizden oda yönetimine yardım etme istek ve talebi değerlendirilip, talepte bulunan üyelerle 2 yönetim kurulu toplantısı gerçekleştirilip, düzenli dergi ve oda bülteni, sosyal etkinliklerin bölgelere yayılarak yapılması ve oda medya ilişkileri tartışıldı. Oda mimari poetikalarına yön ve destek verilme şekilleri tartışılıp önümüzdeki dönemde var olan tüzük çalışmaları yanında Mesleki Denetim ve Mesleki Saygınlığın Kazanılması yolunda, birlikte ciddi adımların atılması kararları alındı.

29 Aralık 2009 Salı gecesi geleneksel YeniYıl Kokteyli Cumhurbaşkanımız Sn. Mehmetali Talat'ın da katılımıyla ve 300 ü aşkın üyemizle birlikte gerçekleştirildi. Yüksek katılım yönetim kurulumuzca memnuniyetle karşılandı. Zengin hediye çekilişinin yapıldığı kokteyilde üyelerimize yeni yıl eşantyonları ile birlikte uzun süredir çalışması sürdürülen Mimarın Elkitabı niteliğinde, kapsamlı mesleki dökümanları içeren cd' de dağıtıldı. Hazırlanan cd odamıza yeni üye olan tüm meslektaşlarımıza da verilecektir. Ayrıca 2 sene önce başlanan, üye mesleki iş sigortası uygulamasına, yeni yılda da devam edilecektir.

İçişleri Bakanlığı, Odamızı, kendilerine muhtelif dönemlerde, üye görüşlerinden derlenip sunulan oda raporlarını değerlendirmek üzere toplantılara davet etmiştir. Başkan Ekrem Z. Bodamyalızade, Tunç Adanır ve Cem Kara dönüşümlü olarak toplantılara katıldılar ve oda görüşlerini aktardılar.

Başkan ve Yönetim kurulumuz Yeni yılda Dış İşleri Bakanı Sn. Hüseyin Özgürün ve Lefkoşa Belediye Başkanı Cemal Bulutoğulları'nı ziyaret etti. Ziyaretlerde gazete ilanları ile yasal süreci tamamlanmadan uygulamaya konan projeler gündeme getirildi ve gerekli hassasiyet ve önlemin alınmasını talep etti.

Cumhurbaşkanımızın daveti üzerine, 18.01.2010 da Ekrem Z. Bodamyalızade, Azmi Öge, Tunç Adanır ve Türker Aktaç yemekli toplantıya katıldılar. Devam eden barış görüşmeleri, bu görüşmelerde sivil toplum örgütlerinin, odamızın ve meslek icra şeklinin nasıl olacağı sorulmuş ve muhtelif konularda bilgi alış verişinde bulunulmuştur.

Odamız Yönetim Kurulu Ocak ayı içerisinde Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanı Sn. Hasan Taçoy'u ziyaret etti. Basına da yansıyan ziyarette Bakanlıkta bekleyen tüzüğümüz ve Bakanlık ile Oda ilişkileri ele alındı. Devlet Projelerinin vizelenmesi, Mimari yarışmalar ve hizmet alımları tartışıldı. Toplantıda bulunan PİD Müdür ve Bölüm şefleri ile de daha sonraki 3 günde bir dizi toplantı gerçekleştirilip Bakana sunulmak üzere bir rapor hazırlandı.

Odamıza yapılan çağrı ile birlikte , KKTC Cumhurbaşkanlığı toplumsal cinsiyet çalışmaları odak noktası danışma kurulu toplantılarına ,odamızı temsilen Nazif Çataloğlu katıldı.

Oda yönetim kurulumuz ülkemizde uzun süredir konuşulan ancak halen kararlı bir çalışma başlatılmayan ülkesel fiziki plan çalışmalarına ve kırsal kesim Mimari Doku oluşumunu, başlatmak üzere akademik ve serbest mimarların birlikte çalışacağı bir çalışma gurubu oluşturma kararı aldı.Devlet yetkilileri tarafından da olumlu karşılanan bu çalışma,kılavuz kitap haline getirilmesi planlanmaktadır.

Odamız ,üyelerimizden Sn. Özge Eminoğlu ile Save Yardım Programına sunulup hayata geçirilen "Koruma Bilincine Yönelik Mimarlık Kütüphanesi" projesinden sonra , Sn.Mete Keleş'le, "Yeni mezun ve çalışmakta olan Mimarlar için ısı yalıtımı teknikerleri eğitim ve inceleme / işbirliği çalışması " projesi de onay almıştır.Proje yürütücü gurubu oluşturulup çalışmalar başladı.Sn.Huriye Gürdallı ile Kumyalı "Köyü bilgi evi ,geçmişten geleceğe bilginin oluşturulması adlı çalışma ile yine Özge Eminoğlu ile sunulan "Köyler yaşatılmalı" projeleri ise henüz onay almamıştır.

Geçen iki yıl içerisinde yönetim kurulumuz hiç aksatmadan her hafta en az bir kez olarak yönetim kurulu toplantılarını yaptı. Üniversitelerle iyi ilişkiler içerisinde mesleki çalışmalar gerçekleştirdi ve her dönem sonunda bitirme jürilerine DAÜ, GAÜ ve UKÜ ye gelen talepler doğrultusunda jüri üyeleri gönderdi.Yoğun çalışmalarımızda bizlere fiili yardımları, görüşleri ,önerileri ve hatta eleştirileri ile yön veren tüm üyelere teşekkür eder odamıza desteklerini sürmesini temenni ederiz.

* Mimar, KTMMOB Mimarlar Odası, Yönetim Kurulu Üyesi

MİMARLAR ODASI VİZE BÜROSU'NDAN HABERLER...

Tunç ADANIR*

Sevgili meslektaşlarım,

MİMARCA'yı ne yazık ki geçen döneme göre, aksatmış olmamızdan dolayı yazıma özür dileyerek başlamak istiyorum. Mimarca 77 'de yazmış olduğum derginin geleceği ile ilgili görüşlerimin arkasında durmadığım için bu konudaki başarısızlığımızı bir kez daha dile getirmek istedim.

Sürelî yayın olarak MİMARCA'yı aksatmış olmamıza rağmen, bu süre zarfında geçen dönem sonuçlandırılmış mimari yarışma projelerinin kitaplarının basımı gerçekleştirilmiştir. Bu kitaplar; "Cumhurbaşkanlığı İdari Binaları Ulusal Özel Mimari Yarışma Kitabı", "EL-SEN Genel Merkez Binası Ulusal Özel Yarışma Kitabı", "Anıttepe Dr. Fazıl Küçük Müzesi Ulusal Özel Mimari Yarışma Kitabı" Mimarlar Odası Yönetim Binası sekreterliğinden tedarik edilebilir.

Mimarlar Odası Yönetim Kurulu üyeliğine seçildiğimiz 2005 yılından günümüze kadar vize bürosunun, mimarlık mesleki denetim ofisi olarak daha ciddi, anlaşılabilir, şahsi yoruma dayalı olmadan, her üyeye eşit mesafede ve dosyaların kontrol süresini geciktirmeyecek bir sisteme ulaştırmak en öncelikli gayemiz idi ve bunu gerçekleştirdiğimiz düşünmekteyiz.

Yönetim Kurulu olarak GİRNE, MAĞUSA, LEFKOŞA'da yaptığımız üye toplantılarında, Mimarlar Odası Vize Bürosu (MOVB) ile ilgili sıkıntıların ilk geldiğimiz 2005 yılına oranla hiç denecek kadar az bir miktarda olduğunu üyelere tarafından işitmek bizleri sevindirmektedir. Zaman zaman bireysel olarak problemler yaşanabilmesine rağmen genel olarak sıkıntılar azalmıştır. Özellikle yürürlüğe koymuş olduğumuz "Vize Bürosu Kontrol Listesi" gerek vize bürosu teknik personelin dosyaları inceleme sistemine bir düzenleme getirmiş, gerekse üyelerimizin de dosyalarını öncelikle bu listeye göre kontrol edip vizeye sunması, işlerin daha çabuk ilerlemesine sebebiyet vermiştir.

21/2005 sayılı K.T.M.M.O.B. yasası 39'uncu maddesine göre "**Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde uygulanacak her türlü projeyi incelemek ve onay vermek için, kendi alanlarını ilgilendiren konularda odalar tarafından Vize Büroları oluşturulur**" tanımına bakıldığı zaman, ayrı vize bürolarını kurmamızı bize yasa emretmektedir. Bu yasaya göre de Tüzük ve Yönetmeliklerimizi 2 yıl içerisinde tamamlamamız gerekmektedir. KTMMOB çatısı altında vize uygulaması yapan odaların, kendi mesleki vize bürosu tüzüğü'nü hazırlaması yasal zorunluluk olmasına rağmen bunu ilk hazırlayan Mimarlar Odası olması ve odamızın hazırladığı Vize Bürosu Tüzüğüne özellikle bir oda'nın karşı çıkıp, engellemeye çalışması gerçekten düşündürücü ve sorgulanması gereken bir durumdur. Mimarlar Odası Yönetim Kurulu olarak her zaman hazırlamış olduğumuz tüzük ve yönetmelikleri diğer odalarla paylaşmaya ve işbirliğine açık olduğumuzu belirtmemiz ve hazırladığımız tüzük ve yönetmelik taslaklarını onlarında değerlendirmesi ve onların kendi mesleklerine ait hazırlayacakları tüzüklere yardımcı olması açısından vermemiz, iyi niyetimizin en açık kalplilikle anlatımıdır diye düşünüyorum.

21/2005 no'lu KTMMOB Yasası bize hangi tüzük ve yönetmelikleri yapmamızı açıkça emretmektedir. KTMMOB'ye bağlı odaların ve üyelerinin yasalara, tüzüklere ve yönetmeliklere duyarlı olmaları, bizler dahil tüm yönetim kurullarının hangi çalışmaları yaptığı veya yapmakta olduğu üyeleri tarafından sorgulanmalıdır. Mimarlık mesleğini ilgilendiren yeni tüzük ve yönetmelikler yapılmadığı sürece, eski ve birçok konuda güncelliğini yitirmiş olan tüzük ve yönetmelikler nedeniyle yönetim kurulları, mesleki konularda gelişmelere yön verici kararlar almakta zorluklar yaşamaktadır.

Mimarlar, mesleki gelişimlerini sağlayan ve sorumluluklarını sınırlarını belirleyen yasa, tüzük ve yönetmeliklerle ilgili araştırmalar yapmalı, kendi mesleki sorumluluklarının ve haklarının neler olduğunu bilmelidir. Toplumumuzda bireylerin bir kısmı, tüzük ve yönetmeliklerle ilgili bilgi sahibi olmaması sebebiyle yaşça kendilerinden büyük veya birlikte iş yaptığı diğer disiplinlerdeki şahısların söylemlerine uyarak,

araştırma yapmadan, kulaktan dolma sözlere itibar etmektedir. Mesleğimiz gereği, bilgimiz olmayan konularda, gerçek ve doğru bilgileri okuyarak, araştırarak ve kendi yorumumuzla sentez yaparak, çevremize sanat eseri olarak aktarma yeteneği bizlere öğrenim dönemimizde kazandırılmaktadır. Bu yeteneğimizi doğru kullanarak toplum içerisindeki mesleğimiz gerektiği düzeye taşımak biz mimarların görevidir.

- 1- Ortak Vize Bürosu neden ayrıldı ?
- 2- Hangi projelere tek müellif, hangi projeler çift müellif uygulamasına tabii olacak ?
- 3- Dosyalarımızın vize işlemi daha çok zaman mı alacak ?
- 4- Mimarlar ile İnşaat mühendislerinin işleyişte ayrılması mı düşünülmektedir ? Ortak Vize Bürosunda dosyalar örtüşürüyordu, şimdi örtüşmediği için problemler artacak mı?.....

Yukarıda belirtmiş olduğum, akılları karıştıran sorulara buradan cevap verip, Mimarlar Odası Yönetim Kurulunun neyi amaçladığını birkez daha açık ve net olarak bilgilendirmek ve belleklerdeki soru işaretlerini gidermek gerektiği kanısındayım.

1- Ortak Vize Bürosu (OVV)neden ayrıldı ? ;

Ortak Vize Bürosu(OVB); Mimarlar Odası ile İnşaat Mühendisleri Odasının ortaklaşa idare ettiği, her odanın kendisine ait çizim standartlarını kontrol ettiği vize işlemi ile görev alan personelin idare ve işleyişini her iki odanın yönetim kurullarının ortak kararlarıyla sürdüren bir kurumdu.

2005 yılı Temmuz ayında, 21/2005 sayılı Bakanlar Kurulunca onaylanıp, resmi gazetede yayınlanan KTMMOB Yasası'nın "DÖRDÜNCÜ KISIM", "Mesleki, Teknik Çeşitli Kurallar" Bölümü, Vize Büroları 39 - 1 'de şöyle emreder **"Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde uygulanacak her türlü projeyi incelemek ve onay vermek için, kendi alanlarını ilgilendiren konularda odalar tarafından Vize Büroları oluşturulur. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde vize büroları tarafından vizelenmemiş hiç bir proje u y g u l a n a m a z .**

Bu Yasanın 41'inci maddesinde belirtilen projelerin de vize alma zorunluluğu vardır". Yasa 2005 yılında yürürlüğe girdiği zaman, 2 yıl içerisinde bu yasaya bağlı olarak tüzük ve yönetmeliklerin yapılmasını emrediyordu. Yani tüm odaların 2007 temmuz ayı sonuna kadar kendi mesleklerini ilgilendiren tüzük ve yönetmelikleri hazırlama zorunluluğu vardı.

Bizler 2005 yılı Nisan ayında göreve geldikten kısa bir süre sonra bu yasanın geçmiş olması, bizlere yasaya uygun tüzük ve yönetmelikleri 2 yıl içerisinde hazırlayıp, Oda Yetki Kurulundan ve Bakanlar Kurulundan onaylatıp yürürlüğe koyma sorumluluğunu yükliyordu.

2005 yılında Mimarlar Odası Vize Bürosu Tüzüğünü hazırlamaya başladık ve 2006 yılında Olağanüstü Genel Kurul yaparak Mimarlar Odası Vize Bürosu Tüzüğünü üyelerimizin onayına sunduk. Açık Öğretim Fakültesi Konferans salonunda 7 saat süren Olağanüstü Genel Kurul'da üyelerin görüşleri doğrultusunda hazırlanan tüzük üzerinde düzeltmeler yapılarak tüzüğe son şekli verilip, üyeler tarafından onaylanarak kabul edilmiştir.

Hiç beklemediğimiz ilginç olaylar bundan sonraki aşamada olmuştur. Her odanın hazırlamış olduğu tüzük kendi Yetki Kurulu tarafından onaylanarak, Ulaştırma Bakanlığına gönderilir daha sonra Bakanlık savcılıktan görüş alır, bu aşamada diğer yasalara uygunluğu kontrol edildikten sonra Bakanlar Kuruluna sevk edilir. Bakanlar Kurulundan onaylandıktan sonra, resmi gazetede yayınlanmasıyla yürürlüğe girer.

Yetki Kurulu'nun onaylama kısmı kısa sürmesi gerekirken, sürekli engellemelerle karşılaştık, nihayetinde 2008 yılında (2 yıl Birlik çatısı altında engellendikten sonra), Bakanlar Kurulunda görüşülmek üzere KTMMOB Başkanı tarafından, Ulaştırma Bakanlığına gönderildi. 28 kasım 2008 tarihinde resmi gazetede yayınlanarak Mimarlar Odası Vize Bürosu Tüzüğü yürürlüğe girmiş oldu.

Yukarıda belirtmiş olduğum konu OVB'nin neden ve nasıl ayrılması gerektiğini anlatan yasal süreci idi, buna ilaveten ayrılmayı gerektiren yönetsel sıkıntılar da mevcuttu. 2000 yılından itibaren özellikle Mimarlar

Odası'nın üye sayısında inanılmaz oranda bir artış başlamıştır ve bu durum halen devam etmektedir. Sizlere bu yazıyı hazırladığım dönemde Mimarlar Odası üye sayısı 1000'e çok yaklaşmış durumdadır.

Mimarlar Odasının ve İnşaat Mühendisleri Odası'nın üye sayısının artması, buna bağlı olarak üyelerele ilgili ve her iki meslek disiplinindeki üyelerin birbirleriyle ilgili problemlerin sayısında büyük artış göstermiştir. Yönetimsel sıkıntıların nedeni ise OVB tüzüğüne bağlı olarak, OVB'de uygulanacak kararlarla ilgili olarak Mimarlar Odası Yönetim Kurulu ile İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulunun ortak kararları gerekmekte idi.

Her iki meslek grubunda, kendi mesleğini ilgilendiren kararları alırken diğer odanın onayını almak zorunda olması zaman, zaman Oda yönetimleri arasında problemlerin yaşanmasını gündeme getiriyordu. Bu durum OVB'nin verimli olarak işlemesini engellemekte veya yavaşlatmaktaydı. Örneğin Mimarlar Odası, OVB'de mimari projeleri ilgilendiren bir kararı alıp uygulamaya koymak istediği zaman, İnşaat Mühendisleri Odası (konuları olmamasına rağmen) Yönetim kurulunun onayı alınmadan bu kararı OVB'de uygulanmasına izin vermeyebilirdi. Aynı şekilde inşaat mühendisleri Odası, kendi mesleği ile ilgili kararları alıp OVB'de uygulamaya koyabilmek için Mimarlar Odası Yönetim Kurulundan onay alması gerekmekteydi. Bu durum heriki meslek grubunun kendi mesleki alanlarındaki gelişim ve mesleki kararlarını anlamsız ve ilgisiz bir şekilde kısıtlamaktaydı.

Diğer bir konu ise vize işlemi sırasında, dosyaların gecikmesi ile ilgili Mimarlar Odasının sebepsiz yere suçlanması idi. OVB'de vize işlemi sırasında mimari teknik personel tarafından, mimari paftaları kontrol edip onayladıktan sonra, inşaat mühendisi teknikpersonel tarafından, kontrol edilmekte idi, inşaat mühendisi teknik personeli Mimarlar Odası Yönetimini bilgilendirmeden, ortak sunulan dosyayı, İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim kurulunda görüşülmek üzere sevk ediyordu (kendilerine göre haklı sebeplerden dolayı).

Yasalarımıza göre OVB'de, bir dosyanın yasal kontrol süresi 7 işgünü olmasına rağmen, dosyalar aylarca İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim kurulunda incelemede kalmaktaydı. Odamız, bu gibi durumlarda İnşaat Mühendisleri Odası Yönetimini sözlü olarak uyarmasına rağmen herhangi bir gelişme kaydedemiyor ve beklemek zorunda kalıyordu. Üyelerimize karşı sorumluluklarımızı yerine getiremez duruma gelmiştik. Ortak Vize Bürosu olması nedeniyle bu tip gecikmelerden yasal olarak bizimde sorumluluğumuz olmakta idi. Bu durum karşısında Mimarlar Odası Yönetim Kurulu olarak, OVB'nin işleyişinde yasal bir engel oluşturmayacak ve OVB'nin mühürünü etkilemeyecek bir uygulama yürürlüğe geçirme karar aldık.

OVB'de işleme giren dosyalar, mimari teknik personel tarafından kontrol edilip vize almaya uygun bulunduğu tarihte, sadece mimari işlemin tamamlandığına dair tarihin üyelerimizin bilgisine gelirmek amacıyla, vaziyet planı üzerine MİMARİ ONAY MÜHÜRÜ'nü uygulamasını başlattık. Mühür, biraz öncede bahsettiğim gibi sadece OVB'de mimari işlemin tamamlandığını belirten bir mührüdür.

İnşaat mühendisleri tarafından dosya vize almaya uygun olmadığı sürece, ortak işleme giren mimari ve statik paftaların olduğu dosya OVB mühürü alamayacak anlamına geliyordu. Bir dosya işleme girdiğinde mimari kontrolün ne kadar sürede, statik kontrolün ne kadar sürdüğünü belirlemek, ve üyelerimize belgeli olarak cevap vermek zorunluluğumuz olduğu düşüncesi ön planda olmuştur. Bizim uygulamaya koyduğumuz mühür, OVB'deki dosyanın İnşaat Mühendislerinde denetimde ne kadar zaman kaldığını üyelerimizin bildirmek amacıyla idi.

Mimari Onay Mühürüne başladığımız zaman, İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu bizlere, tek taraflı karar almakla suçlama yönelttiler. Mimari denetim yapıp, onay aldıktan sonra aylarca İnşaat Mühendisleri Odası Yönetiminde bekleyen ortak dosyalarla ilgili olarak, önceden Mimarlar Odası Yönetimine bilgi vermelerini gerektiğini ve bu şikayetlerimizi hiçbir zaman dikkate almadan fütursuzca yapmalarının karşılığı olduğunu belirttik.

İnşaat Mühendisleri Odasının, tek taraflı bir kararlarla dosyaları yönetimde incelemelerine karşılık olduğunu ifade etmiştik.

Belirtmiş olduğum konu, siz üyelerimize idari olarak yaşanan sıkıntıları anlatabilmek için vermiş olduğum basit bir örnektir. MOVB'nin düzenlenmesi sayesinde, mimarlar dosyalarını 2-4 işgününde vizeden almaktadır. Gerçekleştirmiş olduğumuz hareketin ne kadar doğru olduğunu sizlerde zaman içerisinde yaşadıkça, bizlerle paylaşacağınız kanısındayız.

2- Hangi projelere tek (Mimar) müellif, hangi projeler çift (Mimar ve İnşaat Mühendisi) müellif uygulamasına tabii olacak ?

Yeşil alan gerektirmeyen parselasyon projeleri, Taksimat projeleri, Telleme projeleri (betonarme bağlantı kirişi olmayan) tek imza ile yapılabilir. Bunların dışındaki tüm projeler çift müellif olarak adlandırdığımız Mimar ve İnşaat Mühendisinin birlikte vize alması gerekmektedir. Özetle yukarıda isimlerini belirttiğim projeleri mimarlar, Mimarlar Odası Vize Bürosundan projelerini vizelettikten sonra inşaat ruhsatı almak için gerekli resmi makamlara başvuruyu yapabilirler demektir.

3- Dosyalarımızın vize işlemi daha çok zaman mı alacak ?

Vize bürolarının ayrılmasında üyelerimizin bizlere yönelttiği en sık sorulan soru idi . 2009 yılının başında itibaren, yaklaşık bir yıl gibi kısa bir sürede Yönetim Kurulunun almış olduğu bu kararın haklılığı ortaya çıkmıştır.

Mimarlar Odası Vize Bürosu (MOVB) olarak kendi proje denetimimizi yapıyor olmamız ve mimari projelerin kısa süre içerisinde denetlenmesi, vize sürecinde herhangi bir uzama olmayacağını ortaya koymuştur. Bazı üyelerimiz, birtek mimari dosya vizelense bile yinede statik projeyi bekleyeceğinden, hiçbirşey değişmeyeceği görüşünde idi. MOVB'nin dosyalarını kısa sürede bakıp vermesi diğer disiplinlerin vize bürolarını da buna bağlı olarak tetikleyeceğini ve onlarında herhangi bir gecikme

Durumunda üyesinin elinde bir baskı unsuru olacağını göz önünde bulundurmamaktadır. Bu nedenle diğer disiplinlerinin vize bürolarının kısa sürede vizelemesini tetikleyecek ve genel olarak dosyaların vize işleminin kısılacığı görüşündeyim.

4- Mimarlar ile İnşaat mühendislerinin işleyişte ayrılması mı düşünülmektedir ? Ortak Vize Bürosunda dosyalar örtüştürülüyordu, şimdi örtüşmediği için problemler artacak mı?.....

Mimar ile İnşaat Mühendisinin işleyişte ayrılması, birbirinden bağımsız çalışması düşüncesi, mesleğini seven ve mesleğini gerektiği gibi yapma idealindeki bir mimarın söylemi olamaz. Bizlerin gerek meslekteki uygulama, gerekse yönetim kurulunda bu görüşü ortaya koyma gerekçemizi söyle açıklayabilirim;

2000'li yıllardan sonra üyelerimizin bir kısmı, projelerinde uygulamaya yönelik çizim tekniği ve ifade kalitesini iyice bırakarak, "nasıl olsa vize bürosu gördüğü hataları yazacak, gördüğü kadarını yazsın, o kadarı düzeltip, geriye kalanları görmezlerse düzeltmeden geçirebilirim" mantığı ile dosyalarını sunmakta idi. 2000'li yıllardan itibaren inşaat sektöründeki gelişmeye hiçbir sektörün hazır olmadığı gibi bizim meslektaşlarımız ve odamızda buna hazırlıklı değildi. Bu süreç aslında bizlere kendimizdeki eksiklik ve düzensizliğin farkına varmamızı ve kendimizi tekrar değerlendirerek, daha iyi nasıl geliştirebiliriz diye çalışmaya başlamamızı sağlamıştır.

Yönetim Kurulu olarak vize büroların ayrılmasının, mesleklerin birbirinden işleyişte ayrılmasını değil bilakis daha da birbirine bağlanmasını, ekip olarak çalışmayı perçinleyeceği görüşündeyiz. Bunu şöyle anlatmaya çalışayım, OVB zamanında bazı mimar arkadaşlarımız işbirliği yaptığı inşaat mühendisini tanımadan çizimlerini dosya ile OVB'ye bırakmakta, İnşaat Mühendisi de OVB'de dosyaya kendi statiklerini koyarak vize işlemine sunmaktaydı. Vize'de proje denetlenir taraflardan biri alır çoğu zaman her iki disiplinin düzeltmesini de yapar yerine imzayı da atar ve tekrar vizeye sunardı. Diğer disiplinlerdeki arkadaş, dosyanın ne olduğuna dair hiçbir bilgisi olmadan,

Dosya vize bürosundan geçer çıkardı. Her iki meslek grubunda bu tip işler yapanların sayısı son dönemlerde inanılmaz boyutlara ulaşmıştı. Meslekler arasında disiplin ve dengeli ilişki yerini inanılmaz bir keşmekeşe bırakmıştı.

Özellikle bazı şahısların dediği gibi "Mimari ile Statik Örtüştürülerek Bakılmalı" deyimini hiçbir zaman tam anlamıyla gerçekleştirmedi. Mimari Proje kontrol edilirken, statik projesi ile mimari projede genel bir uyumsuzluk var mı diye bakıldığında, fark edilen bir konu varsa, mimari teknik personel, inşaat mühendislerinin teknik personelini uyarmaktaydı.

Yönetim olarak bu aldığımız karar aslında biz mimarlara daha fazla sorumluluk yüklemektedir. Mimari projenin tasarım aşamasında, sırasıyla inşaat mühendisi, makine mühendisi, elektrik mühendisi ile uygulama projesi aşamasına geçene kadar temasa geçip, ekip çalışmasını başlatmalıdır. Avan proje hazır olduğunda, aks ve kolonların belirlenmesi, sonraki aşamalarda daha rahat çalışmasını sağlayacaktır, buda ne demektir, daha işin başında inşaat mühendisi ile işbirliğine geçmesi demektir. Hiç tanımadan projeleri OVB de buluşturarak değil, birlikte ofislerinde oturarak, uygulama projelerinin çizim aşamasında 4 disiplinin projeleri örtüştürerek ileride inşaat aşamasında çıkması olağan problemleri ofiste çözmeye çalışacaklardır.

Tabii ki mimarlara bu konuda daha fazla iş düşecektir çünkü inşaat mühendisi, elektrik mühendisi, makine mühendisinden oluşan ekibinin koordinasyonunu sağlamakla yükümlüdür. Sevgili meslektaşlarım bizler mesleğimize ne kadar saygılı, mesleğimizi ne kadar seyerek yaparsak, işbirliğinde çalıştığımız diğer disiplinlerdeki arkadaşlarımızla uyumlu onların mesleğine saygılı çalışırsak, bu tip projeler örtüştü veya örtüşmedi gibi basit söylemlerin havada kalacağına inanmaktayım.

DIŞ İLİŞKİLER - UIA

Türker AKTAÇ*

Sevgili meslektaşlarım,

Göreve geldiğimiz tarih itibariyle Mimarlar Odası'nın uluslararası etkinliklere katılımına imkan vermek ve bu doğrultuda gerekli girişimleri yapmak için kolları sıvamış ve temaslara başlamıştık. İlk büyük etkinlik olan 2005 Dünya Mimarlık Kongresi'nin İstanbul'da yapılması bize bir kapı aralanmasına vesile olmuştu. İstanbul'da gerçekleştirdiğimiz birebir görüşmeler neticesinde çeşitli uluslararası örgüt ve temsilcileriyle temaslara başlamış , bilgi alış verişinde bulunmuş ve hatta bölgesel bazı toplantılara katılım imkanı bulmuştuk.

Geçen dönem içerisinde kurduğumuz temaslara devam etmiş, UIA başkanı, ve başkan yardımcısıyla görüşmeler yapmış yazışmalar gerçekleştirilmişti. İstanbul'da tanışma imkanı bulduğum 1'nci bölge Başkanı ve UIA Başkan yardımcısı Sn. Giancarlole ile şahsen defalarca yazışmış ve Torino'da yapılacak 2008 Dünya Mimarlık Kongresine Odamıza davet almayı başarmıştık. Buna rağmen Genel Kurul'a katılım sadece Birleşmiş Milletler tarafından tanınmış resmi ülke delegasyonlarının, seçilmiş delegelerine verilen bir imkan olduğundan bizim buraya katılımımız mevcut koşullarda imkansız görünüyordu. Ancak Türkiye Mimarlar Odası ile yapılan temaslara neticesinde Türkiye'nin mevcut resmi 7 delegasyonundan birini bizlere tahsis etmeyi ve benim delege olarak genel kurul oturumlarına katılmamı teklif etmeleri bizler için bir fırsat oluşturdu ve bu imkanı değerlendirmemiz konusunda fikir birliğine vardık. Bu durumda UIA genel kurulunda resmi delege olarak tamamen kendi irademizle kullanabileceğimiz 1 oyumuz oluyordu.

Burada özellikle vurgulanması gereken her ne kadar da bizim resmi olarak bir tanınmışlığımız olmasa da gerçekliğimizin ve güneyin tarafımıza uygulamakta olduğu izolasyonları resmi ve geçerli söz hakkımızın bulunduğu bir ortamda dile getirme imkanı sağlaması açısından önemliydi, ve bunu da belirli ölçülerde başardığımıza inanıyorum.

VE KONGRE

Uluslararası Mimarlar Birliği (UIA) 23. Dünya Mimarlık Kongresi 30 Haziran-3 Temmuz tarihleri arasında ve hemen ardından 3-6 Temmuz 2008 tarihleri arasında UIA Genel Kurulu, İtalya'nın Torino kentinde yapıldı. Bu kongre ve genel kurul, 2008 yılının aynı zamanda UIA'nın kuruluşunun 60. yılı olması nedeniyle özel bir önem taşıyordu. Kongreye, tüm iyi niyetli çabalara rağmen organizasyon sorunları hakim olurken; genel kurula, yeni dönem UIA yönetimi seçimlerinin bir gün öncesi iki başkan adayından biri olan İtalyan Giancarlole'un beklenmedik ölümü damgasını vurdu. Burada Sn Giancarlole'u bir kez daha KTMMOB Mimarlar Odası adına saygıyla anıyorum.

KONGRE AÇILIŞI

Kongre, 29 Haziran 2008 tarihinde, Torino'nun 300 yıllık bahçeleri ile ünlü Royal Palace of Venaria Reale'de, Kongre Başkanı Riccardo Bedrone, UIA Başkanı Gaetan Siew, Piemonte Bölge Başkanı Mercedes Bresso, Torino Valisi Sergio Chiamparino, Torino Belediye Başkanı Antonio Saitta ve Mimarlar, Şehir Plancılar ve İtalyan Peyzaj Mimarları Odası Başkanı Raffaele Sirica'nın konuşmaları ile resmî olarak başladı.

Açılış töreninin başında yağan yoğun yağmur, İtalyanca yapılan açılış konuşmalarının diğer dillere çevrilmemesi ve oturma-yeme-içme ünitelerinin eksikliği nedeniyle hazırlıksız yakalanan organizasyon, töreni olumsuz yönde etkiledi. Uluslararası mimarlık kamuyu için yaratılan buluşma ortamı ve mekânın niteliği, açılışa katılan 2 bin katılımcı açısından yine de arada bulunmak için iyi bir neden oluşturdu.

Resmî verilere göre toplamda 9.106 kişinin kayıt yaptırdığı kongrenin katılımcı profili şu şekilde gerçekleşti:

Kayıt yaptıranlar	: 7.493
İstanbul'daki	: 1.613
TOPLAM	: 9.106 kişi [4.926 mimar (% 55), 1.888 öğrenci (%25), 899 refakatçi (%9)]

KONGRE MEKÂNI: LİNGOTTO

Üç gün süren kongre, dünyanın modern mimarlık ve endüstri mimarlığı tarihine damgasını vurmuş yapılarından biri olan FIAT'ın (Fabbrica Italiana Automobili Torino) Lingotto fabrikasında gerçekleşti. 1927'de mühendis Mettè Trucco tarafından 246.000 m²'lik bir yapı olarak tasarlanmış, 1983 yılında üretim bantlarındaki değişimle birlikte kullanım dışı kalmış ve 1990'larda Renzo Piano tarafından yenilenmiş olan yapı şu anda çok amaçlı merkez olarak kullanılıyor. Lingotto, endüstri mirasının yeniden kullanımı ve kentsel yeniden canlandırma açısından ilginç bir örnek oluşturuyor. Yapının en özgün yanını ise, çatısında her türlü aracın test edildiği, yer eğimli bir pistin bulunması oluşturuyor. Çatının merkezî noktasına, yine Piano tarafından cam bir balon ile bir helikopter pisti yerleştirilmiş.

ÇAĞRILI KONUŞMACILAR VE BİLDİRİLER

Uluslararası bildiri çağrısı ile gelen 642 bildiri özeti arasından Kongre Bilim Kurulu 36 bildiriyi sunuma değer buldu: Yunanistan'dan 6, Türkiye'den 5, İran'dan 5, İtalya'dan 4, ABD'den 3, Çin'den 2, Japonya'dan 2, Güney Afrika'dan 1, Rusya'dan 1, Polonya'dan 1, Almanya'dan 1, Romanya'dan 1, İspanya'dan 1, İngiltere'den 1, Arjantin'den 1, Brezilya'dan 1. "Kültür", "Demokrasi", "Umut" temaları altında toplanan bildiriler, her gün bir tema ele alınarak 3 gün içinde aynı başlıklı oturumlarda sunuldu.

Kongrede yer alan ana konuşmacılar ise sunumlarını Lingotto'nun ana salonunda ve Lingotto'nun hemen yakınındaki Palavela'da gerçekleştirdiler: Kengo Kuma, Massimiliano Fuksas, Mathias Klotz, Peter Eisenman, Dominique Perrault, Terunobu Fujimori, 2008 yılı UIA Altın Madalyası Sahibi Teodoro Gonzalez de León ve 2006 Barış Ödülü Sahibi Muhammad Yunus, ana konuşmacılar olarak yoğun ilgi gördüler.

Kongrenin ana omurgasını, "Konuşmalar", "Özel Etkinlikler", "Özel Oturumlar", "Yaşayan Mekân", "Ana Konuşmacılar" gibi tanımlarla ayrıştırılan paralel oturumlar oluşturdu. Mimarlık alanı için önemli ve heyecan verici oturumların olduğu kongrede, kongrenin yapıldığı ülkeden konuşmacıların ve katılımcıların daha fazla sayıda olması, İtalyanca ağırlıklı sunum ve tartışmaların daha yoğun biçimde yer almasına neden oldu ve ortak bir dil yaratılmasında bazı sorunlar yarattı.

Lingotto mekânlarına dağılan ana oturumlar şunlardı:

30 HAZİRAN 2008

Çağdaş Mimarlığın Dili
Yaratıcılık ve Meslek
20. Yüzyıl Mirası: Kültürel Değişim Mimarisi
Mimarlık ve Bağlam
Genç Mimarlık
Endüstriyel Kenti Aktarmak
Mimarlığın Kültürleri
Anlamayı Öğrenmek: Mimarlığı ve Kenti Öğretmek
Medya Olarak Arşivler
Peyzajı Aktarmak
Bir Bina Yaşamınızı Değiştirebilir mi?
Mimarlık ve Mimarlık Dergileri
Genç Mimarlar Birlikleri Forumu
Refah Projesi
Yumuşak-Taş Taş Origamisi
Malzeme Yaratıcılıkla Buluşuyor
Modernitenin Yaşayan Dünya Mirası
Okul + Forumu
Spor ve Boşzaman Sunumu
Yedi Yansıma Grubu İşleri
Küresel Bağlamda Modern Mimarlık - Çağdaş
Politika ve Kültür Bağlamında Kentsel Modern
Mimari Örnekleri
UIA II. Bölge - Geleceğe Giden Yol
Kökler ve Mimarlık
Kıyı Mimarlığı: Fellini'den yıldız mimarlara

1 TEMMUZ 2008

Proje, Uzlaşma ve Karar
Krizde Kentler ve Mimarlığın Umudu
Mimarlık ve İletişim
Benim Arka Bahçemde Değil: Arazi Dönüşümü
Üstüne Diyalektikler, Diyalog ve Çatışma
Slum[e]scape

Dünya Çapında Kent Merkezleri

Kütüphaneler: Kültür ve Demokrasi için Yeni
Katalizörler

Mimarlık ve Ekonomi: Ekonomik Değer Yaratıcısı
Olarak Mimari İletişim

Ordan Oraya: Mimarlık ve Hareketlilik Alanları

Mimarla Birlikte Çalışmak: Hangi Kimlik?

Concerto atölyesi

Ejder ve Dağ: Fenestrelle Kalesi için uluslararası Fikir
Yarışması

Alüminyum ve Mimarlık

İspanyol Mimarlığı 2008

Afrika Forumu Eski Coğrafya... Keşfedilmiş Bölgeler

Sessiz Sanat Konuşabilir Ruhani Yerlerin 21. Yüzyıl

Kentlileri İçin Rolü

Uluslararası Mimarlık Örgütleri Forumu

Uluslararası Mimarlık Örgütleri Atölyesi

Habitatı Aktarmak

Mimarlığı Çocuklara Aktarmak: Geleceği

Çocuklarımız İnşa Edecek

Arada Kentler, Kentleşme ve Gelişme

Mimarın Rolü

Doğu Avrupa'da Yeni Yoksulluk

Ulusal Yarışmalar: Yeni Deneyimler, Gelecek

Olasılıklar

Bugünün Mimari Kalitesi Zincirlerle Yaratım?

Sürdürülebilir Gelişim: Kuşaklar Arası Diyalog

Pratikte ve Eğitimde Herkes için Mimarlık

Mimarlık Herkes İçin

2 TEMMUZ 2008

Hayal Etme Tekniği

Gelecek İçin İnşa Etmek

Sürdürülebilir Kentleri Aktarmak

Landscape to be

Yönetim için araçlar

Daha İyi Bir Gelecek İçin Yenilikçi Malzemeler,
Sistemler ve Teknikler

Genç İtalyan mimarlar

Çok rastlanan teknolojiyen insan bağlamına

Sürdürülebilir bina, uzun binaların rolü

Konut mimarisinde Yenilikçi iletişim: Brezilya, Çin,
Hindistan, Polonya ve İngiltere'den örnekler

Sanatla büyüme: üçüncü milenyum kenti için
mimarlık ve işletmeler

Sürdürülebilir kentler ve covenant of mayors

Uzman bilgisi: yazılım uyumu (birlikte işlerlik)

Dikey Moskova

Fotoğraf üzerinden mimarlığı aktarmak

GTT Uluslararası fikir yarışması

Archiprix İtalya ödül töreni

Eşzamanlı yorumla konferans tesisleri tasarımı ve
inşası

Gelecek için UIA

ARES yarışması yuvarlak masa toplantısı, ödülleri,
ödül töreni

UIA WP Ares Oturumu- etkinlikler, aktiviteler ve
gelecek umudu

Su kıyısı turizmi planlaması ve idaresi

Güneş enerjisi ve Batı Afrika'da uygulanması

IV. Bölgede Küresel vs. Bölgesel Akımlar

Güncellenmiş mimarlığı aktarmak

Evrensel ve kapsamlı Tasarım: Herkes için mimarlığa
doğru

Yeşil yapı Afrika

Sürdürülebilir bir gelecek için mimarlık

UIA WP ruhani yerler Torino Kongresi üyeleri için
açık buluşma

3 TEMMUZ 2008

Mimarlık herkes içindir

UIA Şirket ortakları konferansı: bir mimar bir yapı

SERGİLER

Lingotto'nun ana sergi salonunun yanısıra, Torino'nun
meydanlarında, kentteki önemli yapılarda ve sanat
galerilerinde de birçok sergi açıldı. Bu sergilerden
görmeye değer birkaç sergi şunlardı:

Gelişen Madrid: Sosyal Konut Üretmek

Oscar Niemeyer, Bir Yüzyıl

Michelangelo: Casa Buonarroti'nin Mimari Çizimleri

Akdeniz ve Avrupa'da Kadın Mimarlar

Torino 011: Bir Kentin Biyografisi

7 Tepeden 7 Mimar

Almanya'dan Genç Mimarlar

Kentsel Sanat

Metamorfoz

Torino'nun Sarayları

Yeni Slovak Mimarlığı

Slum(e)scape

YOUPrison

Mimarlarca Biçimlendirilen Kent

GENEL KURUL: 2008-11 YÖNETİM KADROSU BELİRLENDİ

Yapılan seçimler sonucunda başkan, bir dönem önceki
başkan, genel sekreter ve beş bölgeden sorumlu
başkan yardımcılarında oluşan UIA Bürosu'nun 2008-
11 kadrosunda şu isimler yer alıyor: Başkan Louise Cox
(Avustralya), Bir Önceki Başkan Gaétan Siew
(Mauritius), Genel Sekreter Jordi Farrando (İspanya),
Sayman Chong Chia Goh (Singapur), 1. Bölge Başkan
Yardımcısı Albert Dubler (Fransa), 2. Bölge Başkan
Yardımcısı Elisabeth Siola (Yunanistan), 3. Bölge
Başkan Yardımcısı Mauricio Rivero Borrell (Meksika), 4.
Bölge Başkan Yardımcısı Kazuo Iwamura (Japonya), 5.
Bölge Başkan Yardımcısı Patricia Emmett (Güney
Afrika).

UIA Büro seçimlerinin yapılacağı günün sabahının erken saatlerinde, iki başkan adayından biri olan İtalyan Giancarlo Lus'un geçirdiği kalp krizi sonucunda ani ölümü, Genel Kurul toplantısını derinden etkiledi. Yaşanan bu olayın ardından, diğer başkan adayı Louise Cox yeni başkan olarak seçim yapılmadan doğrudan göreve geldi.

UIA Büro seçimlerinin ardından, yönetim kurulu üyelerinin yanısıra beş UIA bölgesinden seçilen dörder temsilciden oluşan UIA Konseyi için gerekli seçimler de yapıldı. Türkiye Mimarlar Odası, UIA Bürosu için danışma kurulu olarak çalışan UIA Konseyi'nde 2008-11 döneminde görev almak üzere Günhan Danışman'ı ve yedek üye olarak Deniz İncedayı'yı aday göstermişti. Yapılan seçimlerde Türkiye adayı, oy veren 260 delegenin 235'inin oyuyla, büyük bir destekle seçildi. Bu desteğin önemli nedenlerinden biri, Mimarlar Odası'nın UIA 2005 İstanbul Kongresi'ne yaptığı başarılı evsahipliğinin ardından sürdürdüğü etkin uluslararası ilişkiler çalışmaları oldu.

Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi Başkan Yardımcılığı görevini sürdüren ve aynı zamanda Boğaziçi Üniversitesi Tarih Bölümü Öğretim Üyesi olan Prof. Dr. Günhan Danışman, 2002 yılından bu yana Mimarlar Odası adına Avrupa Mimarlar Konseyi (ACE) Delegasyon Başkanlığı görevini de üstleniyor.

Genel Kurul'da yapılan seçimlerden önceki oturumlarda bir önceki dönemde yapılan çalışmalar delegelere aktarıldı, geleceğe yönelik vizyonun genel hatları çizildi.

UIA'nın yeni döneminde özellikle sürekli mesleki gelişim ve akreditasyon-validasyon gibi mesleği ve eğitimi doğrudan ilgilendiren konularda etkin çalışmaların ve uluslararası sistemlerin gündeme gelmesi bekleniyor.

UIA 2005 İstanbul Kongresi'nin ardından yapılan Genel Kurul'daki oylama sonucunda, 2011 yılındaki Kongre ve Genel Kurul'un Japonya'nın Tokyo kentinde gerçekleştirilmesine karar verilmişti. Torino Genel Kurulu'nda ise, 2014 yılındaki Kongre ve Genel Kurul için Güney Afrika'nın Durban kenti ile Singapur arasında yapılan oylamada, evsahipliğini Durban'ın gerçekleştirilmesine karar verildi.

KTMMOB Mimarlar Odası, 2008-11 döneminde, genel olarak UIA'nın özellikle bizim de bölgemiz olan 2.Bölge toplantılarına ve Eğitim, Sürekli Mesleki Gelişim, Akreditasyon-Validasyon, Çocuk ve Mimarlık, Herkes İçin Mimarlık, Turizm ve Mimarlık gibi çalışmalarına da bir şekilde katılmayı, bu konulardaki gelişmeleri Kuzey Kıbrıs ortamına aktarmayı hedeflemektedir, bunun için de gerekli çalışma ve girişimler sürmektedir.

Hepinize mimarlık dolu günler dileğiyle,
Türker Aktaş

* Mimar, KTMMOB Mimarlar Odası, Yönetim Kurulu Üyesi, Dış İlişkiler Sorumlusu

SÜREKLİ MESLEKİ GELİŞİM (SMG) İHTİSAS GRUBU ÇALIŞMA SONUÇLARI

KTMMOB Mimarlar Odası, İhtisas Grupları -
SMG Grubu*

SÜREKLİ MESLEKİ GELİŞİM

Sürekli Mesleki Gelişim (SMG) Nedir?

Sürekli Mesleki Gelişim ile kastedilen mimarların bilgi ve becerilerinin toplumun ihtiyaçlarına uygun olmasını garantiye alan, bunların yitirilmemesini veya artırılmamasını sağlayan ve yaşam boyu süren bir öğrenme sürecidir.

Sürekli Mesleki Gelişim Merkezi (SMGM) Nedir?

Sürekli Mesleki Gelişim Merkezi mimarlık hizmetlerinin çeşitlendirilmesi ve etkinleştirilmesi açısından, toplumsal gereksinmelerin gelişim ve yöneliş alanlarını belirleyen, henüz tanımlanmamış gereksinme alanlarını ise inceleyen bir kurumdur. Programları yönlendiren bir bilim ve değerlendirme platformları oluşturur.

SMGM Yöntemi

Seminerler, kurslar, paneller, sempozyumlar, atölye çalışmaları, süreli-süresiz yayınlar (broşür, kitap, CD, video, vb) teknik geziler, RIBA ve AIA örnekleri baz alınarak düzenlenebilecek meslek içi eğitime yönelik etkinlikler aracılığıyla mesleki gelişim sağlanır.

SMGM Kuruluş Amacı

Mimarlık mesleği ve mesleki hizmetin; etkinliğini, verimliliğini ve gelişimini sürekli kılmak amacıyla; meslek mensuplarına değişen dünya koşulları, bilimsel-teknolojik gelişmeler ve toplumsal gereksinmeler çerçevesinde, mesleki formasyonlarının sürekli geliştirilmesi ortamlarını, olanaklarını ve fırsatlarını sunmak, edinilen yeni bilgi ve becerileri değerlendirmek ve referansları oluşturmaktır.

SMGM Eğitim Çalışmaları Konu Başlıkları

- A. Mesleki Uygulama Alanları
- B. Bina Bilgisi Güvenliği
- C. Koruma ve Restorasyon
- D. Kentsel ve Mimari Tasarım
- E. Tasarım Kültürü ve Eleştirisi

A. Mesleki Uygulama Alanları

- * İmar Yönetmeliği
- * Kamu İhale Sistemi ve Teklif Hazırlama
- * Mimari Büro Düzeni Kuruluş, Yönetim ve İşletmesi
- * Proje Yönetimi
- * Şantiye Yönetimi
- * Büro Yönetimi
- * Mesleki Kontrollük Hizmetleri
- * Kamulaştırma Bilirkişilik
- * İl Özel İdaresi ve Yerel Yönetimler Mevzuatı
- * Çevre mevzuatı

B. Bina Bilgisi Güvenliği

- * Yangın Yönetmeliği
- * Isı, Ses, Su Yalıtım Yönetmeliği
- * Özürlüler
- * Afet Yönetmeliği
- * Deprem
- * Bina Bilgisi
- * Yapı malzemeleri
- * İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği

C. Koruma ve Restorasyon

- * Çağdaş Koruma ve Restorasyon (Mevzuat)
- * Koruma Hukuku (Proje Sunumu)

D. Kentsel ve Mimari Tasarım

- * Mimaride Yeni Tasarım Metod ve Süreçleri (Seminer+Workshop)

E. Tasarım Kültürü ve Eleştirisi

- * Kent Kültürü ve Bilinci
- * Mimarlıkta Kuram ve Eleştiri

SMGM Eğitim Programları Kredi Sistemi

- * SMGM'nin kredilendirilmesi söz konusudur ve mesleki performansın değerlendirilmesindeki kriterler belirlenmektedir.
- * SMGM'nin kredilendirmede dikkate aldığı hususlar:
-SMG kapsamındaki eğitim ve etkinliklere katılım şekli ve süresi;
-Meslek yaşamındaki performansı;
-Meslekteki aktif çalışma süresi.

SMGM EĞİTİM PROGRAMLARININ NİTELİKLERİ

- * Meslek içi eğitimlere katılımda alınacak kredi **1 kredi/saat** olarak hesaplanacaktır
- * Meslek içi eğitim sonunda Sınav yapılacaksa alınacak kredi **2 kredi/saat** olarak hesaplanacaktır,
- * Şubeler, içeriği ve eğitimcisi SMGM Yürütme Kurulu tarafından onaylanan eğitim programları düzenleyebilirler.
- * Belirlenen eğitim programları çerçevesinde, şubelerce önerilen eğitimlerin ülke genelinde programlanması ve takviminin hazırlanmasının gerekmesi halinde, bu husus SMGM'nce düzenlenecektir.
- * Zorunlu eğitimlerden alınacak krediler sadece alındığı yıl için geçerlidir.

2007 YILINA ÖZGÜ HUSUSLAR

2007 yılında 15 kredi alınması zorunludur.

2007 yılı için zorunlu programlar; Mimarlık Hizmetlerinde Temel Kavramlar, Bilirkişilik ve Yapı Denetimi'dir. Bu programların işleyişi ile ilgili bazı hususlar aşağıda yer almaktadır:

- Mimarlık Hizmetlerinde Temel Kavramlar: Bu program gerek yeni başlaması gerekse çok sayıda katılımcının olması nedeniyle 3 yıla dağıtılarak tamamlanacaktır. Bir diğer deyişle üyeler bu eğitimi 3 yıl (2007-2009) içinde alabileceklerdir. Bu husus SMGM tarafından şubelerle birlikte programlanacaktır.
- Bilirkişilik: Şubelerimizce daha önceki dönemlerde de verilen bu eğitimin esaslarında

c.Yapı Denetimi: Bu programa ilişkin esaslar SMGM tarafından daha sonra belirlenecektir.

Mesleki Etkinlikler

Konferans, sempozyum, kongre, panel vb. toplantılara katılım halinde her katılım günü için **1 Kredi** verilecektir. Teknik Gezilere katılınması halinde her gün için **1 Kredi** verilecektir.

Mimarlıkta Mesleki Süreçler ve Kredi Tabloları

- 1) Meslek Edinme Süreci (Tezsiz Y. Lisans + M. Pratiği) (Profesyonel-Uygulayıcı Meslek Elemanı) (Master of Arch)
- 2) Uzmanlık Süreci (Tezli Y. Lisans + M. Pratiği) (Uzman Meslek Elemanı) (Science of Arch)
- 3) Meslek+Uzmanlık Süreci (Çift Y. Lisans + M. Pratiği) (Profesyonel+Uzman Meslek Elemanı) (M.Arch+Sc.Arch)
- 4) Doktora Eğitim Süreci (Dr. Uzman+ M. Pratiği) (Akademisyen+Araştırmacı Meslek Elemanı) (Philosophy Degree Ph. D.)
- 5) Farklı Lisanstan Meslek Edinme Süreci (Tezsiz Y.Lisans+ M. Pratiği) (Profesyonel Meslek Elemanı) (M.Arch)
- 6) Lisanstan Sonra Kesintili Eğitimle Meslek Edinme Süreci (Tezsiz Y.Lisans+ M. Pratiği) (Profesyonel Meslek Elemanı)

1

MESLEK EDİNME SÜRECİ (TEZSİZ Y. LİSANS + M. PRATİĞİ) (PROFESYONEL - UYGULAMALI MESLEK EĞİTİMİ)

Master of Arch.

		1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
GİRİŞ ÖĞRETİMİ (Mimarlık Bölümü)	KURAM SALONU	1. YIL				2. YIL				3. YIL				4. YIL		5. YIL	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	

-Eğitimcinin 1 gece konaklama, ulaşım ve 60 YTL/saat eğitim ücreti,
 -Eğitimin verilmesi sürecindeki zorunlu giderler, (salon kirası, ders notu çoğaltma, ikram vb.)
 -Bu süreçte, eğitimin verildiği kentteki şube yönetiminin yaptığı kimi zorunlu masraflar SMGM tarafından onaylanarak karşılanacaktır.

4. Şubeler tarafından önerilen ve SMGM Tarafından uygun görülen eğitim programlarının düzenlenmesi halinde:

-Şubeler, SMGM kapsamında düzenlenen eğitimlerde merkezi olarak belirlenen eğitim ve eğitimci ücretlerine uymak durumundadırlar.

5. Diğer Hususlar:

a. SMGM çalışmaları şubeler ve genel merkezde ayrı fasıllar halinde tutulacaktır.

b. Şubelerce düzenlenen ve SMGM tarafından onaylanan Sürekli Mesleki Gelişim kapsamındaki eğitimlerle ilgili hesaplar, şube bütçesinde açılmış SMGM fasıllarının gelir ve giderleri kapsamında değerlendirilecektir.

c. Diğer şubelerden, düzenlenen eğitime katılım olduğu takdirde katılımlarla ilgili tahsilâtlar, geçici hesaba alınarak tahsilâtın tamamı eğitimin verildiği şubeye aktarılacaktır.

d. Sürekli Mesleki Gelişim Merkezi tarafından düzenlenen ve şubelerde verilen eğitimlerle ilgili tüm hesaplar Genel Merkez hesabına aktarılacaktır.

e. Şubeler SMGM merkezinin onayı ve Mimarlar Odası'nın kuralları çerçevesinde eğitimlere sponsor bulabileceklerdir. Sponsor gelirleri şubede eğitimle ilgili açılan geçici hesaba hiç katılmadan doğrudan şubenin bütçesinde gelirlere yazılacaktır.

f. SMGM tarafından basılan ders notlarının ve diğer eğitim malzemesinin eğitime katılanlara ücretsiz olarak verilecek; yayınlar şubelere zimmetli olarak gönderilecek, eğitime katılanların sayısı kadar miktar düşülecektir.

g. Şubelerimizde profesyonel olarak çalışan meslektaşlarımızın eğitim ücretleri, kendileri tarafından karşılanacaktır. Personelin ücret alınmadan eğitim görmesi SMGM kayıtlarının tutulması açısından mümkün değildir.

SMGM Eğitim Programlarına Katılım Yükümlülükleri

* 65 yaş üzerindeki meslektaşlarımızdan SMGM eğitimlerine katılımla ilgili yükümlülükler aranmayacaktır,

* 1977-1987 yılları arasında mezun olan Meslektaşlarımızdan, zorunlu eğitim programına katılmaları istenmeyecek, belirlenen kriterler çerçevesinde, uygun gördükleri eğitim ve mesleki etkinliğe katılarak yükümlülüklerini yerine getirebileceklerdir.

* 1987 ve sonrasında mezun olan meslektaşlarımız, belirlenen kriterler çerçevesinde, SMGM tarafından öngörülecek zorunlu eğitimleri almakla yükümlü olacaklar, ayrıca uygun gördükleri diğer eğitim ve mesleki etkinliklere katılabileceklerdir.

* Birlikçilik ve yapı denetimi alanlarında sürekli Mesleki gelişim kapsamındaki eğitimlerle verilecek yetkilendirmelerde yukarıda tanımlanan eğitimlere katılımla ilgili yükümlülükler geçerli olmayacaktır.

SMGM'nin Dünyadaki Örnekleri

• UIA'nın Meslek içi Eğitime İlişkin Önerileri

* Meslek içi eğitim kamu yararına ve bir üyelik yükümlülüğü olarak teşvik edilmelidir.

* Böylesi bir eğitim, daha üst düzeyde bir diplomaya yönelik, formel bir eğitim değil, toplumun ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik yaşam boyu süren bir öğrenme Sürecidir.

* Bu konuda meslek kuruluşları uluslararası düzeyde geçerli olabilecek bir standartlar dizisi ve bununla ilişkili bir "kredilendirme" sistemi tanımlamalıdır.

* Meslek içi eğitim programlarında edilgen yöntemler değil, meslektaşların karşılıklı etkileşim sürecine gireceği "interaktif" yöntemler tercih edilmelidir.

* Mimarların eğitim programlarına katılımı, aldıkları toplam kredi vb. bilgiler ayrıntılı olarak kayda geçirilmeli, belgelendirilmelidir.

* Ülkeler arasında, mesleki yeterliliğin karşılıklı tanınması işlemlerinde, mimarların almış oldukları meslek içi eğitime ilişkin kayıtlar dikkate alınmalıdır.

Fransa

Fransa'da mesleki formasyon sosyal bir sorun olarak ele alınmaktadır. 2004 yılında çıkartılan bir yasa ile mesleki formasyon hem işsizliğe çare, hem iş gücünü geliştirme ve nitelikli duruma getirme amaçlanmıştır. Hükümet sosyal aktörler arasında yani işveren ve işçi kuruluşları arasında varılan anlaşmaları gerektiğinde kararname şekline getirerek, resmi gazetede yayımlayarak yürürlüğe koymaktadır. Meslek alanında da durum aynıdır. Mimarlık mesleği ile ilgili yasa ve deontolojik kurallar Sürekli Mesleki Eğitimi giderek bir zorunluluk haline getirmektedir. Ancak sürekli mesleki eğitim henüz Kanada'da olduğu gibi mesleği sürdürmek için bir zorunluluk değildir ve sürekli eğitim eksikliği meslek odasının listesinden silinme sonucunu getirmemektedir. Fransa'da sürekli meslek eğitimi yalnızca meslek kadroları için değil mesleğe hizmet veren ara kadrolar için de verilmektedir. Mevcut durumda çalışan için yılda 20 saat mesleki eğitim standardı uygulanmaktadır.

Fransa'daki mesleki eğitimin bir diğer özelliği ise eğitim için gerekli finansman kaynaklarının devlet ve daha çok profesyonel örgütlerin sandıkları tarafından karşılanmasıdır. Gerek sürekli mesleki eğitim gerekse eğitimin kendisi 1999 yılından itibaren Lizbon Stratejisi doğrultusunda bir dizi reforma tabi tutulmuştur.

Fransa'da Mimari İşletmelerde Hayat Boyu Sürekli Mesleki Gelişim

- İşveren ve işçi kuruluşları arasında varılan anlaşma resmiye kazanıyor.
- Dayanağı 4 mayıs 2004 tarihli mesleki formasyon ile ilgili yasa.
- Amaç nitelikli ara işgücü oluşturmak.
- Mesleki kalifikasyon sertifikaları ve sertifikalı formasyon programları mevcut.
- İlkesel olarak her yıl 20 saatlik formasyon veriliyor. 6 yıl 120 saat tavan eğitim.
- Eğitim programlarının ücretleri işverenlerin bazen de devletin oluşturduğu fonlar ve onları yöneten kuruluşlar tarafından karşılanıyor.
- Ücretli eğitim esnasında da ücretini alabiliyor.

Kanada

Sürekli eğitim 6 bölüm içerisinde ele alınıyor

- 1- Yönetim ve proje
 - Teknik konular
 - Mimarlık kültürü
 - Büro yönetimi
 - Planlama ve tasarım
 - Mevzuat ve hukuki konular

2005 yılından itibaren merkezin uzağında uzakta yaşayan üyeler için Sürekli Mesleki Eğitim alanında inter-aktif dersler / sanal dersler düşünülmüş ve program başarı sağlamıştır.

Eğitim olabildiğince çeşitlendirilmekte, kaliteli ve deneyimli eğitmenler kullanılmakta- eğitim içerisinde Pratiğe, örnek olaylara, somut örneklerle, aktörlerin rollerinin ele alındığı alıştırılmalara yer verilmektedir.

İngiltere

İngiltere'de bu uygulamaya katılmayanlara karşı herhangi bir yaptırım söz konusu değil. Çünkü İngiltere'de SMG ye katılmayanların mesleki çalışmalarının engellenmesi diye bir durum söz konusu değil. Çünkü mimarlık yapabilmek için Architects Registration Board UK (ARB-UK) üyesi

olmak yeterli. Buna üye olmayan bir mimar herhangi bir şekilde mimar ünvanını kullanamaz. Yani tüketiciye ben mimarım diye açılmaz. Bu ünvanın isminin korunmasıdır. Çünkü İngiltere'de herkes mimarlık yapabilir. Başka bir deyişle bir bina tasarlayıp onun ruhsatını almak için ilgili mercilere başvurabilir. Bunun nedeni ise binanın teknik açıdan yeterli olup olmadığını saptayacak makam belediyedir. Ve eğer proje yeterli değilse reddedilir.

Bunun dışında Mimarlar Odasının adı Royal Institute of British Architects'dir. (RIBA) Mimar ünvanı kullanmak için bu odaya üyelik mecburiyeti yoktur. Ancak bir nevi mimarlar kulübü durumunda olan RIBA kendisini yetkilendirmiş ve üyelerinden düzenlenen etkinliklere katılarak puan almalarını istemektedir. Ancak çok sayıda mimar bu kuruluşa tercihen kayıtlı değildir. Kayıtlı olmanın avantajları da tam olarak olarak belirlenmiş değildir.

İngiltere mimarlık mesleğini yapmak için zorunlu olmayan SMG uygulaması nedir?

* Bunun adına CPD denilmektedir. Continuing Professional Development. Ancak eğer bir mimar ARBUK'e kayıt olduktan sonra Riba'ya uymadığı halde mesleğini yapmak isterse buna hiçbir engel yoktur. Yani etkinliklere, eğitilmekatılmayanların mimarlık yapma haklarının ellerinden alınması diye bir durum söz konusu değildir.

* Bu zaten büyük ölçüde eğitimle ilgisi olan ve bu alanda donanımı bulunan Riba gibi bir kuruluş tarafından çoğu etkinlik ücretsiz olmak kaydıyla ve hizmet amacıyla yapılmaktadır, katılmamanın mesleğin uygulanması açısından yaptırımı yoktur.

* Riba'ya üye olmak zorunlu olmadığı gibi proje onaylatma zorunluluğu da yoktur. İngiliz mimarlar odasının yetkileri sınırlıdır. Ayrıca bu eğitim etkinliklerinde imtihan söz konusu olmadığı gibi sadece denetlemeler yapar. Bu denetlemelerle ilgili kişiler Riba tarafından yetkilendirilmiştir. Riba üyesi mimarların yıl içinde 19.5 saat eğitim alması gerekir.

STAJ KOŞULLARI

Mimarlık Pratiği İçin Tavsiye Edilen Uluslararası Profesyonellik Standartları Konusunda UIA Mutabakat Metni'nin Politikalarına İlişkin Öneri Kılavuzları

MESLEKİ DENEYİM/YETİŞME/STAJ

Mutabakat Metni Politikası

Mimarlık eğitimi tamamlayan kişilerin bir mimar olarak mesleklerini uygulayabilmeleri için, eşitlik konusunda gerekli esnekliğin sağlanması yanında, kayıt/lisans/sertifika aşaması öncesinde, en az iki yıllık kabul edilebilir bir yetiştirme süresini tamamlamaları istenmelidir.

Kılavuz

1. MESLEKİ DENEYİM/YETİŞME/STAJ SÜRESİ

Aşağıda tanımlanan mesleki deneyim, Mutabakat Politikasında belirlenen bir süre içinde edinilmeli ve kayıt/tescil/sertifika aşamasına başvurmadan önce kanıtlanmalıdır. Bu sürenin en az yarısı, temel akademik önşartların yerine getirilmesinden sonrasını kapsmalı ve hiçbir şekilde Mutabakat Metni'nin Eğitim Politikasında belirtilen akademik sürenin azaltılması şeklinde algılanmamalıdır.

2. MESLEKİ DENEYİM/YETİŞME/STAJ DÖNEMİNİN HEDEFLERİ

Meslek deneyimi/yetiştirme/staj (bundan sonra sadece staj denilecektir) döneminin hedefleri şunlardır:

- Stajyerlere mimarlık meslek pratiğine ilişkin temel bilgi ve becerileri kazanma olanağı sağlamak;
- Stajyerlerin uygulama, çalışma ve deneyimlerinin standart bir yöntemle kayda geçirilmesini sağlamak;
- Stajyerlere mimarlık meslek uygulamalarında geniş kapsamlı bir deneyim kazanma olanağı vermek.

3. DENEYİM KATEGORİLERİ

Bir stajyer, aşağıda dört başlık altında önerilen deneyim alanlarından herbirinin en az yarısında, bir mimarın yönetimi altında uygulamalı bir yetiştirme sürecinden geçerek deneyim kazanmalıdır.

3.1 Proje ve Büro Yönetimi

- İşverenlerle görüşme
- İşverenle program ve avan proje üzerinde görüşme
- İşveren taleplerinin formüle edilmesi
- Sözleşme öncesi proje yönetim
- Sözleşme koşullarının belirlenmesi
- Yazışma taslaklarının hazırlanması
- Danışman çalışmalarının eşgüdümü
- Büro ve proje muhasebe sistemleri
- Personel konuları

3.2 Tasarım ve Tasarım Dokümantasyonu

- Arazinin incelenmesi ve değerlendirilmesi
- Yetkili mercilerle görüşme
- Yürürlükteki kurallara uygunluğun sağlanması
- Ön ve kesin projelerin hazırlanması
- Tasarımda önerilenin mevzuata uygunluğunun kontrolü,
- Bütçe, maliyet tahminleri, maliyet planları ve yapılabirlik çalışmalarının hazırlanması

3.3 İnşaat Dokümanları

- Uygulama projelerinin ve şartnamelerin hazırlanması
- Dokümantasyon sürecinin, zaman ve maliyet planlarına uygunluğunun denetlenmesi
- Dokümanların, mevzuata uygunluğunun kontrol edilmesi
- Taşeronlara ilişkin dokümantasyonun eşgüdümü
- Sözleşme eki pafta ve şartnamelerin eşgüdümü

3.4 Sözleşme Yönetimi

- Santiye toplantıları
- İnşaat işlerinin denetlenmesi
- Müteahhide verilecek talimat, bildirim ve belgelerin hazırlanması

- İşverene verilecek raporların hazırlanması
- Proje değişiklikleri ile parasal kaynak uyumunun sağlanması

4. MESLEKİ DENEYİM/YETİŞME/STAJ KAYITLARI

Stajyer mimarlar, bütün staj süresince kazandıkları deneyim ve aldıkları ek eğitimi yazılı olarak belgelendirecekleri standart bir form doldurmalı veya kayıt defteri tutmalıdır. Bu kayıtlar yukarıda Bölüm 3'te önerilen alanlardaki çalışmalarını kapsamalıdır. Kayıtlarda, yapılan faaliyetlerin niteliği ve süreleri tanımlanmalı ve bunların herbiri, stajyerin kazandığı deneyimin gerçek anlamda bir kaydı olarak, çalışmaları denetleyen mimar tarafından imzalanmalıdır. Kayıt/tescil/ ruhsat veren kuruluşun talebi üzerine, staj kaydının tutulduğu standart form veya kayıt defteri, istenilen deneyim/yetiştirme/staj sürecinin sürdüğü veya tamamlandığının kanıtı olarak, kuruluş yetkililerine sunulmalıdır.

5. DENETLEYİCİLER

Stajyerler mesleki deneyim sürecini belirli bir denetim altında gerçekleştirmelidir. Denetleyiciler, stajın yapıldığı bölgede kayıtlı veya ruhsatlı mimarlar olmalı ve belgelenecek staj süresince stajyerin işvereni veya stajyerin bilgilendirdiği mimar konumunda bulunmalıdır.

6. TEMEL BİLGİ VE BECERİ KOŞULLARI

Mesleki deneyim/yetiştirme/staj süresinin sonunda, stajyer aşağıdaki konularda bilgi ve/veya becerilerini kanıtlamalı veya kanıtlayabilecek durumda olmalıdır

6.1 Mimarlık Meslek Pratiği

- Ulusal ve uluslararası düzeyde mimarlık mesleğinin konumuna ilişkin genel görüş
- Mesleğin etik kurallarını bilme ve değerlendirme
- Yerel mimarlık meslek kuruluşuna ilişkin bilgi
- Yerel inşaat sektörü ve inşaat mevzuatına ilişkin genel görüş
- Müşavirlerin yönetilmesi ve eşgüdümü

- Büro yönetimi ve sistemleri
- Meslek pratiğinin hukuki yönleri
- Mesleki sorumluluk, risk yönetimi ve sigorta

6.2 Proje Yönetimi

- İşveren sözleşmelerinin yapılması ve yönetilmesi
- Proje aktivitelerine ve görevlere ilişkin iş programlarının hazırlanması
- Yasa, yönetmelik ve kuralların değerlendirilmesi
- Proje finansmanı ve maliyet kontrolü
- Proje ihalesi ve sözleşme sistemleri
- Uzlaşmazlıkların çözümü
- Taşeronların yönetimi
- Proje yönetimi ve izleme sistemleri

6.3 Ön Araştırma ve Arazi Analizleri

- Proje için geçerli olan çevresel konuların belirlenmesi, analizi ve kaydedilmesi
- Bir tasarım programının net olarak saptanması ve tanımlanması
- Arazi koşullarının belirlenmesi, analizi ve kayda geçirilmesi

6.4 Proje Hizmetleri ve Sistemleri

Proje hizmetleri ve sistemlerinin tasarım ve dokümantasyonunun, proje tasarımı ve dokümantasyon süreciyle eşgüdümünün sağlanması

6.5 Avan Proje

- İşveren ihtiyaç programının analizi ve bir hipotez, değerlendirme ve yeniden değerlendirme süreci içinde potansiyel proje tasarım çözümleri üretilmesi
- Alternatif proje tasarımlarının grafik sunuluşu
- Ön tasarım önerilerinin işveren ve diğer ilgili taraflara sunulması ve üzerlerinde anlaşmaya varılması bir şekilde hazırlanması

6.6 Kesin Proje ve Proje Dokümantasyonu

- Bir proje içinde ve çevresindeki belirli mekan, organizasyon ve sirkülasyon taleplerinin araştırılması ve belirlenmesi

- İnşaat ve proje hizmetleri sistemleri, malzeme ve yapı bileşenleri konularının incelenmesi ve belirlenmesi

- İşverenin ve diğer ilgili tarafların onayını almak üzere, geliştirilen tasarım önerisini bütün yönleriyle tanımlayacak çizim ve belgelerin hazırlanması
- Kullanıcılar, içerik vs. üzerindeki olası etkilerin analizi.

6.7 İnşaat Dokümantasyonu

- Bir proje için uygun malzeme ve sistemlerin araştırılması, analizi ve seçilmesi
- Uygulama projesi, teknik şartname ve iş programlarının; yapıyı oluşturan eleman, bileşen, bitirme detayları, donatım elemanları ve sistemlerin yaygınlığını ve konumlarını doğru, tutarlı ve tam olarak tanımlayacak bir şekilde hazırlanması.

6.8 Sözleşme Yönetimi

- İhale veya teklif davet dokümanlarının hazırlanması
- Alınan teklifler veya ihale sonuçlarının değerlendirilmesi ve tavsiyelerde bulunulması
- Nihai proje sözleşmelerinin hazırlanması
- Proje sözleşmelerinin yürütülmesi
- Sözleşme koşulları ve ilgili yetkili makamların talepleriyle uygunluğun izlenmesi
- İnşaat işlerinin sözleşme belgelerinde belirtilen koşullara uygun olmasını sağlamak üzere denetlenmesi ve değerlendirilmesi.

KTMMOB BÜRO TESCİL, HİZMET VE DENETİM

Giriş

KTMMOB Mimarlar Odası mesleki yeterliliği ve gelişimi denetlemek için büro oluşum ve tescilini, büro hizmet ve staj koşullarını, büro denetim ve kriterlerini oluşturmaktadır. Bu bağlamda, mimarlık ve/veya mühendislik hizmetlerini üreten kişi ve kuruluşların mesleki etkinliklerin kriterlerinin denetimi sağlanmaktadır.

Büro Oluşum Tipleri

Mimarlık mesleğinin yürütülmesi ve Mimarlar Odası'na proje sunulabilmesi için serbest çalışarak Oda'ya kayıt ve tescilini yaptırmış kendi hesabına veya kamu kurum ve kuruluşları dışında gerçek veya tüzel kişi hesabına ücretli, sözleşmeli, ortak vb. bir bağlantı içinde bir yatırımın veya mimarlık ve mühendislik hizmetlerinin düşünce safhasından fiziki bünyeye dönük organizasyonunun gerçekleştirilmesi süreci boyunca yatırımcının işe girip girismemesi hakkında oluşturacağı kararlara esas olacak çalışmalardan işin faaliyete geçmesine kadar yatırımcıya danışmanlık görevi yapan ve bu faaliyetlerin tümüne ilişkin organizasyonu kurabilecek nitelikteki kişiye 'Serbest Mimar' veya 'Serbest Mühendis' denir.

Mimarlık ve Mühendislik hizmetleri yapmak üzere odaya kayıt ve tescil yaptıran ve bünyesinde en az bir mimar ve/veya mühendis ücretli, sözleşmeli olarak vb bir bağlantı içinde bulunduran gerçek ve tüzel kişi veya kuruluşlara 'Tescilli Büro' denir.

KTMMOB Mimarlar Odası'na bağlı iki tip tescilli büro vardır: Mimarlık Bürosu, Mimarlık-Mühendislik Bürosu.

Mimarlık Bürosu

Mimarlık Bürosu oluşturulurken iki tip ortaklık bulunmaktadır: Adi Ortaklık ve Limited Şirket.

Adi Ortaklık Kurulması ile ilgili Koşullar: KTMMOB Mimarlar Odası'na kayıtlı ve uygulamacı üyelik koşullarını yerine getirmiş olan en az bir mimardan oluşan ortaklık oluşumunun Şirketler Mukayyitliğinden onaylı alınmış ortaklık belgesi.

Limited Şirket Kurulması ile ilgili Koşullar: KTMMOB Mimarlar Odası'na kayıtlı ve uygulamacı üyelik koşullarını yerine getirmiş olan, en az iki mimardan oluşan, şahısların şirkette sahip olduklarını hisse ve aynı zamanda şirkette yetkili konumda (direktör-direktör sekreter) olduklarını gösteren Şirketler Mukayyitliğinden alınmış belge.

Mimarlık Mühendislik Bürosu

Mimarlık - Mühendislik Bürosu oluşturulurken de iki tip ortaklık bulunmaktadır: Adi Ortaklık ve Limited Şirket.

Adi Ortaklık Kurulması ile ilgili Koşullar: KTMMOB Mimarlar Odası'na kayıtlı ve uygulamacı üyelik koşullarını yerine getirmiş, en az bir mimar ile KTMMOB İnşaat Mühendisleri veya Makina Mühendisleri veya Elektrik Mühendisleri Odası'na kayıtlı ve uygulamacı üyelik koşullarını yerine getirmiş, en az bir mühendisinden oluşan ortaklık oluşumunun Şirketler Mukayyitliğinden onaylanmış ortaklık belgesi.

Limited Şirket Kurulması ile İlgili Koşullar:
KTMMOB Mimarlar Odası'na kayıtlı ve uygulamacı üyelik koşullarını yerine getirmiş olan, en az bir mimar ile KTMMOB İnşaat Mühendisleri veya Makina Mühendisleri veya Elektrik Mühendisleri Odası'na kayıtlı ve uygulamacı üyelik koşullarını yerine getirmiş, en az bir mühendisinden oluşan, aynı zamanda şirkette yetkili konumda (direktör-direktör sekreter) olduklarını gösteren Şirketler Mukayyitliğinden alınmış belge.

Kurulacak şirket tüzüğünde şirketin faaliyet alanının sadece ilgili mesleki proje, kontrol ve danışmanlık hizmetlerinin yapılacağına belirtilmesi.

DENETİM BİRİMİ

1. Mimarlar Odasının mesleki denetim yapmaya yetkili birimleri, mesleki denetimi bir kamu kurumu niteliğinde olan Mimarlar Odasının tüzel kişiliği adına yaparlar. Büro Denetim Birimi, Kıbrıs Türk Mimarlar Odası Yönetim Kurulu'na bağlı denetim hizmeti veren bir oluşumdur.

2. Büro Denetim Birimi'nin kuruluş amacı ve görevleri: odaya kaydı gerçekleştirilen mimarlık bürolarının bir yıl çalışma süresini tamamladıktan sonra, (yönetim kurulu tarafından saptanacak olan) belirli zaman aralıklarıyla yerinde denetleyip fiziksel çalışma şartları ve verdiği hizmetlerin meslek tanımına uygunluğunun kontrolü; gerektiği takdirde oda tarafından verilen tescilin sürekliliği konusunda yeniden değerlendirme yapmak; ve Mimarlar Odası Yönetim Kurulu ile eşgüdüm içinde çalışarak mimarlık mesleğinin haklarını koruma amaçlı kararlar vermektir. Denetim Birimi'nin saptama ve görüşleri Yönetim Kurulu tarafından karara bağlandıktan sonra uygulanabilecektir.

3. Büro Denetim Birimi Başkanı'nın atanması Mimarlar Odası Yönetim Kurulu'nun yetkileri arasındadır. (Veya: Mimarlar Odası Yönetim Kurulu hizmet alımı niteliğindeki yasal düzenleme ile Büro Denetim Birimi başkanını görevlendirme yetkisine sahiptir.)

4. Büro Denetim Birimi'nin görev süresi (Yönetim Kurulu'nun 2 yıllık görev süresi gözönünde bulundurularak) 1 yıldır.

5. Başkan -kendisi hariç- 2 (veya 4) kişi görevlendirerek toplam 3 (veya 5) kişiden oluşacak denetleme kurulunu biraraya getirmek ve amaca uygun denetim hizmeti vermesini sağlamakla yükümlüdür.

BÜRO HİZMETLERİ

A) Büro tescil belgesine tabi mimarlık hizmetleri

- Mimarın ihtisasına, formasyonuna ve iştigal konusuna göre; müellif olarak tasarlamaya, uygulamaya, kabule, imzaya yetkili ve sorumlu olduğu mimarlık hizmet alanları şunlardır:

a) Mimarlık hizmetleri içerisinde tanımlanan; mimari proje hizmetleri, rölöve, restitüsyon, restorasyon çalışmaları, uygulama projeleri çalışmaları, imar planlama çalışmaları, koruma amaçlı imar planları, mimari mesleki kontrollük hizmetleri, mimari fenni mesuliyet hizmetleri serbest mimarlık hizmetleri büro tescil belgesine tabi mimarlık hizmetleridir.

b) Mimari uygulama ve yönetimi hizmetleri: Mimari mesleki kontrollük, proje ve şantiye koordinasyonu ve planlaması; şantiye şefliği, saha mimarlığı; mimari fenni mesuliyet, kontrollük, geri besleme çalışmaları ve kabul teslim çalışmalarıdır.

c) Mimari danışmanlık hizmetleri: Mimari danışmanlık, müşavirlik, bilirkişilik, hakemlik, eksperlik, jüri üyeliği, raportörlük; mimari proje yönetimi, yapılabirlik, fizibilite çalışmaları, program hazırlığı, özel araştırma ve çalışmalar, dosya hazırlığı, iş ve işlem takibi gerektiren işlerin yapılması, ihale dosyası hazırlanması, karşılaştırmalı keşif ve şartname hazırlanmasıdır.

d) Mimari eğitim çalışmaları: Mimari eğitim ve öğretim çalışmalarıdır.

e) Diğer sanatsal çalışmalar: Sanat eseri seçimi, maket çalışmaları, üç boyutlu görsel çalışmalar ve benzeri hizmetlerdir.

Bu hizmetler serbest mimarlık hizmetleri büro tescil belgesi sahibi olmayan ya da bu Yönetmelikte tanımlanan istisna koşulları taşımayan mimarlar tarafından yapılamaz.

Büro mimarlık hizmetleri; ilgili kanunlar, yönetmelikler, Mimarlar Odasının şartname, tarife ve mimari proje çizim ve sunuş standartlarına uygun olarak yürütülür.

Mimar ulusal ve uluslararası düzenlemelerle tanımlanacak yeni mesleki hizmet alanlarında da, bu düzenlemeler çerçevesinde hizmet verir.

* Azmi Öge, Tunç Adanır, Sevkât Şenbulbul, Asu Tozan, Solon Abbasoğlu, Didem Çelik, Afet Çeliker, Bahire Sonel, Osman Daloğlu, Nilay Kafa, Seher Kuyucu, Moto Kales, Ayşe Ufuk, Meryem Boyacı, Sevgül Borataş, Mustafa Erşalıcı, Meryem Onbaşı, Çağan Yiğit, Mukaddes Candemir, Birgül G. Beyatlı, Zeliş Demirkıran

NEDEN BİR MİMAR İLE ÇALIŞMALISINIZ ?

KTMMOB Mimarlar Odası

mimarın
görevi nedir?

Küçük ya da büyük her yeni bina veya tadilat projesinde bir mimar ile çalışmak sizlere, isteklerinizi gerçekleştirmek üzere yaratıcı hayal gücünü, bir projeyi gerçekleştirme sürecinde maddi kaynaklarınızın en verimli şekilde kullanılmasını ve sürecin her aşamasının bir uzmanın kontrolü altında yürütüleceğini bilmenin sağladığı güven duygusunu kazandırır. Bu nedenle herhangi bir proje planlama sürecinin ilk aşamalarından itibaren bir mimar ile çalışmalısınız. Eğer gelişen ihtiyaçlarınız doğrultusunda yaşam kalitenizi yükseltmek için yeni mekanlara gereksinim duyuyor iseniz veya mevcut mekanlarınızda değişiklik yapmak istiyorsanız;

Kullanışlı Yapı

En küçük mekan bile kullanışlı ve yaratıcı çözümler gereksinim duyar, iyi planlanmış, donatılmış mekanlar yaşam kalitenizi yükseltir. Çağdaş ve konforlu yapılar, mekanlar size huzurlu ve verimli bir yaşam ortamı sunar.

Sağlam Yapı

Yapınınızın sağlamlığı, içinde yaşayanlara güvenilir mekanlar sağlamak, öncelikle doğru mimari tasarım ve strüktür tasarımı ile olanaklıdır.

Estetik Yapı

Bir yapının kullanışlılığının ve sağlamlığının yanısıra, çevresiyle uyumlu, içi ve dışıyla sizin istekleriniz ile birlikte çağdaş mimari estetik değerlerine uygun, kullanıcısında ve onu görenlerde olumlu izlenimler bırakması işveren-mimar arasındaki sağlıklı iletişiminin bir sonucudur.

Ekonomik Yapı

Mimar, yapının tüm aşamalarındaki imalatları detaylandırarak ve planlayarak, doğru malzeme ve işçilik ile yapılmasını sağlar, yapım hatalarından doğacak para ve zaman kaybını en aza indirir, ekonomik ve uygun çözümleri size önerir.

Öncelikle bir MİMAR ile çalışmalısınız...

Boyutları ne olursa olsun herhangi bir yapılaşma projenizde öncelikle bir mimarla görüşün. Bu sadece estetik değeri yüksek sonuçlar elde etmek için değil, binanızın ömrü süresince etkin kullanılması ve böylece elde edilecek maksimum verimliliğin sağlanması için gereklidir. Mimar sizi anlar, isteklerinizi hayal ettiğiniz yaşam biçimini kavrayabilir ve onları yaratıcı çözümler ile mekanlarda somutlaştırabilir. Mimar, eğitimi ve mesleki bilgisi ile yapının bütünü tasarlar ve size yapınızın gerçekleşmesi sürecinde gerekli tüm diğer hizmetler için (mühendislik, müteahhitlik, taşeronluk, işçilik hizmetleri vb. ...) danışmanlık yapar, çalışmaları planlar, koordine ve kontrol eder.

MİMARLIK HİZMETİ TALEBİNİZDE MİMARINIZA SORABİLECEĞİNİZ SORULAR

- Mimarın tasarım felsefesi nedir?
- Mimarın projenize yaklaşımı, mimari yorumu nasıl olacak?
- Mimar gereksinimlerinizi belirlemek ve programı oluşturmak için sizden hangi bilgileri talep ediyor?
- Mimar projenin hangi aşamalarında size bilgi aktaracak ve bu bilgileri aktarırken hangi teknikleri (2 ve 3 boyutlu çizim teknikleri, maket, video-fotoğraf, mimari açıklama raporu, vb. ...) Kullanacak?
- Mimar tasarım ve uygulama süresince mimar hangi hizmetleri sağlayacak?
- Mimarın mesleki deneyimi ve yeteneği projeniz için yeterli mi?
- Mimar, mesleki deneyimi hakkında geçerli referanslar sunabiliyor mu?

- Mimar, projenizi tasarlarken hangi uzmanlardan destek alacak? Bu uzmanların mesleki bilgisi ve deneyimi nedir?
- Mimar, projenizi tasarlarken hangi uzmanlardan destek alacak? Bu uzmanların mesleki bilgisi ve deneyimi nedir?
- Mimarın iş kapasitesi projenizle yeterince ilgilenmesine olanak verecek mi?
- İnşaat süresince gerçekleşen değişiklikleri mimar nasıl ele alacak?
- Mimar/firma ücretini nasıl belirliyor? Projeniz için düşündüğü ücret nedir?

MÜHENDİSLİK EĞİTİMİ VE MESLEĞİNE ALTERNATİF BİR ÖNERİ

Prof. Dr. Turhan ÇİFTÇİBAŞI**

MÜHENDİSLİK EĞİTİMİ VE MESLEĞİNE ALTERNATİF BİR ÖNERİ: ÜNİVERSİTELER MESLEK DEĞİL, DİPLOMA VERMELİDİR, MESLEKİ HAKLAR ODALARCA VERİLMELİDİR*

1994 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'nın Tekniker ve Teknik öğretmenlere Mühendislik hakkı verilmesi için zemin yaratmak üzere düzenlediği komisyon toplantılarına odamız adına katılmış ve batıda mühendislik eğitimi ve mesleği, meslek odaları hakkında sınırlı araştırmamız olmuştur. Özel üniversitelerin ve mühendislik bölümlerinin artması nedeniyle iki yıl önceki sınırlı araştırmamızla vardığımız sonucu üyelerimize sunarak tartışmaya açmak istiyoruz.

Batı ülkelerinde "Serbest Mühendislik", "Serbest Doktorluk", "Serbest Avukatlık" gibi beraberinde büyük sorumluluk getiren yetkiler diplomayla otomatik olarak verilmemekte, meslek kuruluşlarından sınavla alınmakta, ayrıca belirli aralıklarla açılan sınavlarla meslek sahipleri yeni gelişmeleri izlenmeye zorlanmaktadır.

Birçok batı ülkesinde tıp fakültesi mezunu muayenehane açmak için belirli bir hizmet süresince hastanelerde çalışması, belirli aralıklarla bu sınavı tekrar başarması gerekmektedir.

Gene çoğu batı ülkesinde üniversite diplomalarında "mühendis", "yüksek mühendis" unvanları verimeyip "mühendislikte lisans", "mühendislikte yüksek lisans" dereceleri verilmektedir. Mezunlar, odaya kayıtlı mühendislik/mimarlık şirketlerinde "mühendis", "mimar" unvanı ile çalışabilmektedirler. Serbest mühendis/mimar olarak çalışmak için belirli bir hizmet süresince mühendislik mimarlık firmalarında çalışması, odanın sınavını başarması, bu yetkiyi aldıktan sonra da belirli aralıklarla tekrar sınava girmesi gerekmektedir.

Benzeri örnekler ülkemizde de vardır. Ülkemizde Hukuk Fakülteleri "Avukatlık" diploması değil, "Hukuk" diploması vermekte; avukatlık yetkileri baro tarafından konulan yönetmelikler çerçevesinde baro tarafından verilmektedir. Benzer olarak "Serbest Muhasebe ve Mali Müşavirlik" yetkilerinin kazanılmasında okuldan bu unvanla diploma alınmamakta, bu unvan sadece oda tarafından verilmektedir.

Böylece geçmişte politik mülahazalarla teknisyen ve teknikerlere dağıtılmış "Serbest Mühendis Yetkilerinin" tekrar TMMOB (Türk Mimar ve Mühendis Odaları Birliği) bünyesine toplanması mümkün olabilecektir.

Ancak teknisyen, tekniker ve teknik öğretmenlerin önlerinin açılmasını da gerekli görüyoruz. Batı ülkelerinde teknikerlerin mühendislik şirketlerinde belirli bir hizmet süresinden sonra mühendislik yetkisi kullanabildikleri, mühendise göre daha uzun olan firma içi mühendislik çalışma sürecinden sonra oda sınavına girip serbest mühendis unvanı aldığı konularında örneklerden bahsedilmektedir. Türkiye'de de 4 yıllık oldukça ciddi bir eğitim veren teknik eğitim fakültelerinin mezunları diplomalarında mühendis unvanı olmamasına rağmen Türk Telekom bünyesinde "mühendis", "başmühendis", "grup başmühendisi" unvanlarını fiilen kullanmakta ve bu unvanla imza atmaktadırlar.

Yukarıdaki görüşlerimiz ışığında aşağıdaki önerilerimizi Şubeler, EMO ve TMMOB yönetim kurullarına sunarım.

1. Odamız EMO ve TMMOB, "Yüksek Öğretim Kurulu ve Üniversitelerarası Kurul" ile koordineli olarak yurt dışındaki benzer kurumlarda araştırmaya girmeli ve bu örnekleri toplayarak ciddi bir yeniden yapılanmaya geçilmelidir. Şimdiki üyelerin böyle bir yapılanmaya itirazları, kazanılmış hakları saklı kalacağı bir hukuki yapı ile çözümlenebilir.

2. Mühendislik unvanı veren üniversite sayısının giderek artması, özel okulların özellikle tercih edilen mesleklere yönelmesi, programlar üzerindeki YÖK şablon kurallarının bağlayıcılığının zayıflamış olması nedeniyle mühendislik eğitimi ve mesleği üzerinde bir eğitim şablonu tavsiye kararı oluşturma çalışmasının odamız EMO ve TMMOB tarafından ileri seviyede yapılmasını gerekli görüyoruz.

Böyle bir çalışma, "Mühendislik Hizmetlerinin Avrupa Birliği Seviyesine Yükseltilmesi" sonucunu doğuracak, diğer meslek odalarının da bu yönde çalışmalarına önderlik edecektir.

* Kaynak(Alıntı): Elektrik Mühendisleri Odası Dergisi, Cilt.30, Sayı.402, s.68, Temmuz 2007.

** Elektrik Elektronik Mühendisi

ÜNİVERSİTE ADI	FAKÜLTE VEYA YÜKSEKOKUL AD	BÖLÜM ADI
ORTA DOĞU TEKNİK Ü. (ANK)	MİMARLIK FAKÜLTESİ	MİMARLIK
İST. TEKNİK Ü.(İST)	MİMARLIK FAKÜLTESİ	MİMARLIK
MİMAR SİNAN Ü. (İST)	MİMARLIK FAKÜLTESİ	MİMARLIK
YILDIZ TEKNİK Ü. (İST)	MİMARLIK FAKÜLTESİ	MİMARLIK
GAZİ Ü. (ANKARA)	MÜH.-MİM. FAKÜLTESİ	MİMARLIK
YEDİTEPE Ü. (İST)	MÜH.-MİM. FAKÜLTESİ	MİMARLIK
BAHÇEŞEHİR Ü. (İST)	MİMARLIK FAKÜLTESİ	MİMARLIK
DOKUZ EYLÜL Ü. (İZMİR)	MİMARLIK FAKÜLTESİ	MİMARLIK
BEYKENT Ü.(İST)	MÜH.-MİM. FAKÜLTESİ	MİMARLIK
ANADOLU Ü. (ESKİŞEHİR)	MÜH.-MİM. FAKÜLTESİ	MİMARLIK
ULUDAĞ Ü. (BURSA)	MÜH.-MİM. FAKÜLTESİ	MİMARLIK
HALIÇ Ü. (İST)	MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ	MİMARLIK
İST. KÜLTÜR Ü. (İST)	MÜH.-MİM. FAKÜLTESİ	MİMARLIK
MALTEPE Ü. (İST)	MÜH.-MİM. FAKÜLTESİ	MİMARLIK
OSMANGAZİ Ü. (ESKİŞEHİR)	MÜH.-MİM. FAKÜLTESİ	MİMARLIK
SELÇUK Ü. (KONYA)	MÜH.-MİM. FAKÜLTESİ	MİMARLIK
ÇUKUROVA Ü. (ADANA)	MÜH.-MİM. FAKÜLTESİ	MİMARLIK
KOCAELİ Ü.	MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ	MİMARLIK
KARADENİZ TEKNİK Ü.	MÜH.-MİM. FAKÜLTESİ	MİMARLIK
ERCİYES Ü. (KAYSERİ)	MİMARLIK FAKÜLTESİ	MİMARLIK
BALIKESİR Ü.	MÜH.-MİM. FAKÜLTESİ	MİMARLIK
S. DEMİREL Ü. (ISPARTA)	MÜH.-MİM. FAKÜLTESİ	MİMARLIK
MERSİN Ü.	MİMARLIK FAKÜLTESİ	MİMARLIK
TRAKYA Ü. (EDİRNE)	MÜH.-MİM. FAKÜLTESİ	MİMARLIK
DİCLE Ü. (DİYARBAKIR)	MÜH.-MİM. FAKÜLTESİ	MİMARLIK
ZONGULDAK KARAEMLAS	F. TOKER GÜZEL SAN. VE TAS. FAK.	MİMARLIK
DOĞU AKDENİZ Ü. (KKTC)	MİMARLIK FAKÜLTESİ	MİMARLIK
LEFKE AVRUPA Ü. (KKTC)	MİM. VE MÜH. FAK.	MİMARLIK
YAKIN DOĞU Ü. (KKTC)	MİMARLIK FAKÜLTESİ	MİMARLIK
YEDİTEPE Ü. (İST)	MÜH.-MİM. FAKÜLTESİ	MİMARLIK
AZERBAYCAN MİM.	MİMARLIK FAKÜLTESİ	MİMARLIK
BAHÇEŞEHİR Ü. (İST)	MİMARLIK FAKÜLTESİ	MİMARLIK
MOLDOVA TEKNİK Ü.	MOLDOVA TEKNİK Ü.	MİMARLIK
AZERBAYCAN MİM.	MİMARLIK FAKÜLTESİ	MİMARLIK
BEYKENT Ü.(İST)	MÜH.-MİM. FAKÜLTESİ	MİMARLIK
İZMİR EKONOMİ Ü.	GÜZEL SAN. FAK.	MİMARLIK
VILNIUS GEDIMAS TEK.	VILNIUSGEDIMINAS TEKNİK Ü.	MİMARLIK
ULUSLARARASI KIBRIS Ü.	GÜZEL SAN. FAK.	MİMARLIK
GİRNE AMERİKAN Ü. (KKTC)	MÜH.-MİM. FAKÜLTESİ	MİMARLIK

KIBRIS MİMARİSİNE KATKI KOYANLAR-TUNA VEYSİ

Pınar ULUÇAY*

Ahmet Vural Behaeddin, Ezel Reşat, Abdullah Onar, Ayer Kaşif, Behzat Aziz Beyli, Hakkı Atun ve Osman Saner'in ardından eğitimini tamamlayıp adaya dönen ve Kıbrıs Türk Mimarlar Odası'na kayıt olması ile beraber iş hayatına atılan 8 sicil numaralı üyemiz Tuna Veysi; halen devam eden mesleki yaşam sürecinde, adadaki mimarlık pratiğinin profesyonel standartlara kavuşmasında büyük emekleri olan bir meslek adamı. Genç bir mimar olarak adaya döndüğü 1960'lı yılları konuşarak başlıyoruz konuşmamıza.

Mimarca Bu mesleği seçmenizi sağlayan etmenler nelerdi?

Tuna Veysi Lefkoşa Türk Lisesi'nden mezun olduğum yıllarda (1957-1958) teyzemin oğlu orada okuyordu. Adını duymuşsunuzdur, rahmetli Ezel Reşat. Aynı şekilde diğer teyze oğlu da orada okumuştur; Emel Erkan, şimdi Kanada'da yaşıyor. Türkiye'de mimarlık eğitimi almış yakınlar da vardı. Mesela amcamın oğlu, İbrahim Numan ve eniştemiz Hakkı Atun. Bu durumda benim etki altında kalmamış olmam da imkansız gibi birşeydi. O dönem orada Kıbrıslı Rumlar da vardı, rahmetli Costas Vafeades, Pefkios Georgiades ve George Phedonos. Kıbrıs'a dönünce üçüyle de görüşmeye devam ettik.

Mimarca Bize Sheffield Üniversitesi'ndeki mimarlık eğitiminizden bahseder misiniz biraz?

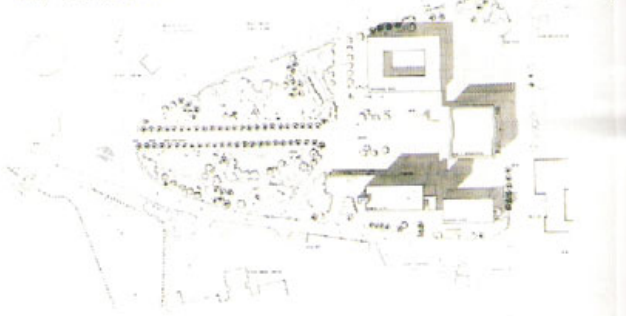
Çok değerli hocalarımız vardı. Çoğu, İkinci Dünya Savaşı'nı yaşamış ve Avrupa'nın yeniden yapılanırken geçirdiği sıkıntıları tecrübe etmiş adamlardı. O yüzden ekonomiye çok önem verirdiler. Ben de kendi mimarlığımda bu felsefeyi özümledim. Müşteriye her zaman en ekonomik çözümü önerdim. Tasarladığım mekanların ekonomik, kullanışlı ve ferah olması benim için hep öncelikli oldu. Bu konuda hiç taviz vermedim.

Eğitimim boyunca en çok zevk aldığım proje 2. yılda tasarladığımız yaşlılar merkeziydi. Dikey ya da yatay olarak projeyi yönlendirmek bizim seçimimize kalmıştı. Ben yatayda çözülebilecek bir tasarıma odaklandım. Nitekim Kıbrıs'ta meslekteki ilk yıllarım ağırlıklı olarak sağlık binaları tasarlayarak ve uygulayarak geçti.

Okulda bize günlük tasarım problemleri verilir ve ders bittiği zaman da toplanırdı. Bu deneyimler müthiş eğiticiydi. Profesyonel yaşamımda da o günlerin faydasını fazlasıyla gördüm. Çözüm üretirken hızlı düşünmemi sağladılar diyebilirim.

Final projem için Lefkoşa'da şimdi güneyde kalan bir arazi seçmiştim. Kıbrıs Cumhuriyeti için bir parlamento binası tasarlıyordum (Bknz resim 1). Binanın ön cephesinde kullandığım betonarme plaklar dışardan jüri üyesi olarak katılan Max Fryer'in beğenisini kazanmıştı çünkü kendi de Hindistan'da benzer uygulamalar yapıyordu.

A HOUSE OF REPRESENTATIVES
FOR THE REPUBLIC OF CYPRUS

Resim 1. Parlamento binası, bitirme projesinden, 1962 (T. Veysi'nin arşivinden)

O zamanlar proje çizmek de çok zahmetliydi. Benim okula başladığım yıllarda rapido henüz piyasaya çıkmamıştı. Biz grafos kullanırdık çoğunlukla.. Kullanacağımız kağıtları daha iyi boya tutmaları için çizim masasına yapıştırır, sonra da iyice ıslatırdık. Kuruyunca kullanıma hazır duruma gelirdi.

Mimarca Mezun olduktan hemen sonra Kıbrıs'a mı döndünüz?

Tuna Veysi İngiltere'de kalmak gibi bir niyetim pek olmadı aslında. O yıllarda çok fazla Kıbrıslı Türk mimar yoktu adada. Hele bürosu olanların sayısı elinizin beş parmağını geçmezdi. Rahmetli Ahmet Vural Behaeddin, Abdullah Onar, Ayer Kaşif, Emel Erkan ve Hakkı Atun'un ofisleri vardı. Adaya döndüğüm yıl

öncelikli olarak ortak mimarlar ve inşaat mühendisleri odasına kayıt olmuştum. Biliyorsunuz 1963 yılında Türk ve Rum kurumları tamamen ayrıldı. Üyelik belgelerim de hala durur (bknz. Resim 2) Mimar olarak kaydımı yaptıınca Abdullah beyin bürosunda çalışmaya başladım. Zaten 6 ay kadar çalışabildim, sonrasında Kıbrıs olayları patlak verdi ve ben 1963-1968 yılları arasında askerlik yapmak zorunda kaldım.

Resim 2. Tuna Veysi'nin Kıbrıs Mimar ve İnşaat Mühendisleri Odasına kayıtlı olduğunu belgeleyen kimlik kartı, 1962, (T. Veysi'nin arşivinden)

1963 yılından başlayarak gündüzleri planlama ve inşaat dairesinde çalışıyor, akşamları da mevzi de nöbet tutuyordum. Pek çok arkadaşımız benzer tecrübelerden geçti o dönem. Zor yıllardı, toplum olarak bugünlere kolay gelmediğimizi düşünüyoruz. Planlama ve İnşaat dairesinde 1972 yılına kadar çalıştım, hatta bir dönem de müdürlük yaptım. Orada olduğum ilk yıllarda yaptığımız işlerden bir tanesi, Kıbrıslı Türkler için bir acil servis inşaa etmekte. Yeni bir bina yapmak için yeterli kaynağımız yoktu. O yüzden Lefkoşa surlar içinde bulunan Abdi Çavuş mahallesindeki iplik fabrikasını hastaneye dönüştürdük. Bu işte Kıbrıslı Türk zanaatkarlar gönüllü olarak çalışmış; 3 ay boyunca para almamışlardır.

KTMMOB binası da mesela 1960'lı yılların başında yapılmıştır. Rahmetli Ezel Reşat ile beraber tasarlamıştık. 1963 yılında Çağlayan bölgesinin bu kısmı kurumlara tahsis edilmişti. Bize de bu binanın

oturduğu araziye vermişlerdi. Statik hesaplarını da rahmetli Oğuz Başak yapmıştı. İşinde çok iyiydi; aynı zamanda bir o kadar da cesurdu. Dışarıdaki uzun ve ince saçığı farketmemişseniz lütfen çıkarken bir bakın. Onun cesaretinin bir göstergesidir. Ancak binayı bitirmek hiç te kolay olmadı. Pek çok firmadan, Rum firmaları da dahil reklam alarak gerçekleştirdik bu işi. Malzemeleri de hep farklı yerlerden temin etmişizdir zaten.

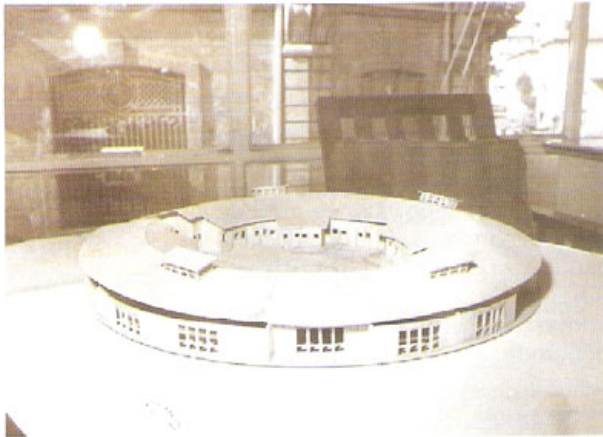
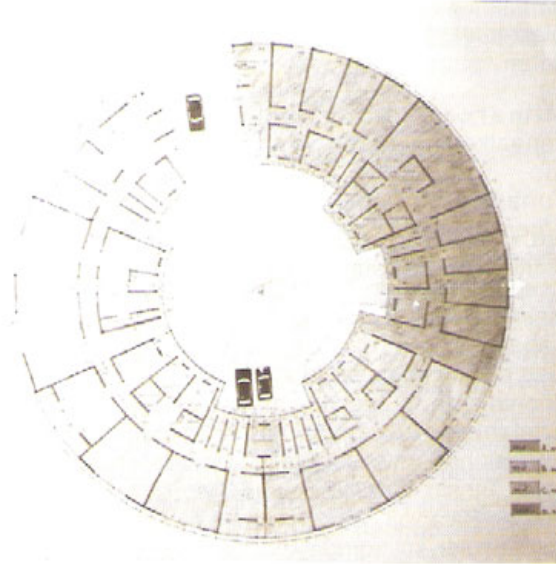
Mimarca Konu açılmışken, o dönemin zanaatkarlarından da bahsedebilir misiniz bize biraz ?

Tuna Veysi Dönemin zanaatkarlarından biz çok şey öğrendik. Yapı ustasından tutun marangozuna kadar piyasadaki zanaatkarlar işlerinin ehliyidiler. Yapıcı ustası olarak rahmetli Cemal Yorgozlu, Hasan Musa ve Hasan Gürtaş, Hasan Mandrezli, Tamer Gazioğlu'nun babası Hüseyin Gazioğlu, Osman Efe, rahmetli Osman Hocaoglu ve Ali Can vardı. Bunların bazıları o dönemlerde müteahhlik de yapıyorlardı. Marangoz ustalarından da rahmetli Ahmet Lakadamyalı ve Kemal Ali, Salahi Hansel, Ali Erel'in babası Derviş Erel, Şükrü usta, Tahsin Özler, Ekrem Mavigözlü, İsmet Ateş ve Dülger Salah'i'yi hatırlıyorum. Atelyeleri sur içindeki kuyumcular sokağındaydı. Su tesisatçısı olarak Raif Usta ile demirci Hasan usta vardı. Lefkoşa'nın Karabuba semtinde de ilk alüminyum doğramayı imal eden Erol Kader ile Hüsamettin Usta'nın atelyeleri vardı. Mesela marangoz Kemal Usta ile bir de anımız vardır. Çizdiğim detayı ona atelyede tarif etmek istediğim bir sefer, beni can kulağı ile dinlemiş, olayı benim yöntemimle nasıl yapacağını kestiremeyince de kızmıştı. Kendi ölçümü ben alırım demişti o gün bana. O yıllarda okuyup yazmasını bilmeyen ustalar da vardı ama işlerinde o kadar iyiydiler ki, ölçü almasını, okumasını bir şekilde çözmüşlerdi.

Mimarca Planlama ve İnşaat dairesinde çalıştığınız dönemde yapmış olduğunuz başka projeler var mı?

Tuna Veysi Yine o yıllarda rahmetli Dr. Fazıl Küçük yaşlılar için bir güçsüzler evi tasarlamamızı işlemişti. Selimiye meydanına bakan Sabor restoranının yanında arkadaşlı bir bina vardır. O zamanlar fakiraneydi orası; ancak sınırlı sayıda insana hizmet verebiliyordu.

1968 yılında Gönyeli'de tepelik bir araziye yapılmak üzere 50 yataklı bir yaşlılar merkezi tasarladık. Dairesel bir formu vardı (bknz. Resim 3-4). Kadınlar ve erkekler bölümünü aynı form içinde ayırtırmıştık. Ancak kullanılan malzemenin iyi olmamasından dolayı yıllar sonra bina tadil edilmek yerine yıktırıldı.

Resim 3. Plan ve maket (T.Veysi'nin arşivinden)

Resim 4. Gücsüzler yurdu, Gönyeli (T.Veysi'nin arşivinden)

Aynı yıl dönemin Sağlık Bakanı rahmetli Dr. Burhan Nalbantsoy da yeni bir hastane için talepte bulunmuştu. Biz de varolan bir binayı dönüştürmenin daha ekonomik olacağını düşünerek Efruz Müdüroğlu'nun Ortaköy'de Bixi Kola karşısında kalan yüksek katlı binasını kiralayarak bu işi gerçekleştirmek istedik. Çalışmalarımızı tamamladıktan sonra kaynak bulmak üzere Dr. Nalbantoğlu ile Türkiye'ye gittik. Dönemin Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil 'devlet bir kere hastane yapar' diyerek bizi İhsan Doğramacı'ya gönderdi. Hacettepe Üniversitesi'nin bir kuruluşu olan SİSAG'ın başkanıydı İhsan bey. Hemen tüm imkanlarını bizim için seferber ettiler. 3 ay boyunca ben, Ezel Reşat, makine mühendisi Yücel Zeka, elektrik mühendisi Vural Türkmen Türkiye'ye belli aralıklarla giderek Mimar Gündoğdu Akkor ve ekibine danışmanlık yaptık; ve böylece 300 yataklı Nalbantoğlu hastanesinin projesi ortaya çıkmış oldu (Bknz. Resim 5). Yıl 1971 idi. Proje bittikten sonra ben planlama ve inşaat dairesinden istifa ettim.

Resim 5. Dr. Burhan Nalbantoğlu Hastanesi (T.Veysi'nin arşivinden)

Yine 1968 yılında Lefkoşa'da tasarladığımız ve inşa ettiğimiz Mücahitler Kültür Sitesi var (bknz resim 6). Bu yıllarda aynı zamanda serbest mimarlık da yapıyorduk. Mesela Mehmet Akif caddesi üzerindeki Toros binası (konut-atelye-showroom) bu yıllarda yapılmıştır (bknz resim 7). Başka bir müşterim, Resa Budak için Lefkoşa'nın Çağlayan bölgesinde tasarladığım pastane binası var. (bknz resim 8).

Resim 6. Mücahitler Kültür Sitesi, Lefkoşa (T.Veysi'nin arşivinden)

Mimarca Daha sonra serbest mimar olarak mı devam ettiniz mesleğinize?

Tuna Veysi 1972-1977 yılları arasında Efruz Müdüroğlu için çalıştım. Bu dönemde de ilginç bir olay gerçekleşti. Hastane projesi ihaleye çıktı; ve Müdüroğlu firması işi aldı. Tasarım aşamasını takip ettiğim projenin uygulamasında da çalışmak demek ki kismette varmış. Müdüroğlu inşaat şirketi beni şantiye şefi olarak görevlendirdince baştan sona süreci takip etme şansım oldu.

Resim 7. Toros binası, Lefkoşa (T.Veysi'nin arşivinden)

Resim 8. Budak pastanesi, Lefkoşa (T.Veysi'nin arşivinden)

Mimarca Efruz Müdüroğlu o yıllarda piyasada tek olmamakla beraber büyük ölçekli ve kaliteli işler yapan müteahhitlerdendi. Onunla çalışmak size nasıl bir deneyim kazandırdı?

Tuna Veysi Önceleri Mimar Emel Erkan ile ortaklıklar. Şirketlerinin ismi de Müderk'ti. Hatta Muhtar Yusuf'da bu şirketin bir parçasıydı diye anımsıyorum. Daha sonra Efruz bey kendi için çalışmaya başladı. Esas mesleği inşaat mühendisliği ve işinde gerçekten çok iyiydi. İhale dosyaları hazırlamasını; şantiyede iş koordinasyonunu ben hep onunla çalışırken kazandığım deneyime borçluyum. Bir seferinde 'biri sana çamur atarsa sen ona çiçek uzat' demişti. Nitekim günlerden birinde şantiyede bir usta ile tartışmış,

usta da sinirlenip ona bir keser fırlatmıştı. Olayın gerçekleştiği akşam beni aradı. Bir kutu pasta yaptırdık; ustayı ziyarete gittik ve ertesi gün adam işe tekrar döndü. Bu meslekle uğraşıyorsanız hakikaten insanlarla iyi geçinmemek gibi bir lüksünüz olamaz. Hiçbir meslekte de olmamalı aslında.

Efruz bey işini çok iyi yapan bir meslek adamıydı ve benimde ona güvenim ve saygım sonsuzdu. O kadar ki Ahmet Vural Behaeddin'in tasarladığı ve Efruz bey'in yaptırdığı sıra evlerden birine sahip olma fırsatım doğunca hiç tereddüt etmedim. O zamanlar ev sahiplerinden biri oturduğu evi geri iade etmişti, biz de yine aynı sokakta yaşıyorduk. Satın alıp yerleştik. Halen burada yaşıyoruz.

Mimarca Bildiğimiz kadarı ile Ahmet Vural Behaeddin ile sadece meslektaş değildiniz. Onunla yakinen de görüşüyordunuz. Ortak anılarınızdan bahseder misiniz?

Tuna Veysi Ben yeni mezun olarak adaya döndüğümde Behaeddin 7 yıllık mimardı. O zamanlar benimle beraber sayımız 10'u geçmezdi. O yüzden sık sık görüşürdük. O beni ve diğer arkadaşları arabası ile alır, iş yaptığı şantiyelere götürürdü. Deneyimlerini bizimle paylaşmak çok hoşuna giderdi. Birgün büyük bir ofis açacağını ve hep beraber orada çalışacağımızı hayal eder, bunu da sık sık dile getirirdi. Tabii bir de onunla ortak bir ilgi alanımız vardı. Briç oynamayı ikimiz de çok seviyorduk. Cumartesi grubumuz vardı. Orada biraraya gelirdik.

Mimarca Takip edebildiğimiz kadarı ile iş yaşamınızın dışında da çok aktıfsınız. İş dışında nelerle meşgul oluyor sunuz?

Aslında işim yaşamımın büyük bir kısmını kapsıyor. Her zaman mutlaka takip ettiğim en az 3 inşaat olmuştur. Bunun dışında ihale dosyaları hazırlıyorum. Onlar da bayağı zaman alan işler. Onların dışında üye olduğum kuruluşlar var. Mesela koyu bir Çetinkaya hayranıyım. Çetinkaya Spor Klübü ve Kardeş ocağı üyesiyim. Girne Rotary klubün ise kurucularındanım; 1985 yılında başkanlığını yaptım. 1976-82 yılları arasında Lapta Huzur evi; 1984-86 yılları arasında ise

Yüksek Teknoloji Enstitüsü idare heyetinde bulundum. 1986-1991 yılları arasında ise DAÜ Vakıf Yöneticiler Kurulu üyesi olarak görev aldım ve son olarak 1986-2002 yıllarında Asbank Ltd.'in Yönetim kurulu üyeliğinde bulundum.

Bunların dışında kalan vaktimde meslek ile ilgili yayınları takip ederim. Mesela Mimarca'yı hem okur hem de arşivlerim. Mezun olduğum üniversitenin web sitesini ne tür yenilikler olduğunu görmek için sık sık kontrol ederim. Sinemayı, özellikle müzikalleri çok severim. Bir de pul ve eski fotoğraf koleksiyonum var. Onları da arşivlemek için uğraşıyorum.

Yaklaşık iki saat süren sohbetin ardından Tuna Veysi ile tekrar görüşmek üzere randevulaşıyoruz. Bu kez yarım gün süren bir Lefkoşa turu için biraraya geliyoruz. Gezi, Tuna beyin oturduğu Efruz Müdüroğlu sıra evleri civarından başlıyor. Bu arada eşi Şenay hanım ve torunları Tuna ve Jale ile tanışıyoruz. Tuna bey aynı zamanda iyi bir eş ve büyükbaba..Üç erkek çocuk ve dört torun sahibi..

Hiç şüphesiz binalarına da aynı sevecenlikle yaklaşıyor. Bu gezinin, mimarın yaşamındaki bir rutini yansıtlığını öğreniyoruz aslında. Dışardan da olsa binalarını sık sık ziyaret ediyor. Çoğu müşterisi yakın akrabası ya da dostu olduğundan bazen kahvelerini içmek üzere duruyor. Biz de Lefkoşa'nın Köşklüçiftlik bölgesinde konuşlanan Taner-Meryem Barın evinde ilk durağımızı gerçekleştiriyoruz bu amaçla. Dışardan tek bir üniteden oluştuğunu düşündüğümüz binada üç farklı konutla karşılaşınca şaşırıyoruz (bknz.resim 9). Dar ve geriye doğru uzanan bir araziden mimarın optimumda nasıl yararlandığını birkez daha deneyimliyoruz.

Resim 9.
Taner-Meryem Barın
konutu, Lefkoşa
(foto: P. Uluçay)

Daha sonra Mehmet Akif caddesindeki ilk apartmanlardan olan *Toros* binasını, yine onun çarprazında kalan *Hasan Yırtıcı'nın* yaptırmış olduğu apartmanı görmeye gidiyoruz. Aynı muhitte İngiliz konsolosluğu karşısında kalan; 1970'li yılların başında tasarlanmış bir konutuna daha bakıp (bknz.resim 10) *Küçük Kaymaklı'ya* doğru ilerliyoruz.

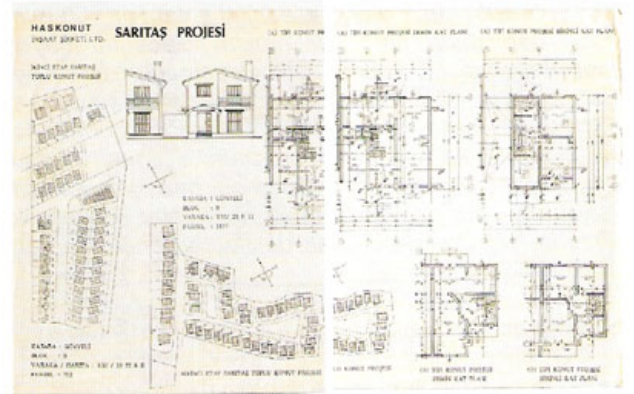

Resim 10. Konut, Lefkoşa (foto: P. Uluçay)

Bu arada sohbet ederken Tuna beyin Kuzey Kıbrıs'taki belli başlı tüm inşaat firmalarıyla çalışmış olduğunu öğreniyoruz. Yap-sat girişimcisi olarak bilinen *Hasan Yırtıcı'nın* sahibi olduğu *Has Konut İnşaat Şirketi* için de konut projeleri tasarlamış. (bknz. Resim 11 *Has Konut sarıtaş dublex evleri*)

Resim 11. Konutları tanıtan afiş (T.Veysi'nin arşivinden)

Resim 12. Sarıtaş Mimari projesi (Tuna Veysi'nin arşivinden)

Son durakta *Tuna beyin Muhtar Yusuf İnşaat Şirketi* için tasarladığı *Muhtar Yusuf Galleria* var (bknz.resim 13). Alışveriş merkezine girdiğimizde bu kapalı alışveriş binasını da tasarımından yapım aşamasına kadar takip ettiğini öğreniyoruz. Binanın en üst katında *Atun mimarlık ofisi* yanında bir de ofisi var *Tuna bey'in*. Oraya uğramışken *Atun mimarlık ofisine* de giriyoruz. Yine kendisi gibi serbest mimarlık yapan *Burhan ve Cenk Atun* ile devam eden bir proje üzerinde fikir alışverişinde bulunuyorlar. (bknz.resim 14)

Resim 14. Soldan sağa, Burhan Atun, Tuna Veysi Ve Cenk Atun (Foto: P. Uluçay)

binayı tasarlarken neler düşlediğini anlatıyor. 'Zemin katın hep daha canlı bir mekan olacağını hayal etmişim ama bu yıllarca gerçekleşmedi. Belki de halkımız içe dönük alışveriş merkezlerini sevmiyor. Türkiye'de böyle bina tipleri hep rağbet görmüştür halbuki. Şimdi Califoryan restoranın açılması ile içte bir hareket başladı. Tasarlarken hep çok amaçlı kullanıma hizmet edebilecek mekanlar yaratmak istedim ama yaratıcı şekilde kullanılamadığı için yavaşan bir bina olmadı'.

Son olarak bize zaman ayırdığı için teşekkür ediyoruz.

Hiç şüphesiz mimarın bu gezi rotası üzerinde olmayan projeleri de var. Lefkoşa'da yine Muhtar Yusuf İnşaat Şirketi için tasarlanan konut-dükkan bloğu (bkz. resim 15); Mağusa'da yapmış olduğu sinema kompleksi (bkz. resim 16), Orhan Şevket ve Oğulları için tasarlanan ofis bloğu (bkz. resim 17), Gönendere'deki İzzet anaokulu (bkz. resim 18), Cumhurbaşkanlığı İdari binaları (bkz. Resim 19), Harbour Lodge otel restorasyonu (bkz. Resim 20), G. Burton renovasyon projesi (bkz. Resim 21) ve Karaoğlanoğlu'ndaki Meral Kaşif Konutu projelerinden bazılarıdır (bkz. Resim 22).

Resim 15. Muhtar Yusuf Şti. için tasarlanan konut-dükkan bloğu, Lefkoşa (T.Veysi'nin arşivinden)

Resim 16. Sinema kompleksi, Mağusa, giriş mekanı (T. Veysi'nin arşivinden)

Resim 18. İzzet Anaokulu, Gönendere (T.Veysi'nin arşivinden)

Resim 19. Cumhurbaşkanlığı İdari binası, Lefkoşa (T.Veysi'nin arşivinden)

Resim 20. Harbour Lodge Otel restorasyonu; Girne (T.Veysi'nin arşivinden)

Resim 21. G. Burton Renovasyon Projesi, Girne (T.Veysi'nin arşivinden)

Resim 22. Meral Kaşif Konutu, Karaoğlanoğlu, (T.Veysi'nin arşivinden)

Resim 23. Radar Reşat konutu, Çatalköy, (T.Veysi'nin arşivinden)

Resim 24. Pembe Güçlü konutu, Çatalköy, (T.Veysi'nin arşivinden)

* Doktora Adayı, Doğu Akdeniz Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi

ÇEVRE DOSTU BİNALAR, ÇEVREYE YATIRIMDIR

Azmi ÖGE *

Enerji ihtiyaçlarının artması ve enerjinin verimli kullanılmaması sonucunda; ekolojik denge gün geçtikçe bozuluyor. Küresel ısınma tehdidini azaltmak, günümüzün en önemli konularının başında geliyor. Özellikle binalarda yalıtım bilincinin giderek arttığını piyasada artan alternatif yalıtım ürünleri ve bunlara olan taleble algılamak mümkün.

Dünyanın enerji ihtiyacının yüzde 70'e yakın bölümünün elde edildiği fosil yakıtlar, büyük bir tehlikeye davetiye çıkarıyor Kömür, petrol gibi yakıtlar bir yandan gözle görülür biçimde hava kirliliğine yol açarken, diğer yandan küresel ısınmaya ve buna bağlı olarak iklim değişikliklerine yol açıyor.

Fosil yakıtlar yandığında, renksiz ve yanmayan bir gaz olan karbondioksit açığa çıkar. Genellikle atmosferin alt tabakası troposferde bulunan karbondioksitin ekolojik denge açısından önemi büyüktür. Enerji tüketimindeki artış sonucu, atmosferdeki karbondioksit miktarı yıldan yıla artar. Bunun sonucunda, güneş ışınlarının yeryüzüne gidişi ve yansıma ile dönmesi sırasında, çok fazla miktarda enerji soğurulur ve atmosferin sıcaklığı giderek yükselir. Küresel ısınma, sera gazları olarak adlandırılan gazların etkisiyle atmosfer sıcaklığındaki bu yükselmenin bir sonucudur.

Ilıman mevsim şartlarının yaşandığı ülkemizde, soğutmanın yanı sıra ısıtma ihtiyacı da gün geçtikçe artıyor. Konutlarda; kaybedilen veya kazanılan enerjinin büyüklüğü, ısıtma veya soğutma amacı ile tüketilen enerji miktarını belirlediğinden, enerji tasarrufu sağlamak için yaşadığımız alanın ısı kaybı/kazancını azaltmak gerekiyor.

Yalıtım, küresel ısınma ve çevre felaketlerine karşı alınabilecek en etkili bireysel önlemlerden biri. Mevcut yapılarda ısı yalıtımı sayesinde veya yeni yapılacak yapılarda ısı direnci yeterli keside sahip malzemeler veya duvar kesitleri kullanılarak kış mevsiminde ısı kayıplarının, yaz mevsiminde ise ısı kazançlarının azaltılması ile elde edilecek yakıt tasarrufu, beraberinde atmosfere atılan sera gazlarında da bir düşüş sağlayacaktır. Çevre dostu binalarda yarı yarıya enerji tasarrufu yapmak mümkündür.

Bunun sağladığı ek maliyet ise 2 yıl gibi bir sürede kullanıcıya geri dönmektedir.

Maddi geliri yanında ,binalarda doğru yalıtım yapıldığı takdirde ortalama yüzde 50 daha az yakıt tüketerek ısıtma ve soğutma sağlanabiliyor. Bu yolla konut başına atmosfere yayılan karbon dioksit miktarının da yarı yarıya azaltılabilmesi mümkün.

Katıldığım bir seminerde,konu ile ilgili bir açıklama yapan Isı Su Ses ve Yangın Yalıtımcıları Derneği İZODER Genel Koordinatörü Ertuğrul Şen, "Enerjinin etkin kullanımını sağlayacak ısı yalıtımı önlemleri, fosil yakıt tüketimini azaltarak, küresel ısınmaya yol açan sera gazı emisyonlarının azalmasında önemli bir rol oynayacaktır. Yanı sıra ısı yalıtımı, yaz aylarında soğutma için kullanılan ve ozon tabakasına zarar veren soğutucu gazlara duyulan ihtiyacı da azaltacaktır. Azalan enerji gereksinimi; elektrik ihtiyacını, dolayısıyla elektrik üretimini ve üretimde kullanılan fosil yakıt miktarını; böylelikle de gaz salınımını azaltmış olacaktır. Hem dünyamız hem de enerji konusunda dışa bağımlı olan ülkemizin geleceği için yalıtıma yatırım yapmak zorundayız" dedi.

Tüm bu gerçekler ışığında biz Mimarlara düşen görev, Mimari tasarım ilkelerini asla unutmadan estetik endişe ve çağdaş çizgilerle doğru yapı malzemelerini seçip sürdürülebilir çevre dostu binalar üretmek.

* Mimar, KTMMOB Mimarlar Odası, Yönetim Kurulu Üyesi

KIBRIS'TA İNGİLİZ DÖNEMİ TOPLU KONUT PROJELERİNDE REJYONALİST YAKLAŞIMLAR

Asu TOZAN KIESSEL^A

Birbiri ardına yaşanan farklı yönetimlerin oluşturduğu Kıbrıs'ın kültürel birikimi, kent ve mimarlık açısından ele alındığı zaman özgün nitelikteki yapı ve kentsel dokuların üst üste geldiği bir katmanlaşma göstermektedir. Kıbrıs, 1878-1960 yılları arasındaki zaman dilimini bir İngiliz sömürgesi olarak geçirmiştir. 1878 yılından itibaren adanın idari sistemi, eğitim, sağlık, ulaşım, iletişim, kentsel gelişim, tarım politikaları, köyleri geliştirme gibi birçok alanda yeni düzenlemelerin yaşanmış olması, kurumsal ve yasal örgütlenmeden, kent ve mimarlık uygulamalarına kadar gerçekleştirilen girişimler Kıbrıs'ta bu dönemde gerçekleşen modernleşme sürecini tanımlamaktadır. Ada'nın kaynaklarını -özellikle bakır madenini- kullanmaya yönelik limanların, ülke içi karayolu ulaşımının iyileştirilmesi yanında, Mağusa Limanı ile Lefke'de bulunan maden ocağını bağlayan demiryolu inşaatı da sömürge döneminde gerçekleştirilmiştir. Ortaçağ kentlerinin, surların dışına yayılarak gelişmesi bu tarihten itibaren başlamış ve Kıbrıs'ta kentleşme yeni bir boyut kazanmıştır. Liman, küçük endüstriyel üretim alanları, toplu konut projeleri, betonarme, çok katlı yapıların erken örnekleri ile dönüşerek gelişen Kıbrıs kentleri daha önce hiç olmadığı kadar büyük bir hızla değişim geçirmiştir. Mevcut tarihi eserlerin ve eski kentsel dokuların korunmasına ilişkin ilk girişimler de bu dönemde gerçekleşmiştir. İyileşen yaşam koşullarıyla hissedilen modernleşme, ilerleyen yıllarda toplumsal dönüşümü de getirmiş, Rum halkının sömürge yönetimine karşı ayaklanması boyutuna varan bir yerel bilinç böyle bir arka plan üzerinde oluşmuştur.

Mimarlık alanında yapılmış başlıca uygulamalar kamu yapıları ve İngiliz memurlar için konutlardan oluşmaktaydı. Genellikle kamu yapılarındaki simgesel kaygıları barındırmaması, konut projelerinde farklı esinlenmelere imkan vermiştir. Bu çalışmada, modern

mimarlığın büyük bir ivmeyle dünya üstünde mekan-zaman birliği yaratma atılımları gösterdiği, farklı coğrafyalardaki birçok ülkede yaygınlaşma süreci olarak da kabul edilen İkinci Dünya Savaşı sonrasında Kıbrıs'ta uygulanan iki önemli toplu konut projesinin barındırdığı nitelikler bölgeselcilik (rejyonalizm) çerçevesinde değerlendirilecektir.

Bilindiği gibi 'yere ait olma' (iklim, malzeme, topoğrafya), 'duygusal' olanı katarak salt akılla kavranan yerine, 'tanıdık', 'bizim olan' arayışı Romantizm ile dikkat çekmeye başlamıştır. Bu da aslında Aydınlanma ile yaygınlaşan mantıksal, kavramsal, teorik temelli anlayış karşısında duyulan yabancılaşma kaygıları sonucunda oluşmuştur. Romantik hareketlerin çıkışında önemli olarak kabul edebileceğimiz kendi 'yer'ini benimseyen, 'duygusal' olarak bağlantı kurulabilen'e ihtiyaç önemli bir gelişme göstermiştir. 18.yy'dan itibaren başlayarak 'Klasik' yabancı olarak tanımlanarak 'Neo-Gotik' ile aranan (bize ait) niteliklere ulaşılmaya çalışılmıştır. Modern Mimarlık akımına gelindiğinde genel anlamda iki eğilime sahip olduğu görülmektedir. Bunlardan birincisi tepkisel - mevcut biçimleri reddetme, ve ikincisi Romantizm'den gelen dokunsal (tactile) değerlerle gelişen diğer bir eğilim şeklindeydi. Tepkisel eğilim Modern içinde daha baskın bir özellikteydi. Modernizmin işleve bağlılık, malzeme ve konstrüksiyon dürüstlüğü gibi temel ilkeleri, burada tepkisel olarak nitelendirilen akılcı bir yaklaşımın ürünü olduğu kadar, Romantizmin bir uzantısı olarak görülebilecek Rejyonalizmin de paylaştığı ilkeler olmuştur. Kıbrıs'ta İngiliz dönemi mimari uygulamalarında bağlam, malzeme, teknoloji, İngiltere'den uyarlanan fikirler ve İngiliz görevlilerin deneyimleri modernizmin 'yere ait' karakterinin başlıca belirleyicileri olmuştur.

İngiliz yönetiminin bünyesinde hizmet veren Kamu İmar Bürosu (Public Works Department, PWD) Kıbrıs'ta tüm resmi uygulamaların tasarım ve uygulamasından sorumluydu. Erken yıllarda farklı sömürgelerde görev yapmış mimar ve mühendisleri bünyesinde toplayan, ardından sürekli kadrosunu oluşturarak ada çapında önceki yıllara göre daha yaygın hizmet veren kurumda, 1940'lı yıllardan itibaren İngiltere'de eğitim almış Kıbrıs'lı mimarlara da rastlanmaktadır. PWD bünyesinde erken 1920'lerden itibaren memur ve diğer bazı görevliler için özellikle ikiz veya müstakil konutlar inşa edilmeye başlanmıştır. İkinci Dünya Savaşı sırasında adada başlıca kentlere göçler yaşanması ve inşaat sektörünün tamamen durmuş olması konut sorunu yaşanmasına sebep olmuştur. Konunun farklı yönetim birimleri tarafından ele alınması, mevcut savaş koşullarında çözüm arayışlarına dönüşmüş ve 1946 yılında Lefkoşa Küçükaymaklı bölgesinde düşük gelirli kesime (işçi) hitaben ilk devlet destekli toplu konut uygulamasıyla sonuçlanmıştır. Proje, yerel bağlamın güçlü kavrayışını yansıtmaları açısından dikkat çekicidir. Bu tarihten sonra da adanın farklı yerleşimlerinde birçok lojman uygulaması yapılmıştır. Kıbrıslı mimar Costas Christofides tarafından tasarlanan ve 1958 yılında uygulanan polis konutları, betonarme yapı sisteminin olanakları ve İngiltere'den esinlerle uluslararası üsluba özgün bir örnek teşkil etmesi dolayısıyla ele alınacak ikinci projedir.

Belediye Konutları, 1946:

İngiliz yönetimi 1944 yılında kredi destekli belediye konut projelerinin ele alınmasını önermektedir. Konutların basit tutulması, yerel kaynaklar kullanılarak üretilmesi, hızlı ve ucuz olması planlanmaktadır.

Ayrıca Kamu İmar Bürosu, Arazi Kayıt Ofisi ve Belediyenin işbirliğiyle bir komite oluşturulması talep edilmektedir (SAI/705/1944). Bu tarihten itibaren farklı devlet birimleri arasında tartışılmaya başlanan konut sorunu, uygulanacak projenin temel niteliklerini belirlemesi nedeniyle oldukça önemlidir. Ele alınan konular özet olarak aşağıdaki gibi gelişmektedir.

Vali müsteşarı malzeme tedarik edilmesi halinde yüz ile beş yüz arasında işçi konutu inşa edilerek sorunun çözüleceğini düşünmektedir. Ayrıca Lefkoşa ve diğer yerleşimlerde bulunan yüzlerce aileye çözüm için derhal inşaat başlanması istenmektedir. Finansal düzenlemeler, uygun arazi ve malzeme temini konuları ele alınacak başlıca konular olarak saptanmıştır. İhtiyaç duyulacak malzemeler taş, çimento ve ahşaptır. İthal yapı malzemesi olan çimento sağlamanın mümkün olduğu ve mevcut ahşap malzemenin de bu proje için kullanılması gerektiği ifade edilmektedir (SAI/705/1944).

Kamu İmar Bürosu memur lojmanları yanında, İkinci Dünya Savaşı sırasında ortaya çıkan konut sorununa da çözüm üretme girişimlerinde bulunmuştur. PWD mimarı A.L. Simkins (1944) herhangi bir yerleşimin dışında, 100 konut dahi olsa herhangi bir kent planı olmadan inşa edilmesini tavsiye etmemektedir. Simkins kent planının öncelikli bir çalışma olması gerektiği vurgulamaktadır.

'Kolay inşa edilebilir, yarı geçici karaktere sahip yerleşim, gecekondü özelliği kazanması durumunda ortadan kaldırmak mümkün olmayacaktır' diyerek uyarıda bulunmaktadır. Kent dışı işçi yerleşiminin gelecekte kötü bir çevre oluşturacağı yönünde şüphe duyduğunu ifade eden Simkins bunun yerine, Lefkoşa suriçinde boş ve sınırsız alanların geliştirilmesi fikrini desteklemektedir. PWD mimarlarından R.H. Macartney Lefkoşa suriçinde

seçilen arazilere 100 aile kapasiteli bir ve 200 bekar erkek işçi kapasiteli iki alternatiften oluşan üç öneri projesi hazırlanmıştır. Üç öneride de paralel eğrisel veya doğrusal kütleli bloklara dik açıyla bağlanan ortak kullanım alanlarının ve iklimsel nedenlerle açık koridorların kullanılması, blokların her iki uçlarına ve dik açıyla bağlanan bölümlerle kesiştikleri alanlara merdiven yerleştirilmesi, eğimli çatı kullanılması ortak prensipler olarak düşük gelirli kesim için tasarlanan projelerin esaslarını oluşturmaktaydı (SAI/705/1944).

Çok katlı proje önerileri yanında, tek ve çift katlı müstakil konut tiplerinden oluşacak toplu konut önerisi (1944) de bulunmaktaydı. Macartney ve Reddaway Kıbrıs'ta standartlaşmış tip projeler ile kentlerde konut inşasının bazı avantajları ve birçok dezavantajı bulunduğunu düşünmekteydiler. Ancak büyük bir bölümünün prefabrik olması durumunda toplu malzeme satın alımı nedeniyle zaman, malzeme ve işçilik açısından tasarruf sağlanabileceği, fakat Kıbrıs'ta prefabrik üretim yapılamadığı için tüm inşaat teknolojisinin konvansiyonel yöntemle yerel malzeme kullanımına bağlı olmasının standart konut üretimine imkan vermediği ifade edilmekteydi (SAI/848/1944).

Kamu İmar Bürosu Müdürü 1944 tarihli bir yazısında standart proje uygulamaları, sorunları ve İngiltere'de yaşanan deneyimler doğrultusunda Kıbrıs için fikirlere yer vermektedir. Standart işçi konutlarında tasarım ilkeleri, ortalama büyüklüğe sahip bir ailenin, minimum konforun altına düşmeyecek bir düzeydeki yaşam koşulları gözönüne alınarak oluşturulmaktadır (SAI/848/1944).

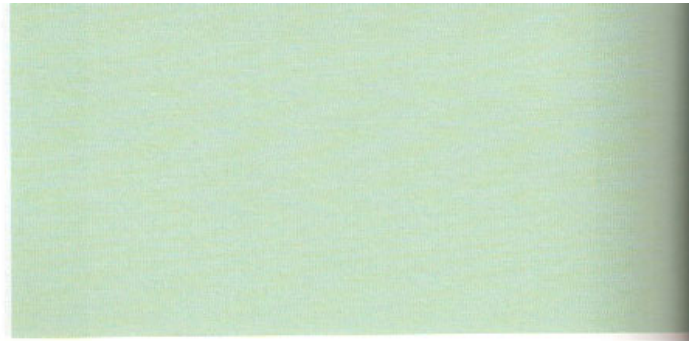
Macartney'in projeleri İngiltere'de Sağlık Bakanlığı'nın tanım işçileri için tasarladığı standart konutları esas almaktadır. Fakat kiralara yüksek olacağı tahmin edilerek, ailelerin pansiyon gibi oda kiralayacağı ve bununla da amaçlanandan sapmış olunacağı

belirtilmektedir. Diğer yandan işçilerin gelir oranına göre belirlenecek kira miktarından maliyet hesaplandığı zaman ise binanın boyutları ve çözümüne kısıtlamalar geleceği saptanmıştır. Bu mantığın sorunlu olduğu ve bu şekilde uygulama yapılırsa İngiltere'de geçerli olan hijyen ve sosyal standartların altına düşüleceği belirtilmektedir (SAI/848/1944).

Simpkins ayrıca Kıbrıs için bahçe içinde müstakil veya birkaç katlı bloklarda apartman dairesi çözümlerinden oluşan toplu konutların uygunluğunu öne sürmektedir. Çok katlı toplu konutların daha ekonomik olması ve Orta Avrupa'nın birçok yerinde yaygın olarak uygulanmasına rağmen İngiltere'de kesinlikle tercih edilmediği anlatılmaktadır (SAI/848/1944).

İşçilerden sorumlu Müdür Wayne, müstakil olarak tasarlanan projeleri inceledikten sonra iklime uygun olmadıkları konusunda açık bir ifadeye yer vermektedir. İskoçya, Londra ve Paris'teki bazı yerleşimlerde olduğu gibi standart çözümlerle birbirinin tamamen aynı konut sıralarına sahip projelerin depresyona sebebiyet verdiğini söylemekte ve bu nedenle bu yaklaşımdan uzak durulmasını önermektedir. Kıbrıs'a uygun çözüm önerisinin başında 'Kıbrıslılar yaşamak için bir oda ve bir incir ağacına ihtiyaç duyar' anlatımıyla iklim gereği yılın büyük bölümünü açık veya yarı açık alanlarda geçiren yerel halkın oturma odasına bile ihtiyaç duymadan yaşadığını iddia etmektedir. İklim ve bina tasarımı konusuna daha detaylı olarak da değinen Wayne, Lefkoşa için uygun konutun yaz akşamları mutlaka batı esintisini alması gerektiğini, küçük pencerelerin de gündüzleri fazla ısınmayı, kışın ise soğuktan korunmayı sağlayacağını; kıyı yerleşimlerinde ise gece esintilerinin olmaması nedeniyle yönlenmenin önemsiz, fakat geniş pencerelerin şart olduğunu belirtmektedir (SAI/848/1944).

LAW OFFICE OF JAMES M. HARRIS	
SCHEDULED MEETINGS / HIGHLIGHTS / OTHER CRIMINAL	
LAW OFFICE PLAN	
DATE	TIME
10/10/00	10:00 AM
10/10/00	11:00 AM
10/10/00	12:00 PM
10/10/00	1:00 PM
10/10/00	2:00 PM
10/10/00	3:00 PM
10/10/00	4:00 PM
10/10/00	5:00 PM
10/10/00	6:00 PM
10/10/00	7:00 PM
10/10/00	8:00 PM
10/10/00	9:00 PM
10/10/00	10:00 PM
10/10/00	11:00 PM
10/10/00	12:00 AM
10/10/00	1:00 AM
10/10/00	2:00 AM
10/10/00	3:00 AM
10/10/00	4:00 AM
10/10/00	5:00 AM
10/10/00	6:00 AM
10/10/00	7:00 AM
10/10/00	8:00 AM
10/10/00	9:00 AM
10/10/00	10:00 AM
10/10/00	11:00 AM
10/10/00	12:00 PM
10/10/00	1:00 PM
10/10/00	2:00 PM
10/10/00	3:00 PM
10/10/00	4:00 PM
10/10/00	5:00 PM
10/10/00	6:00 PM
10/10/00	7:00 PM
10/10/00	8:00 PM
10/10/00	9:00 PM
10/10/00	10:00 PM
10/10/00	11:00 PM
10/10/00	12:00 AM
10/10/00	1:00 AM
10/10/00	2:00 AM
10/10/00	3:00 AM
10/10/00	4:00 AM
10/10/00	5:00 AM
10/10/00	6:00 AM
10/10/00	7:00 AM
10/10/00	8:00 AM
10/10/00	9:00 AM
10/10/00	10:00 AM
10/10/00	11:00 AM
10/10/00	12:00 PM
10/10/00	1:00 PM
10/10/00	2:00 PM
10/10/00	3:00 PM
10/10/00	4:00 PM
10/10/00	5:00 PM
10/10/00	6:00 PM
10/10/00	7:00 PM
10/10/00	8:00 PM
10/10/00	9:00 PM
10/10/00	10:00 PM
10/10/00	11:00 PM
10/10/00	12:00 AM
10/10/00	1:00 AM
10/10/00	2:00 AM
10/10/00	3:00 AM
10/10/00	4:00 AM
10/10/00	5:00 AM
10/10/00	6:00 AM
10/10/00	7:00 AM
10/10/00	8:00 AM
10/10/00	9:00 AM
10/10/00	10:00 AM
10/10/00	11:00 AM
10/10/00	12:00 PM
10/10/00	1:00 PM
10/10/00	2:00 PM
10/10/00	3:00 PM
10/10/00	4:00 PM
10/10/00	5:00 PM
10/10/00	6:00 PM
10/10/00	7:00 PM
10/10/00	8:00 PM
10/10/00	9:00 PM
10/10/00	10:00 PM
10/10/00	11:00 PM
10/10/00	12:00 AM
10/10/00	1:00 AM
10/10/00	2:00 AM
10/10/00	3:00 AM
10/10/00	4:00 AM
10/10/00	5:00 AM
10/10/00	6:00 AM
10/10/00	7:00 AM
10/10/00	8:00 AM
10/10/00	9:00 AM
10/10/00	10:00 AM
10/10/00	11:00 AM
10/10/00	12:00 PM
10/10/00	1:00 PM
10/10/00	2:00 PM
10/10/00	3:00 PM
10/10/00	4:00 PM
10/10/00	5:00 PM
10/10/00	6:00 PM
10/10/00	7:00 PM
10/10/00	8:00 PM
10/10/00	9:00 PM
10/10/00	10:00 PM
10/10/00	11:00 PM
10/10/00	12:00 AM
10/10/00	1:00 AM
10/10/00	2:00 AM
10/10/00	3:00 AM
10/10/00	4:00 AM
10/10/00	5:00 AM
10/10/00	6:00 AM
10/10/00	7:00 AM
10/10/00	8:00 AM
10/10/00	9:00 AM
10/10/00	10:00 AM
10/10/00	11:00 AM
10/10/00	12:00 PM
10/10	

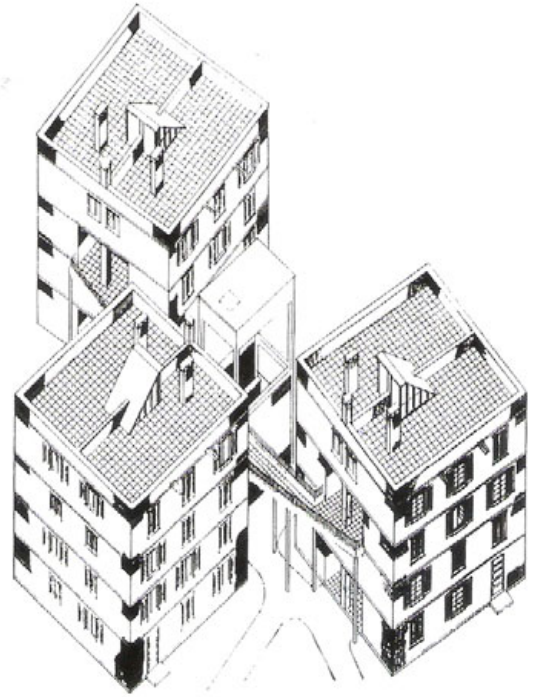
Resim : Belediye Konutlarına ait okul binası, 2007.

Polis Konutları, 1958:

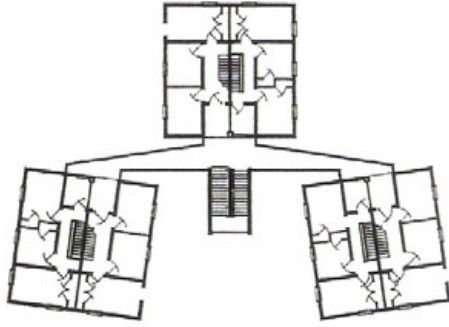
Savaş sonrasında İngiltere'de birçok toplu konut projesi uygulanmaktaydı. Le Corbusier tarafından 1930'lu yıllarda yaşama, çalışma, eğlenme ve dolaşım işlevlerini katı bir geometrik düzenle ayırmış olduğu kent planı (Ville Radieuse) ve 1940'ların sonlarında uyguladığı Unité d'Habitation'da önerdiği yoğun ve izole yaşamı aşma çabası bulunmaktaydı (Curtis, 1987). Alison ve Peter Smithson'un 1952 yılında Londra'nın bir banliyösü için tasarladıkları Golden Lane toplu konut projesi İngiltere'de işçi sınıfının kapı önü yaşamına uygun, yükseltilmiş sokaklarla birbirine bağlanan konut bloklarından oluşmaktaydı. (Resim 5, 6) Mimarlar yeni bir kent planlama dili aradıklarını; Garden city ve otuzların rasyonel modellerini reddettiklerini öne sürüyorlardı (Curtis, 1987; Frampton, 1992). Bahsedilen yaklaşımdan izler taşıyan bir projenin Kıbrıs'ta da uygulanmış olması ilginçtir. 1958 yılında Lefkoşa'da inşa edilen Polis Konutları, üç ayrı bloktan oluşmaktadır (Resim 7, 8, 9 ve 10). Projenin Golden Lane ile paralelliğini gösteren yaya köprüleri blokları yükseltilmiş sokak anlayışıyla birbirine bağlamaktadır. Buna karşın Smithson'ların Golden Lane projesi uygulanmadan kalmış ve yükseltilmiş köprülerle birbirine bağlanan bloklara ilişkin önerileri Lynn ve Smith tarafından, 1961 yılında Sheffield'de gerçekleştirilebilmiştir (Frampton, 1992) (Resim 11). Ayrıca Lefkoşa'daki Polis konutlarında her dairenin kendi içinde dubleks çözümü Le Corbusier'den de (Unité d'Habitation) esinlandırmaktadır.

Resim : Golden Lane Estates, A&P Smithson, 1952.

Resim : Lefkoşa Polis Konutlarının üç boyutlu çizimi, C. Christofides, 1958.

Resim : Lefkoşa Polis Konutları kat planı, C. Christofides, 1958.

Resim : Polis Konutlarından görünüm, 2007.

Resim : Polis Konutlarından görünüm, 2007.

Resim : Park Hill Estates, J.Lynn & I. Smith, 1961.

Sonsöz

Kıbrıs'ın İngiltere tarafından belli düzeyde ayrıcalıklı bir ilgi gördüğünü ve sömürgeci ülkeden bilgi transferinde eşzamanlı bazı gelişmelerin bulunduğunu gösteren veriler bulunmaktadır. 1952'de Smithson'lar tarafından önerilen ve 1961'de Sheffield'de uygulanan bir toplu konut tipinin adadaki polis konutlarında 1958 yılında uygulanması bu bağlamda görülebilir. İkinci Dünya Savaşı'nın etkileri, kent ve mimarlık alanlarındaki gelişmeler ve başka etkenler son dönemde İngiltere'den (ve Avrupa'dan) bazı çözümlerin ithal edildiği bir duruma yol açmıştı. Özellikle son dönemde toplu konut bağlamındaki tartışmalar konuyla ilgili olarak adadaki İngiliz görevlilerinin büyük bir sorumluluk duygusuyla hareket ettiklerini ve modern anlayış içinde çok önemli bir yer tutan toplu konut sorununu sadece maliyet ve teknoloji bağlamında kalmayan kullanıcı psikolojisi ve alışkanlıklarını da hesaba katan bir bütünlük içinde ele aldıklarını görmekteyiz.

Kıbrıs'taki İngiliz yönetiminin II. Dünya Savaşı sonrasında gelişen son dönem mimarlık uygulamaları, üslup açısından son derece çoğulcu bir görünüm sunmaktadır. Hem modernist, hem de rejyonalist

arayışlara sahne olan bu çoğulculuk Avrupa'daki eğilimlerle bir eşzamanlılık göstermektedir. Bunların içinde belki de en ilginçleri, Kıbrıs'ta giderek Akdeniz'e özgü bir ifadecilikle kalıcı bir mimarlık geleneği oluşturacak olan modern mimarlık ve kısmen Kıbrıs'ın yöresel biçimlerini kullanan, kısmen İngiltere'de yeniden canlanan pitoresk eğilimlere cevap veren, ama kısmen de dünya üzerindeki ılıman iklimlerde karşılaşılan yöresel mimarlıklardan esinler barındıran hibrit bir üslubun icat edilmiş olmasıdır.

Kaynaklar

- Curtis, W.J.R., 1987, Modern Architecture since 1900, Phaidon Press Limited, Oxford.
- Frampton, K., 1992, Modern Architecture, A Critical History, Thames and Hudson, New York.
- SAI / 705 / 1944, Colonial Secretary's Minute Papers, Güney Kıbrıs Devlet Arşivi, Lefkoşa.
- SAI / 848 / 1944, Colonial Secretary's Minute Papers, Güney Kıbrıs Devlet Arşivi, Lefkoşa.
- Schaar, K, Given, M., Theocharous, G., 1995, Under the Clock – Colonial Architecture and History in Cyprus, 1878-1960, Kailas Printers and Lithographers Ltd, Kıbrıs.

Resim Kaynakları

Resim 1, Resim 2: Schaar, K, Given, M., Theocharous, G., 1995, Under the Clock – Colonial Architecture and History in Cyprus, 1878-1960, Kailas Printers and Lithographers Ltd, Kıbrıs.

Resim 3, Resim 4: Asu Tozan Kiessel, 2007.

Resim 5: W.J.R. Curtis, 1987, Modern Architecture since 1900, Phaidon Press Limited, Oxford.

Resim 6: A.M. Smithson, P. Smithson, D. van den Heuvel, B. Colomina, M. Risselada, 2004, Alison and Peter Smithson: From the House of the Future to a House of Today, 010 Publishers, Rotterdam.

Resim 7, Resim 8: PWD / W74, 1945, Güney Kıbrıs Devlet Arşivi, Public Works Department Proje Arşivi, Lefkoşa.

Resim 9, Resim 10: Asu Tozan Kiessel, 2007.

R e s i m 11 :
<http://www.open2.net/open2static/source/file/root/56/40/231951/13parkhill1.jpg>

*Yük. Mimar, Öğr. Gör. Girne Amerikan Üniversitesi, Mimarlık Bölümü.

KULLANICISI TANIMLANMAMIŞ KONUTLAR, KUZEY KIBRIS'TA ALICI BEKLİYOR!

Kağan GÜNÇE *

Kıbrıs, yüz yıllardır hep göz önünde ve gündemde olmuş; Akdeniz'in incisi olarak adlandırılan bir adadır. Ada, dönemin zengin ve güçlü uygarlıklarının (Mısır, Roma, Bizans, Lüzinyan, Venedik, Osmanlı ve İngiliz) egemenliği altında bulunmuştur. İngiliz Sömürge dönemi sonrasında Ada'nın yönetimi, 1960 yılında kurulan Kıbrıs Cumhuriyeti'ne bırakılmıştır. 1974 yılında Kıbrıs'ta yaşanan savaşın ardından Ada ikiye bölünmüştür. Bölünmüşlüğü sona erdirilmesi için yapılan girişimler, "Kıbrıs Sorununun Kapsamlı Çözümü" Belgesi (Annan Planı) çalışmalarının başlaması ile yeniden hız kazanmıştır.

Kıbrıs'ta, kapsamlı çözüm yönünde ortaya konan irade ile birlikte, birçok alanda değişim ve dönüşüm yaşanmıştır. Bunların en başlarında ise "konut" olgusu gelmektedir. Konutla ilgili birçok geleneksel kavram alt üst olmuş, konut gruplarının oluşturduğu, yeni yerleşim birimleri kurulmuştur.

Bahsedilen zaman dilimi içerisinde "tasarlanan" ve inşa edilen konutların büyük bir çoğunluğunun kullanıcılarının kim ya da kimler olacağı bilinmemektedir. Dolayısı ile de, bu insanların yaşam tarzlarının nasıl olduğu bilinmeden tasarım süreci başlamış ve ardından da konutlar inşa edilmektedir. Alıcı çıkarsa da bahsedilen konutlar, sahiplerine "yuva" olacaklardır. Konut tasarımının başarılı olabilmesi için ön koşul olarak değerlendirilebilecek kıstaslar; doğru yerde, doğru zamanda, doğru insan için doğru örgütlenme şeklinde sıralanabilir (Gür, 2000). Konut, kullanıcısının yaşamıyla kenetlenmiş bir olgudur. Kullanıcısı tanımlanmamış konutun *alıcısına* ne derece "sağlıklı" bir yaşam sunacağı tartışılırdır.

Kültürel belirleyiciler olarak kabul edilen, kullanıcıya bağlı, konutun temel işlevlerinin örgütlenişinin taşıdığı anlam ve normlar, bugün artık salt kültürel faktörler olarak kullanılmamaktadırlar. Günümüzün toplumsal, yasal, fiziksel, biçimsel, davranışsal ve anlamsal yaklaşımları, konut tasarımında bir dizi nesnel ve öznel faktörün kullanıcı ve tasarımcı arasında optimizasyonunu gerektirmektedir.

Kuzey Kıbrıs'ta Konut

Kıbrıs adasında, 1973 yılında yaşanan savaşın ardından bölünen Ada'nın Güneyinde yaşayan Kıbrıslı Türkler Kuzeye, Kuzeyinde yaşayan Kıbrıslı Rumlar da Güneye göç etmişlerdir. Kuzeyde, Göçün ardından başgösteren konut ihtiyacı, Güneye göç edenlerin bıraktıkları konutlarla giderilmeye çalışılmıştır. Yaşanan savaşın ardından Türkiye'den adaya göç eden yeni vatandaşlar da aynı yaklaşımla konut sahibi edindirilmişlerdir.

Kuzey Kıbrıs'ta 1974'den bugüne kadar konut konusuyla ilgili maddi, yasal, örgütsel olarak kapsamlı ve birbirini tamamlayan politikalar bütünü oluşturulamamıştır. Yaşanan göçün ve "yerleşim" in ardından, baş gösteren konut ihtiyacı, bireysel yapılan konutların yanı sıra, devlet eliyle yapılan "sosyal konut"larla bir derece giderilmeye çalışılmıştır. Bununla birlikte, konut kooperatifliğinin teşvik edilmesi ile kooperatifler kurularak ihtiyaçlar doğrultusunda konutlar üretilmiştir.

Üniversitelerin açılması ile de özellikle yurt dışından gelen öğrencilerin barınma ihtiyaçlarının karşılanması için, pek çok konut inşa edilmiş ve edilmektedir. İnşa edilen bu barınaklar "yurt" adı altında değil, konut adı altında inşa edilmekte ve gerekli izinler bu doğrultuda alınmaktadır.

Adadaki çözümsüzlükle, 1974'den günümüze gelene kadar "konut"un yaşadığı serüven, BM Genel Sekreteri Kofi Annan'ın öncülüğünde hazırlanan "Kıbrıs Sorununun Kapsamlı Çözümü" Belgesi (Annan Planı) çalışmalarının başlaması ile yeni bir boyuta ulaşmıştır.

Annan'ın hazırladığı Çözüm Planı'nın müzakere edilmeye başlandığı tarihlerle yeni bir ivme kazanan **konut sektörü**, Kuzey Kıbrıs'ta "eşdeğer mal", "tahsis mal" ve "Türk mal"ı gibi çeşitli isimlerle zikredilen toprak parçaları üzerinde yeşermeye başlamıştır. Konut sektöründe görülen bu hareketlilik, kısa zamanda bir **konut patlamasına** dönüşmüş ve konutla ilgili pek çok değerin yozlaştığı bugünlere gelinmiştir.

Bilim tarihinin ve imgelem kuramının en temel simalarından olan Fransız düşünür Gaston Bachelard, *Mekanın Poetikası* adlı kitabında, Konut imgesini, "... En farklı kuramsal ufuklar çerçevesinde incelendiğinde de görüldüğü üzere, konut, öz varlığımızın topoğrafyasına dönüşmektedir." şeklinde tanımlarken, yaşadığımız coğrafyada bu ve buna benzer kavramlardan ne kadar uzaklaştığımızı gözlemlemek hiç de zor değildir.

Konut Mimarisini Belirleyen Faktörler

Buzul çağlarının, zor ve çaresiz koşulları geçtiğinde insanoğlu, çevresinde bulabildiği malzemelerle canını, malını ve yaşamı için gerekli ısıyı koruyacak ilk barınakları yaptı. O günlerden bugüne kadar geçen zaman içinde insanoğlunun konutla olan örüntüsü boyut değiştirerek devam etti.

Konut, iletişim, etkileşim, mekan, zaman ve anlamın örgütlü bir örüntüsüdür diyen Gür, konutun, "bir yandan ait olduğu etnik grubun karakteristiklerini, yaşam biçimini, davranış kurallarını, çevresel tercihlerini, imgelerini, zaman mekan tipleştirmelerini, hiyerarşik gruplamalarını (taksonomilerini) yansıtırken, öte yandan kullanıcısının özüyle ilgili imgelerini, kendini kanıtlama ve anlatma eğilimini, böylece tasarım, donatım ve biçimi ile bireyin kişilik ve ayrıcalığını yansıtır" şeklinde tanımlamaktadır. Böylelikle konut, kullanıcı kişi ya da kişilerin "başlarını sokacakları bir barınak" olarak değil, kullanıcısı ile beraber yoğrulması gereken bir olgu olarak algılanmalıdır.

Geleneksel yaklaşımlara göre, *konut biçimini belirleyen faktörler*; coğrafyanın sunduğu topografya, yakın çevrede bulunan malzeme ve teknik, ve bölgenin iklimsel verileri ile **çevresel faktörler**; toplumun üretim biçimi ve sosyal refah düzeyi, aile yapısı (akrabalık) ve komşuluk ilişkileri, dini inançlar, yaşam biçimi ve davranışlar ile **sosyo-kültürel faktörler** olarak tanımlanabilir (Tablo 1).

Konut Mimarisini Belirleyen Faktörler	Doğal ve Fiziksel Çevre Faktörleri	İklim Topografya Çevresel konutun dokusu Mikro klima ve yapım teknikleri
	Sosyo-Kültürel Faktörler	Yaşam biçimi Ekonomik yapı Aile yapısı Akrabalık / Komşuluk ilişkisi İnançlar Gelenek/görenekler Değer yargıları Dünya görüşleri

Tablo 1. Konut Biçimini Belirleyen Faktörler (geleneksel yaklaşım) (Günçe, 2002).

İnsan çevre etkileşimleri konusundaki çalışmalar uzun bir geçmişe sahiptir. Bu konuda yapılan birçok çalışmanın ışığında, çevre ve mekanın insan üzerindeki ve insan davranışının da çevre üzerindeki etkilerinin karşılıklı belirleyici olduğu konusunda bir uzlaşma vardır. İnsan çevre etkileşimleri dinamik ve adaptif süreçler olarak yorumlanabilir. İnsan davranışı, insan yapısı çevrenin örgütlenişine etki eder ve karşılığında da çevre de insan davranışına etki eder. Dolayısı ile de her biri diğeri tarafından değiştirilir ve şekillendirilir (Altman, 1975; Günçe, 2002).

Konut veya konut grupları tasarımında kullanıcının kim ya da kimler olacağı, bu insanların yaşam tarzlarının nasıl olduğu, konut bölgelerinin planlanması ve tasarlanmasında son derece önem taşımaktadır. Konut tasarımının başarısı doğru yerde, doğru zamanda, doğru insan için doğru örgütlenme olması demektir. Bu bağlamda, konut mimarisini belirleyen faktörler, toplumsal, yasal; fiziksel, biçimsel; davranışsal, anlamsal boyutları ile de ele alınarak öznel ve nesnel olarak da irdelenebilir. Bu belirleyiciler ışığında Gür, günümüzde "konut biçiminin belirleyicileri"nin kullanıcı, toplum ve mimar arasında iyimser, yapıcı ve hoşgörülü yaklaşımlarla olumlu noktalara vardırılabileceğinin ipuçlarını vermektedir (Gür, 2000).

Konut Mimarlığını Belirleyen Faktörler	Nesnel		Öznel	
	Toplumsal/Yasal			
	Fiziksel/Bijçimsel			
	Davranışsal/Anlam			
	Konut politikaları Konut yasa ve siyasetleri Kredi/destek kuruluşları Pazar ekonomisi kuralları Genel nüfusun demografik verileri		İdeolojiler Konut normları Konutla ilgili yaygın ve dokümanların etkisi	
	Konumun jeomorfolojik yapısı Ulaşım ve yol örüntüleri Kadastro durumu Dina örüntü, tip ve ölçükları Yapısal/stilistik veri tabanı		Kullanıcının konut örüntüsü, konut, konut mekanları ve donanım tercihleri Konuttan sağlanan doyum	
	Kullanıcının demografik verileri Konut deneyimleri Mülkiyet anlayışı Mekansal kullanımı ve davranışları		Dünya görüşü Kültürel değer ve normlar Yaşam biçimi Konuttan beklentiler ve konutun anlamı	

Tablo 2. Konut Biçimini Belirleyen Faktörler (çağdaş yaklaşıpım) (Gür, 2000).

Kuzey Kıbrıs'ta Konut ve "Kullanıcı" Paradoksu

Kuzey Kıbrıs'ta konut, XX. Yüzyılın ortalarından itibaren, kullanıcının doğrudan kendisi için ürettiği ya da yerel yapı ustalarına yaptırdığı bir nesne olmaktan çıkarak çoklu sunumlarla özel girişimciler tarafından üstenilen bir konu oldu.

BM Genel Sekreteri Kofi Annan'ın Kıbrıs sorununa kapsamlı çözüm bulunması amacı ile başlatmış olduğu çalışmalarla, yeni ve her zamankinden çok daha fazla bir hız kazanan konut inşası, özel girişimcilerin iştahını kabartırken, konut tasarımı ile ilgili yeni paradoksları da beraberinde getirmiştir.

Konut kullanıcı etkileşimleri konusundaki çalışmalar uzun bir geçmişe sahiptir. Konut ya da konut grupları tasarımında kullanıcının kimliği, yaşam tarzları konutun ve konut bölgesinin planlanması ve tasarlanmasında çok büyük önem taşımaktadır.

Tablo 1. ve Tablo 2.'de de görüldüğü gibi, konut mimarisini belirleyen faktörlerin başında kullanıcının "kim" ya da "kimler" olduğunun ne denli önemli belirleyiciler oldukları ortaya konmaktadır. Bu belirleyiciler yok sayılarak konut tasarlanması, üç ayaklı bir masanın bir ayağının eksik olması gibi bir durumdur.

Sözü edilen zaman dilimi içerisinde, Ada'nın kuzey sahil boylarındaki araziler üzerine "tasarlanan" ve inşa edilen konutların büyük bir çoğunluğunun kullanıcılarının kim ya da kimler olacağı bilinmemektedir. Kullanıcısı tesbit edilmemiş, kullanıcının yaşam tarzlarının nasıl olduğu bilinmeden tasarım süreci başlamış ve ardından da konutlar hızla inşa edilmiş ve edilmektedir. Alıcı çıkarsa da yukarıda bahsedilen kullanıcısıyla örtüşmeyen konutlar, "yuva" duyarlılığından yoksun sahiplerine "barınak" olacaklardır.

Bahsedilen zaman dilimi içerisinde tasarlanıp inşa edilen bu konut ve / veya konut grupları farklı sosyo-kültürel, sosyo-ekonomik seviyelerdeki "anonim" kullanıcıların ihtiyaç, gereksinim ve isteklerini ortaya koyabilecekleri tasarım ortamları sağlanmamış ve çok sayıda insanı doyuma ulaştırmanın pratik güçlüklerinden dolayı, yenilikçi ve yaratıcı çözümler ortaya konulamamıştır. Böyle durumlarda da kullanıcısını memnun etmeyen konutlar, özümsemeyip reddedilme tehlikesi ile karşı karşıya kalıp yaşayamazlar veya varlıklarını uzun süre koruyamazlar.

Tablo 3. Kullanıcısı tanımlanmamış, alıcı bekleyen konutlar. (fotoğraflar: Kağan Günçe)

Tablo 4. Kullanıcısı tanımlanmamış, alıcı bekleyen konutlar. (fotoğraflar: Kağan Günçe)

Tablo 5. Kullanıcısı tanımlanmamış, alıcı bekleyen konutlar. (fotoğraflar: Kağan Günçe)

Dört Duvar Mı? Yaşamak İçin Konut Mu?

İnsanoğlunun "dört duvar" arasındaki yaşantısının ilk kez ne zaman, nerede başladığı bugün için tam olarak saptanmış değildir. Ancak bilinen bir gerçek vardır ki, günümüzde kullanıcının konuttan beklentileri sınırları belirgin "dört duvar"ın çok daha ötesindedir.

Günümüzde konut, kullanıcı ihtiyaçlarının, kullanıcı gereksinimlerinin çok ötesinde bir yarar nesnesidir (tablo 1. ve tablo 2.). Yaşamın şekilleneceği konut, kullanıcıya ayak bağı olmaktan çok "yaşamını" sürdürebileceği, kültürel bir anlam birimi olarak var olmalıdır.

Yarar ve anlamın, işlevsel olarak bağımlı olmalarına karşın apayrı iki olgu olduğunu söyleyen Gür, "Bir konutun pragmatik yararı kullanımıdır" demek ve şöyle devam etmektedir; "Konutun kullanımı ise, bir etkinliği ortaya koymada yararlanılan nesne, yol ve yöntemlerdir." (Gür, 2000). Bu bağlamda, yaşamak için inşa edilen konutun, yarar ve anlamı, dinamik ve devinen yaşamın ayrılmaz bir parçasını oluşturmaktadır.

Marida Talamona, XX. Yüzyılın en keskin mimarlık ürünlerinden birinin izini sürüp, evin yapılış serüvenini belgelerle didikleştiği "Malaparte Evi" adlı kitabında, evin sahibi, yazar Curzio Malaparte'nin evle ilgili ifadelerini şu şekilde aktarmaktadır: "Bir ev yapmaya başladığım gün, kendi resmimi yapacağımı bilmiyordum; o güne kadar yazın alanında yaptığım portrelerin en iyisiydi bu." İtalya'da Kapri adasında inşa edilen bu konut, kullanıcı olarak Malaparte ve yakınlarının, tasarımcısının ve inşaatla ilgilenen herkesin birlikte yoğunlaşarak meydana getirdikleri yaşanması bir konut olmuştur.

Yukarıdaki örnekte bahsedildiği gibi kullanıcı ihtiyaçları doğrultusunda örgütlenmiş bir konut kuşkusuz ideal olmalıdır. Kuzey Kıbrıs'ta, "adamızda", son zamanlarda inşa edilen konutların kaç tanesi kullanıcı için tasarlanmıştır hiç düşündünüz mü? Özellikle sahil boylarında inşa edilen, pekçoğu boş ve alıcı bekleyen, tasarımcı elinden çıkmış bu konut mekanları ve kullanıcı arasındaki ilişki ve/veya ilişkisizliğin

boyutlarını tahayyül edebiliyor musunuz? En önemlisi de, kullanıcısı tanımlanmamış, alıcısını bekleyen konut örnekleri üzerinde, muhtemel kullanıcının davranış ve örgütlenmiş mekan ilişkisi ne kadar sağlıklı olabilir?

Bu gerçeklikler çerçevesinde, bahsedilen konutların tasarımcıları olarak mimarların, "yaşam için ev mi, ev için yaşam mı?" tasarladıkları sorusunu kendilerine çözümlemesi gereken birincil bir problem olarak edinmeleri gerekmektedir.

Yarar ve anlamı, dinamik ve devinen yaşamın ayrılmaz bir parçası olan konut, doğru örgütlenmelerle, kullanıcının kendi imgesi olmalı, kendi geçmişi ve kişiliğinin belleği, kendi poetikasının somut tanıklığı olmalı ve en önemlisi de kendi mimari portresi olmalıdır. Adamızda sözkonusu duyarlılıkları kendine sorunsallaştırmayan tasarımcılar tarafından inşa edilen kimliksiz yapıların pekçoğu, sahipsiz kalmaya, yok olmaya, yıkılmaya mahkum olma olasılığını taşıırken, ayakta kalmayı sürdürenler ise hep, sahiplerini mutsuz etme potansiyelini bünyelerinde olası bir risk olarak barındıracaklardır.

Referanslar

- Altman, I. (1975). *Environment and Social Behaviour: Privacy, Personal Space, Territory and Crowding*. Monterey Calif: Brooks. New York.
- Bachelard, G. (1996). *Mekanın Poetikası*. Kesit Yayıncılık. İstanbul, Türkiye.
- Güncel, K., İlkin, F. ve Şengezer, O. (2004). *Sustainability of Traditional Housing Environment for the New Millennium: Kormakiti Village, Cyprus*. "ENHR 2004 Cambridge", 02-06 July, Organized by Cambridge University. Cambridge, England.
- Güncel, K., İlkin, F. ve Şengezer, O. (2004). *Housing Cooperation in the Turkish Republic of Northern Cyprus*. "III. Creating the Future", 25-26 November, Organized by European University of Lefke. Lefke, Kıbrıs.
- Güncel, K., Ertürk, S. (2002). *Traditional Dwelling Culture under the threat of Standardized Housing Projects: The Case of North Cyprus*. "XIV. International Building and Life Congress-Cultural Change and Continuity in Architecture", 11-12 October, Organized by Chamber of Architects Bursa Section and CMS. Bursa, Türkiye.
- Gür, Ş. Ö. (2000). *Konut Kültürü*. YEM Yayın. İstanbul, Türkiye.
- Hillier, B. (1997). *Space is the Machine: a Configurational Theory of Architecture*. Cambridge University Press. Cambridge, England.
- Rapoport, A. (1969). *House, Form and Culture*. Englewood Cliffs, N. J., Prentice Hall. New Jersey, USA.
- Rapoport, A. (1977). *Human Aspects of Urban Form: Towards a Man-Environment Approach to Urban Form and Design*. Pergamon Press. Oxford, England.
- Rapoport, A. (2004). *Kültür, Mimarlık, Tasarım*. Yapı Yayın. İstanbul, Türkiye.
- Talamona, M. (2004). *Malaparte Evi*. Yapı Kredi Yayınları-2037. İstanbul, Türkiye.

* Doğu Akdeniz Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Öğretim Üyesi.

KOPYALA - ÇOĞALT - YAP - SAT

Beril ÖZMEN MAYER *

Kuzey Kıbrıs'ta özellikle 2003 de iki taraf arasında sınır kapılarının açılması ile 2004 deki referandum sonrası gelişen konut sektörünün hızlı yapılanmasından dolayı ortaya çıkan sorunlar yaşanmaktadır. Ayrıca yenilenmemiş toplu konut yasaları nedeniyle mimarlar, üstlenici ve inşaat sahiplerinin uygulayamadığı ya da uygulamak istemedikleri ancak dünyada izlediğimiz yaptırımlar ve yükümlülükler, Kuzey Kıbrıs'taki toplu konut kalitesini negatif yönden etkilemektedir.

Genelde gözlemlediğimiz örnekler, toplu konut yerleşmelerinin tüm kriterlerini taşıyan örnekler değildir. Toplu yaşamı niteleyen ve bu konuda duyarlılık sergileyen tasarımlar olması gereken bu sitelerde ortak - sosyal mekanları olmayan uygulamalar tesbit edilmektedir. Toplu konut örnekleri olarak çevremizde görebildiğimiz örnekler sadece tasarlanan bir konutun çoğaltılarak eşdeğer ya da benzer parsellerde uygulanmasıyla inşa edilmektedir. Günümüzde yürürlükte olan toplu konut yasasına göre, yeşil alan olarak ayrılan yerler ise mahalle çöplüğüne dönüşmekte veya nadiren bir kaç tanesi de mahalle dernek ve inisiyatifleri ile on yıllar sonra geliştirilmektedir.

Sonuç olarak, konut sektöründe bir '*Kopyala-Çoğalt-Yap-Sat Davranışı*'nın baskın düşünce biçimini oluşturduğuna değinebiliriz. Bilgisayar destekli tasarım programlarının yüzeysel kullanımının da bu negatif etkenleri arttırdığını ekleyebiliriz. Birbirinin eşdeğer kopyası olan bu tür konut tasarımı ve yapılandırma biçimleri çağdaş olmaktan çok uzaktır. 1950 li yıllarda, savaş sonrası Avrupa'sında gördüğümüz hızlı üretim nedeniyle oluşan '*Monoton-Tek Tip*' sistemler ortadan kaybolmuş, artık mimarlık tarihi konuları arasında yerini almıştır. Özellikle Avrupa Birliği'nin gelişiminde farklı insan topluluklarına ait değişik yaşam tarzlarında ortaya çıkan çeşitlilik; kullanıcıların özel alanlarına saygılı olarak, sosyal mekanlar ve komşuluk ünitelerinin daha çağdaş ihtiyaçlar, teknolojiler, yenilikler; mimarlık, kentsel tasarım ve şehircilik ilkelerine göre tasarımı söz konusudur. Bu bildiride, '*Kopyala-Çoğalt-Yap-Sat*' Konutlar ile ilgili analizler, eleştiriler ve öneriler yer alacaktır.

Gözlemler

Kuzey Kıbrıs da konut sektöründeki son durumu değerlendirildiğinde, 2004 referandum öncesinde başlayan ve sonrasında hız kazanan projelendirme ve uygulamaların benzer özelliklerde çözümlemelere sahip olduğundan söz edilebilir. Bilgisayar destekli tasarım programlarının da getirdiği kolaylıklarla hızlı bir şekilde üretilip tüketime hazırlanan konutlar genellikle ticari yap-sat düşüncesine temellendirilmektedir. Tüm dünyada olduğu gibi hızlı, kontrolsüz ve duyarsız bir yapılaşmanın kentin tümüne olduğu kadar, gerek çevrenin ekolojisine gerekse de kentlerin baskın alanlarını oluşturan konut bölgelerinin de kimliklerinin kontrolsüz bir şekilde silinmesine neden olduğu açıktır. Bunlara ilaveten, bu örneklerin çoğunda toplu konut alanlarının sahip olması gereken ve konut kullanıcılarını besleyen diğer aktivite binaları ve ortak kamusal alanların tasarımına az önem verilmesi ayrı bir problem olarak karşımıza çıkmaktadır. Yürürlükte olan yönetmeliklerin yenilenmemiş olması da bu konuda yaptırımlar oluşturmamakta, aksine mimarların özellikle müşteri, mal sahibi ve yükleniciler karşısında elini zayıflatmakta; yapılan işler ise sağlanması gereken minimum gereksinimlerin ötesine ulaşamamaktadır. Bu durum, bilinçsiz de olsa yüklenicilerin kar marjlarını arttırmaya hizmet etmektedir. Konuya müşteri açısından bakıldığında ise, konut fırsatların kullanılacağı bir yatırım aracı, ileride aile bireylerinin herbirinin sahipleneceği veya kira ya da rant olarak işletilebileceği daha bir fiziksel ortam olarak önem ve anlam kazanmıştır.

Konut tasarımı ve uygulaması ise, mimarlara ve meslek insanlarına göre bile artık ihtiyaç olan bir yaşam mekanının sorgulanarak tasarlanması ve mimari değerlere sahip türlü nitelikleri taşıması yerine ister istemez bir tür '*Kopyala-Çoğalt-Yap-Sat Davranışı*'na dönüşmüştür (Foto 1-6). Bu anlamda, çevremizde örneklerini izlediğimiz yapılaşmalar, insanların konutlarıyla ilgili beklentilerini kısıtlamaktadır. Uzun yıllardır süregelen alışılmış geleneksel yöntemlerle ve kullanıcı mimar dialogu ile sürdürülen tasarım ve konut inşaatında yakalanan artıların yeni konutlarda da yeni yaklaşımlarla izlenecek politikalarla geliştirilmesi gerekmektedir.

(Foto 1-6). Gazimağusa Kenti, Gülseren Mahallesi'nden Apartman Konut Görünüşleri

Sorunun Kurgulanması

İmar Kanunlarına İlişkin Sorunlar

Adanın kuzeyinde yürürlükte olan KTMMOB Mimarlar Odası İmar Yönetmeliğinde Fasıl 96 olarak bilinen kısımdan anımsanacağı üzere, verilen arsa inşaat orantılardan dolayı ortaya çıkan konut lekeleri birbirine benzer boyutta ve kareye yakın bir sonuç vermektedir. Maksimum alanın kullanımı ekonomik koşullarla özendirildiğinden mal sahibi ya da müşteri, mimar ve yüklenicinin karşılıklı ittifakı ile 'Küp-Şeker-Konutlar' benzetmesi yapabileceğimiz binalar inşa edilmektedir. Böylece, alan kaybetmemek için iklimsel veriler ve yaşam stiline teras, balkon ya da bahçeye taşıyabileceği girinti, çıkıntı ve gölge mekanların sağlandığı tasarımlar yapma olasılığı giderek azalmaktadır. Bu imajların sürekli tekrarı ise

ister istemez bireyler ve toplum üzerinde baskın ve belirgin bir konut tiplemesinin dışına çıkılamayacağını mesajını vermektedir.

İmar yönetmeliğini ilgilendiren diğer bir konu ise, çekme mesafelerinin 3 m. (10 ayak) olarak uygulanması konutların birbirine 6 metre kadar yaklaşarak çok yakın konumlanmasına neden olmaktadır. Tekil konutlarda gözlenen bu durum, villa yerleşmeleri - siteleri olarak adlandırılan az yoğunluklu az katlı toplu tasarlanmış konutlarda da benzer parsellere bölünerek aynen uygulanmaktadır. Bu durum daha yoğunluklu ve yüksek tekil binalarda -apartman bloklarında- ve çok yoğunluklu-yüksek toplu konutlarda da değişmemektedir. Konutların kapalı alan metrekaresi ile parselasyon alanları da neredeyse aynı lekelerle tekrar etmektedir. İlk bakışta kentsel doku açısından olumlu olabilecek bu durum, tekrarların fazla olması nedeniyle monotonluk yaratmaktadır. İç mekan metrekaresinin ve yapı oturma alanının geometrisinin benzerliği de benzer çözümlere yol açmaktadır ya da çeşitli nedenlerle, böyle uygulanması tercih edilmektedir. Bu şekilde, farklı kullanıcılar için farklı tip konut tasarımı engellenmektedir. Yarı özel ve kamusal alan olarak tanımlanan teras ve bahçelerin küçülmesi ve komşuya fazla yakınlığı da egemenlik alanları tanımlamasında mimarın farklı yaklaşımları deneyebilme şansını önlemektedir. Bu anlamda, farklı yaşam tercihlerinin, farklı plan tipolojilerinin ve farklı estetik arayışlarının ve hepsinden en önemlisi mimarların hayallerinin de bu yönetmeliklerin orantıları içerisinde kaybolduğunu dile getirebiliriz.

Mimar / Müşteri / Bina Sahibi / Yüklenici Profili / Psikolojisi

Mimarlara gelince, bilgisayar destekli çizim teknolojisinin getirdiği 'Cut & Paste' mentalitesi ile projelerini daha hızlı bir şekilde 'kopyala'yıp 'çoğalt'abilmektedirler. Tasarımın sunumunun kolaylaşması, tasarımın kendisinin kolaylaştırılması anlamına getirme eğilimi her ne kadar itiraf edilmese bile tasarımları hatırı satılır bir şekilde etkilemektedir. Bu noktada bir eğitimci olarak, yapılan uygulamalarda bir tasarım düşüncesi aramak, tasarımın özgün taraflarını vurgulayabilme olasılığının azalması; eğitim

ve uygulamanın bir anlamda örtüşmemesi bu teknolojinin verdiği imkanlardan minimum yararlanma eğilimini de tartışmamız gerektiğini gözler önüne sermektedir. Ayrıca, tekrar tekrar tasarlanan ve uygulanan ve gerçekte taklit edilen bu konut binaların mimari eser kapsamına girer niteliklere sahip olup olmaması da tartışma konusu olmaya devam edecektir.

Diğer bir alt açılım ise, mimarlık mesleğinin en temel sorunlarından bir tanesi olan mimarların bina tasarlama oranının oldukça düşük olmasıdır. Çoğu ülkede rastlanılan bu duruma bireylerin geleneksel 'kendi evlerini kendi yapmaları' fantezileri de eklenmektedir. Ayrıca mimarlık, teknik kontrollük, mühendislik, müteahhitlik, işçilik hizmetlerine ödenen miktarları mümkün olduğunca kıstak arzusu da halk arasında yaygın olan diğer bir düşünce biçimidir. Tüm bunların yanı sıra, Kıbrıs'ta bulunan yakın akrabalık kurumu ile imece usulu inşaat psikolojisinin uzantısı olan işgücü takası da mimarlık ve ilintili hizmetler sektörünü ilgilendirmektedir. Mesleki hizmetlerin ucuza getirilmesi yoluyla yetkin ve yeterli mesleki hizmetin alınamaması da, konutların hem tasarım hem de uygulama aşamalarında hem de bitirilmiş ürün olarak değerlendirildiğinde kalite sorunları taşıdığı da belirtilmesinde yarar görülmektedir.

Sonuç olarak, kullanıcı açısından konut edinme sorununa bakıldığında, bireylerin kafalarını sokacağı bir konuta sahip olma anlayışı, onların çok fazla sorgulamadan bir anlamda gelecek nesiller ve kara günler için yatırım yapmaya yöneltmektedir. Mimarların 'sanat objesi, bir yaşam tarzı ve mekan dili yaratmak' gibi kaygılarla tasarıma yaklaştığı meslek alanımızda kullanıcı ile aramızda çok farklı dillerde bir anlam ve amaç ayırıcı ortaya çıkmaktadır.

Konut Market

Diğer ülkelerde olduğu Kuzey Kıbrıs'ta da yükleniciler, yerli ve yabancı pazara yönelik ve kar marjının yüksek tutulduğu projelere imza atmaktadırlar. Bu arada, pazarlama biçimlerinin de fazla geliştirmeden yerel halka sunmaları ile sanki karşılarındaki kendi çevresinden gelen müşterilerin farklı ve çeşitli

ihtiyaçlarını görmezlikten geliyorlar. Girne şehri ve çevresinde ise özellikle yabancı müşterilere hizmet eden ve bu nedenle için İngilizce basılan 'Property Buy & Sell' gibi dergilerdeki ilanlardan, yapılan evlerin tasarım ve inşaat kalitesinin 'Avrupa'ya yakışır' ve daha özenli olmasını ve fiatlarının Avrupa Para Birimi 'Euro' ile yapılmasını gözlemliyoruz. Bu durum, yerel halk açısından dezavantaj oluşturmakta ve fiatların birdenbire AB'ye indekslenerek fazlasıyla arttığını ve ödenen miktara bağlı olarak, yerel halka hitabeden konut sektörü kalitesini düşürmekte olduğunu söyleyebiliriz. Bu anlamda, birliğimizin ve meslek odalarımızın belirli kalite standartları oluşturarak, maliyet ve kalite bağlamında, ödenebilir yeni sistemler geliştirmesi gerekmektedir. Aksi takdirde, vatandaşlar, kalitesiz ve yüksek fiatlı konutları almaya ve gelecek nesillere de miras bırakmaya mahkum olacaktır.

Birleşik Arab Emirliklerinin 'folyo' kentsel yerleşim projeleriyle ilgi çeken ilginç kentlerden biri olan Dubai'de de benzer yaklaşımlarla, sadece yabancı kullanımını için tasarlanan konut yerleşmeleri yapılandırılmaktadır (Foto 7). Konut sitelerin sayı ve nitelik açısından abartılması ile kentinin kimliği silinmiş ve kent sakini vatandaşlar göz ardı edilmiştir. RIBA (İngiliz Kraliyet Mimarlar Odası) eski başkanlarından Ferguson tarafından 'sürdürülemez kent' betimlemesi yapılmış ve bu nalmada yeryüzünde ilk kent olması bir sürpriz sayılmamalıdır (Hadjri, 2006). Kuzey Kıbrıs kentlerinden Girne ve çevresinde de benzer anlamda yabancı nüfusun giderek arttığı ve 'Havuzlu villalar' miamarisi nedeniyle Girne betonlaşmakta ve elektrik ve su sorunlarının arttığı görülmektedir. Yakın bir gelecekte, kentlerimiz bu betonlaşmayı taşıyamıyacak bir hale gelecektir. Bu arada, Dubai şehrinde yabancılar için inşa edilen konutlardan birinin Gazimağusa şehrinde çok benzer bir örneğine rastlanması da tartışmaya açılabilir çok ilginç bir durum sergilemektedir (Foto 7). Bizim kendi kentlerimiz için hazırladığımız yaşam çevreleri ile Dubai'de yabancılar için hazırlanan konutların bu kadar örtüşmesi sık rastlanılabilecek bir durum mudur?

Foto 7-8. Gazimağusa (7) ve Dubai'den (8) çok benzer birer apartman konut örneği

Bir çok mimarın dile gelirdiği gibi; toplu konut projelerinin seri üretim olarak kabul edilmesi ve tekrar eden tiplerinin olması kaçınılmazdır. Buna rağmen mimarlar, pazarlamanın özünü oluşturan bir takım yeni 'düş ve yaratı'ların peşine düşmektedirler ve meslek heyecanı gereği düşmelidirler. Bu arada, firmalar ise sloganlarını böylesine bir yaratı sonucunda sağlanacak yaşantı çevresinde kurmaktadır. Hiç kuşkusuz ki, satış kampanyaların başarısı için pazarlanan konutların niteliği ile yaratılmak istenilen imajın çoğunlukla örtüşmesi sağlanması gerekmektedir. Bu arada hem firmaların hem de mimarların, o toplumu oluşturan bireylerin eğilimlerini araştırarak, düş portföylerini geliştirme sorumlulukları da bulunmaktadır.

Konut Tipolojisinden Örnekler

Hayaller, yaratı ve imajlardan söz edilmişken, Kıbrıs'ta uygulanabilecek pilot çalışmalarla, yeni konut tipolojilerinin de önerilmesi piyasayı ve mimarlık heyecanını canlandıracaktır. Çevreden seçilen örnekler, tekil evler (villalar), ikiz evler, sıra evler ve katlı bloklar gibi konut tiplerini içermektedir. Bunun dışında yeni seçenekler denemek ilginç sonuçlara yol açabilecektir. Şu anda halihazırda çevremizde gördüğümüz plan şemaları, metrekafe ölçümleri ve orantıları ile benzer oluşumlar gösteren bu binalara alternatifler oluşturmak ya da farklı tiplerin kombinasyonlarının biraya getirildiği komşuluk

çevrelerini tasarlayabilmek öngörülebilir. Aşağıda ise kopyala-çoğalt konutlardan seçtiğimiz örneklerde ise kapalı hacimlerin dışında kalan kısımların tasarlanmadığını veya iyimser bir bakışla, tasarlanıp uygulanmadığını ya da mimari anlamda tam olarak yetkin olmadıklarını gözlemlemekteyiz (Foto 9-10).

(Foto 9-10). Gazimağusa, Boğaz arasında oluşan 'Yaşam Siteleri'

Evin içi Var Dışı Yok / Toplu Konutlar Var ya Ortak Alanlar?

Bu bağlamda, evlerin içi var dışı yok diyebilir miyiz? Konut birimlerinin kullanılabilir büyüklükte teras ve balkonlarının olmaması, kullanıcıyı zor durumda bırakmaktadır. Bir anlamda, kendi kaderine bırakılan bireylerin de kendi çözümlerini yaratmaları oldukça doğal ve dramatik olmaktadır. Ada ikliminin çok uygun olması dolayısıyla, çevremizde bunun çok güzel örneklerini görebiliriz. Evlerine yakın açık alanlarda; kaldırımda ya da evin karşısında, apartmanın dışındaki merdivenin altında, hatta çöplerin arasında olsa bile vatandaşlarımızın, kendi konutunda gereksinme duyup gerçekleştirmediği aktivitelerine -sofrasını kurmasına- engel olmak olası değildir (Foto 11).

Konutların dışarısını çevreleyen alanlarda ve komşuluk ünitelerinde; yarı-özel, yarı- kamusal, ara geçiş mekanları ve ortak kamusal alanlarda yapılması gereken aktif ve pasif rekreasyon alanları, yeşil ve doğal elemanlarla yapılan peyzaj düzenlemeleri; kaldırımlar, yaya yolları, oturma bankları, çöp kutuları, elektrik direkleri gibi kent mobilyası elemanları ve su elemanları, heykel, kabartma gibi sanatsal motiflerin de eksikliklerinden söz edilmelidir. Biz meslek adamları -mimarlar ve mühendisler olarak, bu konuda yaptırımlar yeterli olmasa bile bireysel anlamda bir

oto-kontrol mekanizması geliştirerek, gerekli mesleki etik olarak uygulamasını kendi kendimize sağlayabilmeliyiz (Foto12).

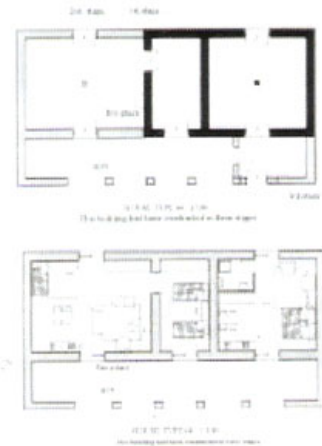

(Foto11-12). Gazimağusa, Salamis Ana Caddesi arkasındaki tasarlanmamış alanlar.

Anonim Konutlarla İlişkilendirme

Geçmişten günümüze süregelen anonim- mimarsız mimarlık örneklerinde ise günümüzün çağdaş mimarlığının sağlayamadığı nitelikte konut örneklerine rastlamaktayız. Avlu, sundurma gibi yerel kültürün yaşam tarzını yansıtan, çok fonksiyonel olarak aile nüfusu arttıkça gelişen-eklenen-üreleyen, iklimin getirilerini oldukça iyi kullanan, doğayla içiçe mekanların, ekolojik mimarlık ilkelerine de kolayca uyarlanacak gerek yönlendirme gerekse de yerel inşaat tekniği açısından doğruluğu ortaya konulmaktadır.

En küçük sosyal grup olan aileye özgü tasarlanarak inşa edilen bu verneküler geleneksel konutlar, hem kullanıcının fiziksel gereksinimleri hem de insan psikolojisi açısından tatmin edici olması ve sosyo-kültürel olarak benimsenmiş olması açılarından çok doğru gözükmemektedir. Geleneksel çözümlerde ortaya çıkan konut tipleri aile nüfusu, geliri ve zaman içerisinde eklenebilmesi gibi özellikler göstermektedir (Cihangir, 2003). Ayrıca, Kıbrıs adasına özgü kemerli evlerin, çeşitli gelir gruplarına veya ailenin genişlemesine göre kemer sayılarının ve odaların artmasıyla zaman içerisinde eklemlendiğini bilimektedir. Bu özellikler, 1960 sonrası monotonluk ve tek tip seri üretime karşıt olarak, özellikle Kuzey Avrupa'da doğan konut akımlarında kullanıcı katılımı, esnek konut, nüve-gelişebilir konut, açık konut gibi tasarım kavramlarına örnek oluşturmaktadır (Foto 13).

(Foto 13). Dikarpaz Köyü kemerli ev tipleri (Foto ve plan krokileri, Cihangir, 2003).

Foto 14-16: Gazimağusa- Gülseren Mah., 'Kopyala-Çoğalt-Yap-Sat' türü dışında tekil örnekler

Çevremizdeki yaşam stilleri, iklim özellikleri, inşaat tekniklerinin anlamlı yorumlamaları ile yeni yaşam çevrelerinin daha duyarlı bir şekilde tasarımı mümkündür. Bu anlamda, çevremizde az sayıda da olsa, kopyalamadan daha özgün biçimde tasarlanmış çağdaş yaşam biçimi ve geleneksel mekan çözümlerinin birlikteliğinin özümsemiği farklı

yaklaşımlarda çözümlenmiş güzel konut örnekleri de görebilmekteyiz (Foto 14-16).

Yeni Eğilimler

İmar planlarının mimarlığın ruhuna aykırı hazırlanması, mimarlığın mı planlamadan ya da planlamanın mı mimarlıktan kaynaklandığı süregelen tartışmalarının tekrar ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Çevresel Etki Değerlendirmelerinin (ÇED) önemini ve tüm kentlerde uygulanabilmesinin mimarlığın kaybedilen ruhunu tekrar kazanmasına yol açacağı söylemi Türkiye Mimarlar Odası çalışmaları kapsamında devam etmektedir (Ekinci, 2001). İmar planları günümüzün şehirlerine damgasını vurmakta, toplu konut yerleşmeleri de kentlerimizin genel görünüşünü ve yaşantısını fazlasıyla etkilemektedir. Bu oluşumlar, Yirmibeşoğlu tarafından yorumlandığı üzere 'Toplu Konut Kentleri' olarak adlandırılabilirler (Aksakoğlu, 2005).

Gündemdeki Konut Kompleksleri

Günümüzdeki konut birimleri, grupları ve yerleşmeleri gibi farklı düzeylerde tasarlanarak uygulanan çeşitli açılımlar ve eğilimlerin izlenebileceği kısa bir kitap taraması sonucu edinilebilir. Burada sunulan örnekler, ilginç görülen örneklerden alınmıştır. Belçika Gent Şehri Hollainhof sosyal konut projesinde konutların üniter çözümü iç hacimlerde çeşitlilik arayışı ile kent merkezi içerisinde sakin ve huzur dolu bir atmosfer yaratılarak eklenlendirilmesi (Foto 17-19) (Cook & Özkeresteci, 2001); Mutlu Çilingiroğlu'nun yüksek bir apartman bloğu ile gerçekleştirdiği 'Katlı Villalar' projesi (Miar Mimarlık, 2004); Boran Ekinci'nin çoğul tipolojili Le Corbusier tarzı 'devasa ve kütsel konutlar' yapma özlemi (Aksakoğlu, 2005); NP12 Konutları: 'Sabit Kutular, Esnek Hayatlar'adlı toplu konut projesinde gerçekleştirilmeye çalışılan 'katılık içerisinde akışkanlık' (Dündaralp, 2005) gibi farklı yaklaşımlar bir yandan tasarlanana- uygulana-dursun, diğer yandan da çeşitli mimarlar tarafından projelendiren ve şu anda gündeme oturmuş yeni uygulanmaya başlanan projelerden bazıları incelemeye değer görünmektedirler.

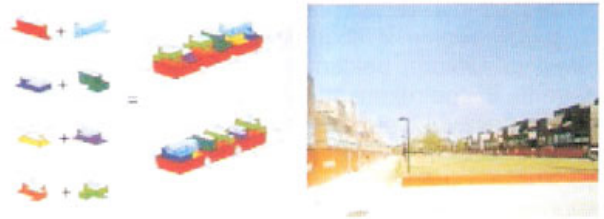

Foto 17-19. De Hollain Konut Grubu, Gents, Belçika

Gündemdeki bu projelerin çoğu, geniş kapsamlı ve çok yoğunluklu toplu konutlar olarak ortaya konmaktadır. Günümüzün meşgul- çalışan- zamanı çok değerli benmerkezcil- büyük- kent insanına hizmet vermek üzere devamlı bakım servisleri içeren ve bu nedenle de 'residence'adı altında tanımlanan bu konut çözümleri; aynı zamanda kullanıcılarına değerli boş zamanlarını en iyi şekilde geçirecek, sosyalle olacak mekanların da sağlamaktadır.

Bunlardan biri de, zengin bir kültürün, bolluğun ve bereketin simgesi olan 'nar'dan yola çıkarak 'Benim enerjik evim' sloganı ile sunulan Nevzat Sayın'ın 'ultra-sade / Minimalist' 'Narcity' Projesi kapsamında, beş ve dokuz katlı binalarda yer alan 1100 daire, 81 metrekareden 175 metrekareye, 1+1'den 4+1'e, dubleksten stüdyoya, her zevke her çeşit tercihe hitap etmektedir. Modernlik ve sadeliğin ön planda olduğu projede, spor tesisleri, tenis kortları, yüzme havuzları, masa tenisi, bilardo ve daha bir çok aktivite alanı bulunmaktadır (Foto 20-21).

Foto 20-21: Narcity: Afiş ve iç mekandan bir görünüş (<http://www.cityclubde.com/konut.htm>)

'Trend' projesi ise, İstanbul Kurtköy'de 1.286 daireden oluşuyor. Yeni evli, çocuklu, emekli, yalnız yaşayan birey ve ailelerin beklentilerine cevap veren 9 farklı dairede, 65 metrekare stüdyo daireden, 151 metrekare büyük daireye; çekirdek aileden çok çocuklu geniş ailelere kadar geniş bir yelpazede akılcı daire seçenekleri sunuyor. Her ana yapının 3. katındaki bina cephelerindeki nişlerde yer alan bahçeler, zemin kata inmeden ağaçlar ve çiçekler arasında dinlenebilme olanağı sağlamak için yerleştirilmiş. Bloklar ise birbirine şeffaf koridorlarla bağlı. Evde otel konforunu sağlayan "residence" hizmeti verilmesi planlanmaktadır. Trend'in sosyal ve sportif olanakları ise İstanbul'da Yedi Göller çevresinde kent içinde, doğayla iç içe yaşamı artıracak pek çok unsur bulunmaktadır.

Bu noktada, madalyonun karanlık yüzünü de hatırlatmak gerekmektedir. Yerel yönetimlerin güzel bir şehir yaratmanın yanı sıra ve oy kaygılarıyla da izin verdiği, getirilerinden çok götürüleri olan kompleksler, büyük kent parçaları ve eklektik görüşleri ile spekülasyon yaratan projeler de pazarlanmaktadır. Örneğin, 'Yeni Bir Başlangıç: Mashattan' adı altında pazarlanan ve New-Yorkvari bir yaşam vadeden proje bunlardan bir tanesi olarak, 'kopyala-çoğalt-yap-sat' zihniyetinin en uç ve kapsamlı örneklerinden biri olarak gözlemlenmiştir (Foto 22).

Foto 22: Mashattan: 'kopyala-çoğalt-yap-sat' kent parçaları (<http://www.tasyapi.com>)

Yorumlar

Yukarıdaki eleştiriler ne olursa olsun, yapılan konut grupları görünüşte mevzuata uygun, konuyla ilgili tüm aktörler müşteri ve mimarlara kolaylıklar sağlayan, ve dünyadaki örneklerinin de genellikle benzer açılımlar gösterdiği; ancak bir çok uygulama yapıldıktan sonra ortaya çıkan sorunların yeni eğilimlerle ele alındığı saptamaktayız. Kentlerin yerel, ekolojik, doğal, sosyal, kültürel güç ve özelliklerinin fazlasıyla silindiğini ve küreselleşmeye esir düştüğünden söz edebiliriz. En önemlisi Konut tasarımının artık kişiye özel olmaktan çıktığı ve seri üretimin en duyarsız hallerini taşıdığını söyleyebiliriz. Burada ortaya çıkan sorunların çözümünde, hepimize -tüm mimarlar ve mühendis arkadaşlar olarak- düşen görevler vardır. Ve bu bilinçle eğitimin ve araştırmanın sadece mimarlık okulları ile kısıtlı kalmaması ve meslek pratiği sırasında da yeterli bilgilendirme ve çağrı yakalama adına kişisel çalışmalarının ve mimari kültürün sürdürülmesi gerekmektedir. Mesleğimiz dünyayı en çok değiştirme, ilerletme ve güzelleştirme şansı olan mesleklerden biriyse neden bunu en iyi şekilde kullanmıyalım? Bu anlamda, meslek odalarının da hepimize ışık tutucu meslek-içi seminerler, söyleşiler ve mesleki kurslar düzenlemesi çok yararlı olabilecektir. Biz üyeler ise yeterli desteği sağlayarak çalışma alanlarımızı ilgilendiren, mimari kültürümüzü arttıracak ve kendi aramızda iletişim içerisinde olmamızı sağlayacak katılımlarla hepimizi mesleki saygıdeğerliğimizi yeniden kazanmaya davet ediyorum.

Son söz olarak da, şairlere konu olan sanat eserlerini yaratılması ya da bireylerin severek kullandıkları mekanların ve yerleşme dokularının oluşturulmasının, özellikle mimarların hala amacı ve görevi olduğunu anımsatmak istiyorum. Nazım'ın Hikmet'in 1961 de çok ileriye görerek ifade ettiği dizelerindeki gibi (Önal, 2003):

.....mimarlara rastlıyorum....

çok ama çok daha mutlu yaşanan bir dünyadan...
yirmibirinci yüzyılın ortalarından gelen...
bahçeler ve yapılar yapıyorlar
ama insanın gözünün bugüne dek
yeryüzünün hiçbir yerinde görmediği renklerle
yapılar...
hazır elbiseler gibi değil....
bir balıkçı evi 'ev değil, cevahir kutusu
ötekine benzemiyor....

Ötekine benzemiyen yaşam birimleri ve çevreleri
ümidiyle..

Kaynakça

Aksakoğlu, E. (2005). Dosya: Son Kentsel Fırtına:Toplu Konut. Yeni Mimar, Sayı 32, s: 4-9. İstanbul, Türkiye.

Cihangir, M. (2003). Ecotourism in Dikarpaz - An Architectural Approach. Master Tezi, EMU, TRNC.

Cook, J. & Özkeresteci. İ. (2001). Karmaşa İçinde Sükunet. Domus m, Şubat-Mart 2001. s: 60-67.

Dündaralp, B. (2005). NP12 Houses: Constant Boxes, Flexible Lives. Betonart, UIA Özel Sayısı. s: 43-49. İstanbul, Türkiye. s: 57-61.

Ekinci, O. (2001). Planlamanın 'Ruhu'Mimarlık, Mimarlığın 'Yüreği' Planlamadır. Mimar.ist (TMMOB İstanbul Mimarlar Odası PerodikYayını), Yıl 1 Sayı 3, s: 18-25. İstanbul, Türkiye.

(Gökşin, A. 2001). (2001). Yeni Kentleşme Üzerine. Mimar.ist (TMMOB İstanbul Mimarlar Odası PerodikYayını), Yıl 1 Sayı 3, s: 90-92. İstanbul, Türkiye.

Hadjri, K. (2006). Dubai'nin Yeni Kentsel İmajı. Mimarlık, (TMMOB Mimarlar Odası PerodikYayını), Sayı 327. İstanbul, Türkiye.

Knox, P.L. (2005). Creating Ordinary Spaces: Slow Cities in a Fast World. Journal of Urban Design, Vol. ABD. 10, No. 1. s: 1-11.

(Miar Mimarlık, 2004). Beyazıt-Eston Katlı Villaları. Betonart, Sonbahar. s: 43-49. İstanbul, Türkiye.

Önal, K. (2003). 1951 Sonrası Şiirlerinde Nazım Hikmet'in Kentleri. Mimar.ist (TMMOB İstanbul Mimarlar Odası PerodikYayını), Yıl 3 Sayı 8, s: 21. İstanbul, Türkiye.

* Doğu Akdeniz Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Öğretim Üyesi.

LEFKOŞA-GİRNE KAPISI'NDA MİMARLIK ÖĞRENCİLERİYLE YAPILAN BİR ÇALIŞTAY: DİKEY STRÜKTÜR

Dr. Aytanga DENER¹
 Dr. Huriye GÜRDALLI²
 Eşen TUĞAN (Grafik Düzenleme)*

2009 yılının Nisan ayında bir grup öğretim elemanı, Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi, Mimarlık Bölümü'nce desteklenen "Lefkoşa-Girne Kapısı'nda Dikey Strüktür" konulu bir çalıştay düzenlemiştir.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin başkenti Lefkoşa'da, farklı dönemler içinde değişik uygarlıkların oluşturduğu zengin mimari doku, bugün yer yer bakımsızlık ve uyumsuz, özensiz yapı uygulamaları nedeniyle bozulmuş durumdadır. Avrupa'daki tek bölünmüş başkent olan Lefkoşa'nın sosyal ve politik nedenlerle yaşadığı ikilem fiziksel yapısına da yansımıştır. Şehirdeki farklı durumların değişik açılardan irdelenmesi, saptanan sorunlara çözüm üretmek üzere fikirlerin ortaya atılması bu nedenle önemlidir.

Çalıştay Poster

Çalıştay için belirlenen yer ve önemi

Girne Kapısı, Lefkoşa için stratejik açıdan önemlidir çünkü Venedik duvarları ile çevrilmiş tarihi şehri, Kıbrıs'ın önemli bir liman şehri olan Girne'ye bağlayan kuzey girişi durumundadır. Şehrin üç kapısından biri olan Girne Kapısı, dışarıdan gelenlerin ticari, dini ve askeri girişimlerini kontrol etmek, Lefkoşalıları ve sahip oldukları mülkleri karşılaşılabilecek herhangi bir kötü durumdan, şehir dışına itilmiş cüzzamlılar, dilenciler ve diğer sağlıksız olduğu düşünülen unsurlardan korumak amacıyla yapılmıştır.

Girne Kapısı, İnönü Meydanı ve "Dikey Strüktür" için belirlenen yer

Günümüzde Kapı'nın işlevi daha çok semboliktir ve ek anlamlarla yüklenmiştir. Cadde yönündeki Atatürk heykeli, belirli günlerde yerleştirilen bayraklar, çelenkler ve ışıklı süslemeler yeni Cumhuriyet'in bakış açısını vurgular. Kapı ayrıca turistleri, tarihi yerlere doğru yönlendiren mavi hattın başlangıç noktasıdır. Bu noktadaki kubbeli küçük yapı da turistik danışma merkezi olarak kullanılmakta ve toplumun çağdaş, küresel konulara uyum gösteren yüzünü yansıtmaktadır.

Şehrin kuzey ucundaki Girne Kapısı'nda başlayan ve 60'lı yılların başlarında Yeşil Hat ile ayrılan Türk ve Rum taraflarını birleştiren aks, güneydeki sur duvarlarının bulunduğu noktada sonlanmaktadır.

Bugün bu ana yol üzerinde, birçok iş yeri bulunmaktadır ve iki toplumun gelişen sosyal ve ekonomik ilişkilerini temsil etmektedir. Bunun yanında aksın ortasında yer alan Ledra Kapısı (Lokmacı Kapısı) 2008 de açıldı ve bu olgu, çelişkilerin çözümüne yönelik ilk adım olarak kabul edildi.

Lefkoşa: Venedik duvarları ile çevrelenmiş tarihi şehir

Diğer taraftan, Girne Kapısı'na komşu İsmet İnönü Meydanı, halen farklı grupların sosyal ve politik etkinliklerine sahne olmaya devam etmekte ancak bu anlamda iyi bir biçimde düzenlenmediği de anlaşılmaktadır. Bu küçük ölçekli Meydan, yakın dönemde yapılan seçimler sırasında oldukça etkin kullanılmış ve hatta bazı politik partilere atfedilen ideolojileri temsil eder olmuştur. Kıbrıs Türk toplumu için etkin bir lider olan Fazıl Küçük'ün heykeli de Meydan'ın politik önemini destekleyen bir diğer öğedir. Çevrede dolaşan gençler, vakit geçirmeye çalışan emekliler ve satıcılar Meydan'ın kimliğini belirleyen diğer unsurlardır.

Sözü edilen bu noktanın şehir için önemini, Girne Kapısı'nı ve İsmet İnönü Meydanı'nı çevreleyen diğer binalar da güçlendirmektedir. Parlamento binası, Türkiye Büyükelçiliği, Atatürk Kültür Merkezi, anıtlar, müzeler ve okullar bunun kanıtıdır. Ancak, bu yerin yukarıda sözü edilen durumu ile uyumlu olmayan bazı yapılar da vardır. Bunlardan bazıları yıkılmalı ya da en azından yeniden düzenlenmelidir. Buna karşılık, Kapı'nın ve Meydan'ın konumunu vurgulayan bazı yapıların da eklenmesi uygundur.

Bugünkü kullanım gözetildiğinde, dinlenme, eğlenme, sosyalleşme işlevlerini barındıracak mekanların tasarlanması ve buna bağlı olarak toplumsal, kültürel ve politik anlamların geliştirilmesi, ekonomik iyileşmenin sağlanması da düşünülmelidir.

Çalıştayın amaç ve öncelikleri

Çalışmanın amacı, mimarlık öğrencilerini, bölünmüş toplumlar arasındaki iletişimi güçlendiren, bu bölgenin şehir için önemini ortaya koyan bir dikey strüktür tasarlama yönünde teşvik etmek ve böylece Lefkoşa'nın geleceğine katkıda bulunmanın yanı sıra şehirliğin dinlenmek, yemek, içmek, sergi ve diğer sanatsal etkinlikleri düzenlemek ve şehri farklı yüksekliklerden izlemek, algılamak gibi güncel gereksinimlerini düşünerek uygun yerler sağlamaktır.

Şehre katkıda bulunma ve güncel bir yorum getirme güdüsü ile "dikey strüktür" için uygun bir alan aranmış ve İnönü Meydanı'na bakan ve üzerinde beş katlı bir apartmanın bulunduğu yer seçilmiştir. Bu seçimde, söz konusu binanın çevredeki komşu binalar göz önünde bulundurulduğunda ölçek, üslup açısından çevreye uygun olmadığı düşüncesi etkili olmuştur.

Çalıştay süreci

Altı Üniversite'den, (Girne Amerikan Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Manchester Üniversitesi,

Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi, Yakın Doğu Üniversitesi, ve Yeditepe Üniversitesi) otuzbir öğrenci, üç gün süren bu çalışmaya katılarak sürecin tümünde Aytanga Dener, Huriye Gürdallı, Azmi Öge, Nezire Özgece ve Meray Taluğ'dan oluşan beş eğitimci ile birlikte çalıştı.

Çalıştayın ilk gününde, çevre grup olarak gezilerek fotoğraf ve videolar çekildi. Bu kısa gezide, Girne Kapısı ve İsmet İnönü Meydanı çevresindeki binalar ve bölgede yaşayan kişiler daha yakından tanınmaya çalışıldı. Öğrenciler çalışmaya, beş grup halinde, iki ve üç boyutlu eskiz ve maketler yaparak başladılar. Buna ek olarak, taşıt ve yaya trafiğini, tarihi binaların, iş yerlerinin ve yeşil alanların halihazır durumunu kavramak için çevreyi irdelediler.

İkinci gün, üretilen fikirleri desteklemek üzere "Dünya Üzerindeki Dikey Strüktürler" ve "Tarihi Şehir, Lefkoşa ve Girne Kapısı" başlıklı iki seminer yapıldı. Öğrenciler birlikte, onlara proje önerilerini daha geniş bir alan ile ilişkilendirme fırsatı veren çevre maketi yaptılar. Bu çalışmaları izleyen tartışmalar, öğrencilerin projelerini geliştirmelerine, zayıf görünen, değiştirilmesi ve vurgulanması gereken yanlarını gözden geçirmelerine yardımcı oldu. Son gün öğrenciler, oluşturdukları strüktürler ve çevre ilişkileri bağlamında ortaya koydukları fikirlerini bilgisayar çizimleri ve üç boyutlu maketler ile sunmaya ve posterlerini bitirmeye çalıştılar.

Projelerin yoğunlaştığı konular;

1. **Metal Yığını (Metal Slug)** : geri dönüşüm, dünya kaynaklarının korunması
2. **Üç G; Görüş, Güneş ve Gölge (Triple S; Sight, Sun & Shadow)**: morfogenesiz ve fiziksel ve kültürel özelliklere göre bina yapma
3. **L Hareket**; Lefkoşa'da limitsiz hareket (*N-Motion Never ending motion in Nicosia*): günümüzde kişilerin yaşamındaki dinamizm ve hız
4. **Şehrin Doğuşu (Urbanaisance)**: yeniden üretilen nitelikler ve içkin değerlerin yeniden ele alınması

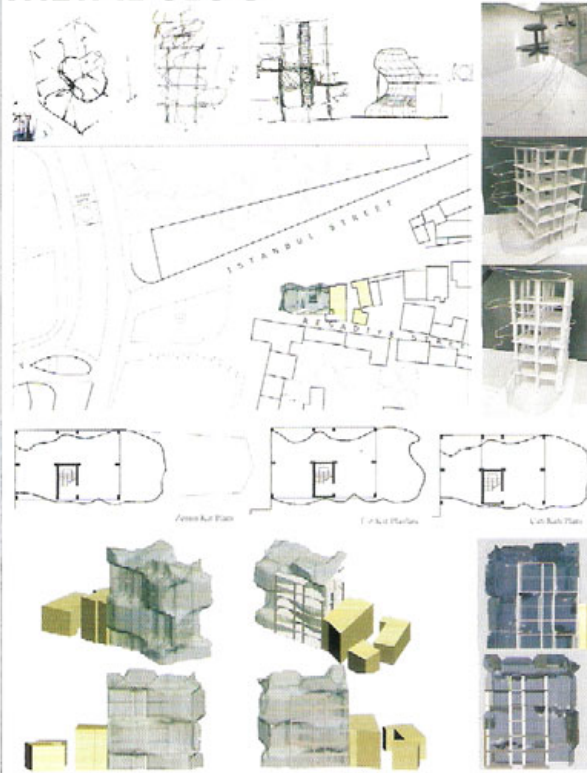
5. Yapı Bozma/ Yeniden yapma; Çerçeve (De/ Re Construction Framy): Yapıyı yeniden yapma için bozmak, gelecek yaşamların özelliklerinin belirlenmesi ve yeni iimgelerin oluşturulması

Bütün projeler mimarlığın güncel sorunsallarını, hem yerel hem de küresel tartışmalara yöneltilmiş konularını ele almıştır. Tarihi yerleşmeler ve yeni yapılar ikilemi, toplumsal, politik ve mekansal boyutların etkileşimi, mekanlara eklemlenen anlam ve değerler ile mimarların rolü gibi konular yeniden düşünülmüştür. Bu çalışmaya katılan öğrenciler, çalışma sürecinde düşünüp araştırdıklarını tasarıma dönüştürerek önemli deneyimler kazanmışlardır. Bunun yanında ev sahibi Üniversite'nin öğrencileri, konuk öğrencilerin kullandıkları yöntem ve teknikleri anlamaya çalışarak ve onlarla birlikte farklı fikir ve projeler üreterek kendilerini geliştirme fırsatı yakalamışlardır.

Grup 1: Metal Yığını (Metal Slug)

Grup üyeleri, Dikey Strüktürün yerleştirileceği düşünülen yerde, halihazırda mevcut olan beş katlı binayı yıkmamaya karar verdi. Bu bina çevre dokusu ile uyumlu olmamasına karşılık öğrenciler, yapının iskeletini korumayı yeğlediler. Böyle bir karar almadaki temel düşünce, kullanılan malzemenin geri dönüşümünü sağlamak ve doğal kaynaklara zarar vermemektir. Ayrıca işgücü ve zaman kaybını önleme fikri de göz önünde bulunduruldu. Grup, binanın dış yüzü değiştirilerek yeni bir yüz oluşturmaya planladı. Devingen ve saydam bir cephenin İsmet İnönü Meydanı'na, burada yapılmakta olan sosyal politik etkinlikler ile etkileşim içindeki bir sahne biçiminde katkıda bulunacağı ve üretilmekte olan anlamlara yeni bir ruh katacağı düşünüldü. Yeni işlevler, sosyal ve mekansal konulara eleştirel gözle bakan sanat işlerinin sergilendiği bir galeri, bölünmüş toplumlar arasındaki ilişkilerin yeniden oluşturulmasını temsil eden bir gözlem evi ve turistlere tarihi çevrenin zarafetinin keyfini çıkarmayı sağlayan kafeler proje bağlamında önerildi.

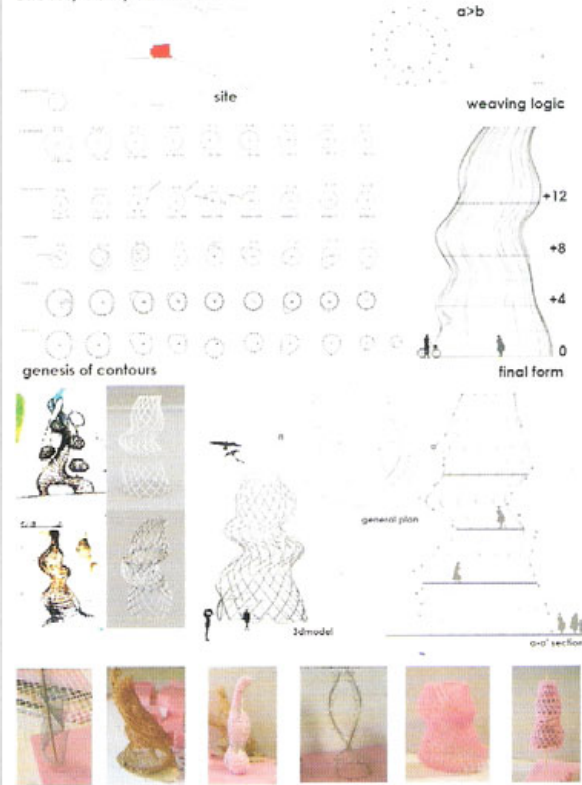
METAL SLUG

Strüktürün konturlarının oluşumu bir bitkinin, güneş ışıklarına doğru yönlendirilerek açılışını hatırlatmaktadır. Kafes örüntüsüne benzeyen dış kabuk dışın içeriden görülmesine, ışığın içeri alınmasına, dışarının gözlemlenebilmesine izin verirken içerinin dışarıdan görülmesini engellemektedir.

TRIPLE-S

SIGHT, SUN, SHADOW

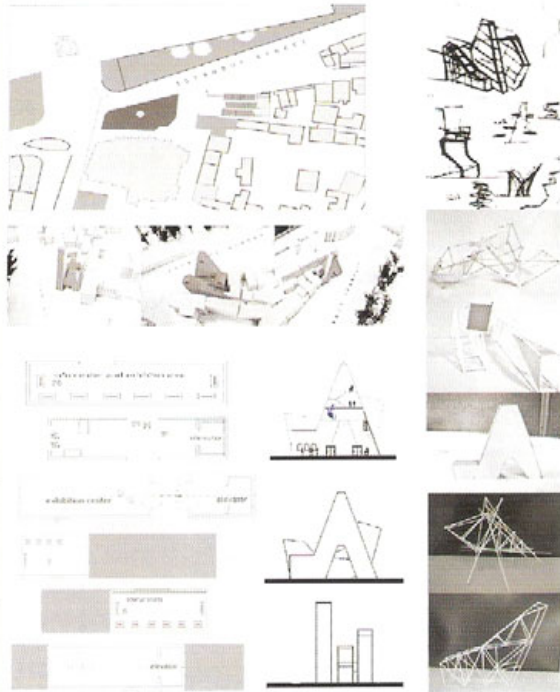
Grup II de yer alan öğrenciler:

Fatih Güneş, Gözde Küçüköğlu, Hilal Taşpınar, Esen Tuğan, Gökçe Yıldız, Mehmet Yiğitsoy

Grup 3: L Hareket, Lefkoşa'da limitsiz hareket (N-Motion, Never ending motion in Nicosia)

Grup belirlenen yerde, büyük boyutlu ve tek parça bir yapı yerine farklı boylarda yükselen, değişik işlevlerin yer aldığı üç blok önerdi. Üretilen çözümün, var olan binaların ölçekleriyle uyumlu olmasına öncelik gösterildi. Öğrenciler, bu üç farklı yapının tarihi çevreye hareket getireceğini ve bunun yanında devingenliği, gündelik yaşamın hızını ve toplumun gelişimini temsil edeceğini düşündüler. Planlanan kafelerin, galerilerin ve birçok farklı gösterinin yapılacağı tahmin edilen görsel-işitsel salonların binanın iç devinimine de katkıda bulunacağı vurgulandı.

N-MOTION

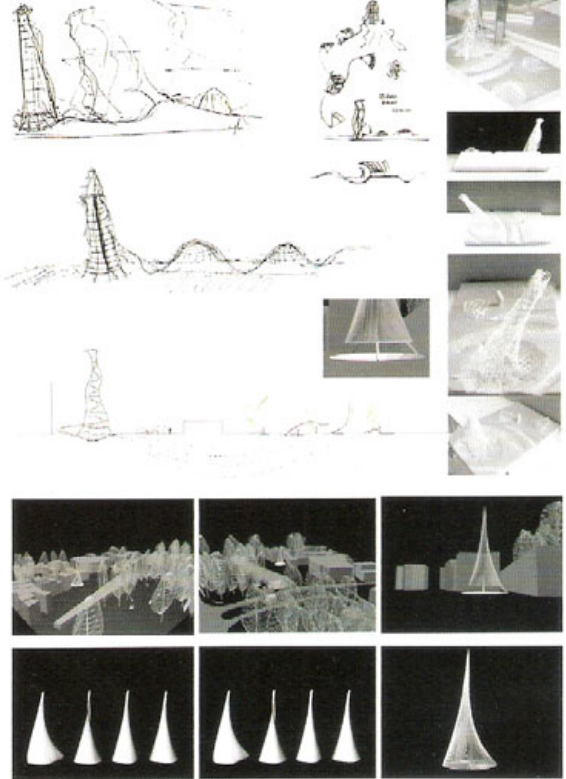

Grup III de yer alan öğrenciler:
Ramazan Akın, Ahmet Aksakal, Şeyda Altuntaş,
Özgenur Çakır, Fikret Metin, İrem Ürünibrahimoğlu,
Baki Uzunoğlu

Grup 4: Şehrin Doğuşu (Urbanaisance)

Grup öğrencileri "Dikey Strüktür" projesini, tek bir bina yapmak olarak değil, şehrin yeniden düzenlenmesi olarak değerlendirdiler çünkü onlar için İsmet İnönü Meydanı'nın yeniden doğuşunun vurgulanması önemliydi. Kişileri yavaş yavaş ana binaya yönlendiren öğeler, önerilen ana strüktürün devamı biçiminde tasarlandı. Zemin katın, her türlü ziyaretçiyi içeriye davet edecek biçimde, duvarlar ve kapılar olmadan, kamunun kullanımına açık olarak yapılması istendi.

URBANAISANCE

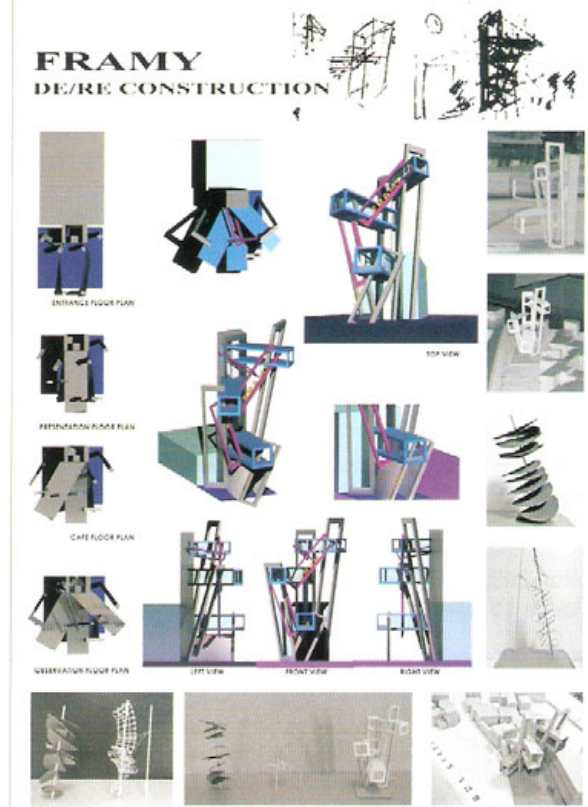

Grup IV de yer alan öğrenciler:
Hasan Ataçlı, Ceren Ateş, Fatma Eryiğit, Muhammed
Kolot, Gizem Öneş

Projenin, yalnızca turistlere çevre algısı için yeni bir yol sunmakla kalmayacağı, bu öneri ile şehirliğin gündemlerine yeni niteliklerin ekleneceği, gündelik yaşamlarının gelişip zenginleşeceği düşünülüyor. Strüktürün dairesel biçimlerinin, yakındaki Mevlâi Tekke Müzesi'nde dönen dervişleri hatırlattığına ve içkin kültürel değerlere dikkat çektiğine değinildi.

Grup 5: Yapı Bozma/ Yeniden yapma -Çerçeve (De/ Re Construction Framy)

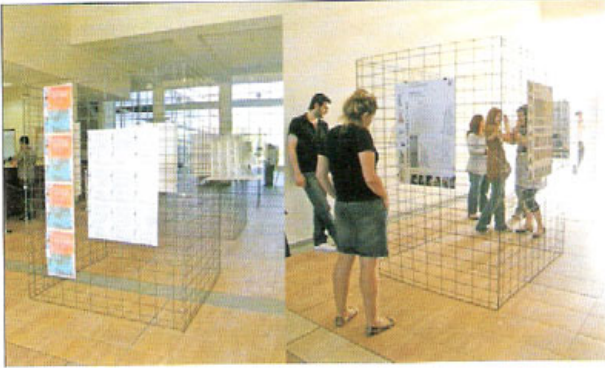
Şehrin alışlagelmiş imgelerinin bozulup yıkılması ve yeni biçimlerin, daha hafif ve daha saydam strüktürlerin oluşturulması grubun esas düşüncesi idi. Yeni yatay ve dikey dikdörtgen yapılar ile şehir manzarasının farklı yönlerde ve farklı yüksekliklerde çerçevelenmesi şansı elde edilmiş oldu. İsmet İnönü Meydanı'nın toplumsal ve politik etkinliklerin yapıldığı şehrin önemli toplanma noktalarından biri olması nedeniyle, strüktürün alt bloğu, topluma yönelik politik konuşmaların yapıldığı bir sahne gibi tasarlandı. Galeri, kafe ve gözlem evi, dikey strüktürün üst blokları için önerilen diğer işlevler oldu.

Grup V de yer alan öğrenciler:
Ömer Akdeniz,
Uğur Erden,
Yasemin Mesda,
Ayça Şen,
Alperen Tankuş,
Hicret Üstündağ

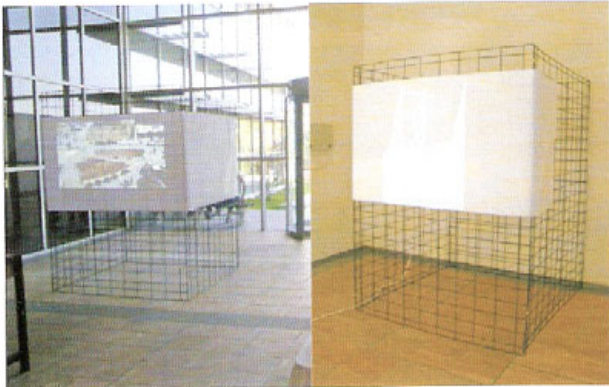
Çalıştayın sunumu

Çalıştayın sonunda, grupların yaptığı poster ve maketlerin sunumu için bir sergi düzenlendi.

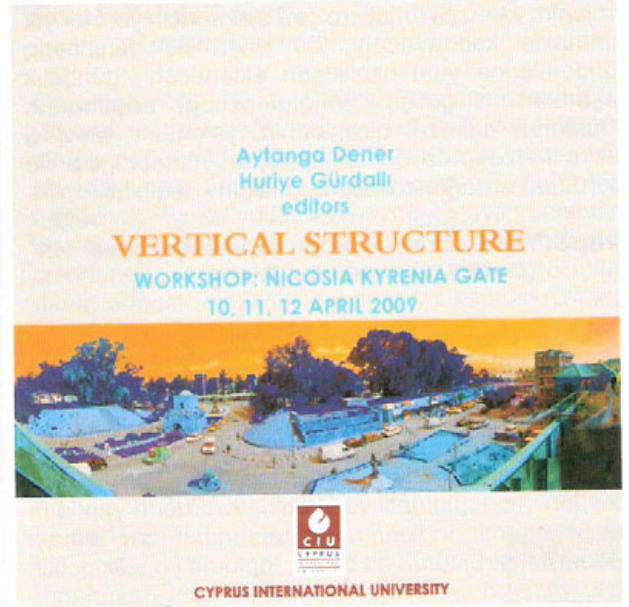
Çalıştay sergisi

Yapılan çalışmalar bu sergide hazırlanan kısa ve uzun filmler ile de tanıtıldı.

Çalıştay sürecini anlatan filmlerin sunumu

Çalıştay sonrasında, tüm çalışmaların değerlendirildiği bir kitap yayınlandı

Dikey Strüktür kitap kapağı

1. Dr. Aytanga Dener, İTÜ Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü öğretim üyesi UKÜ, GSF Mimarlık Bölümü konuk öğretim üyesi
2. Dr. Huriye Gürdallı, YDU Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü öğretim üyesi
- * Esen Tuçan, UKÜ, GSF Mimarlık Bölümü öğrencisi

YÜREKLİ BİR AKADEMİSYEN - ÜSTÜN ALSAÇ

Ayça EMİNAĞA*
Pinar ULUÇAY**

Gerek kişiliği gerekse tasarım eğitimindeki farklı yaklaşımlarıyla, çalıştığı kurumlarda iz bırakmış bir akademisyen Üstün Alsaç. Duyarlı, şeffaf ve yeniliklere açık olmasının yanında inandığı doğrulardan taviz vermez karakteri ile adeta bir 'Cesur Yürek' örneği. Lefke Avrupa Üniversitesi ile başlayan Kıbrıs serüveni, uzun yıllar Doğu Akdeniz Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi'nde devam etmiş. Şimdilerde ise Alsaç artık Girne Amerikan Üniversitesi'nin bir öğretim üyesi. Onu tanımak isteyenler ayrıca www.ustunalsac.com adresine de göz atabilirler.

Lefkoşa surlar içinde, 2007 yılının tatlı bir yaz akşamında gerçekleştirdiğimiz sohbette onun yaşamını her yönü ile irdeleyemeyeceğimiz gerçeğini anlamamız uzun sürmedi.. Ancak Sayın Alsaç konuşabildiklerimiz yanında konuşamadıklarımızı da kaleme alma inceliğini göstererek bizi çok rahatlattı.

Kendi kalem ile aktaracağımız söyleşiye başlamadan önce, meslektaşı ve babası Orhan Alsaç'ı anlattığı "Bir Türk Mimarının Anıları Yaşamı ve Etkinlikleri: Orhan Alsaç" adlı kitabında yer alan kısa özgeçmişinden bir alıntıyı sizinle paylaşmak istedik.

5 Mayıs 1942'de Ankara'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Türk Eğitim Derneği Ankara Koleji'nde tamamladıktan sonra 1961 yılında Almanya'ya giderek Hannover Teknik Üniversitesi'nde mimarlık eğitimine başladı. 1966'da Türkiye'ye döndü. İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi'ne girerek, 1969'da Yüksek Mühendis Mimar olarak mezun oldu. Aynı yıl başvurduğu Karadeniz Teknik Üniversitesi Mimarlık Bölümü'ne asistan olarak atandı, daha önce Almanya'nın Misburg kenti tarafından verilen bir bursu kazandığından 1970'te Hannover Teknik Üniversitesi'ne giderek bu okulun Mimarlık Bölümü'nde, Mimarlık ve Sanat Tarihi Kürsüsü'nde konuk asistan olarak çalıştı. 1972 yılında Türkiye'ye döndükten sonra Prof. Doğan Kuban yönetimindeki doktora çalışmasına başladı, 1976'da da **Türkiye'deki Mimarlık Düşüncesinin Cumhuriyet Dönemindeki Evrimi** başlıklı çalışmasıyla doktora ünvanını aldı. 1980'de Karadeniz Teknik Üniversitesi Mimarlık Bölümündeki görevinden ayrılarak İstanbul'a gitti ve serbest araştırmacı olarak çalışmaya başladı.

Ayça Eminağa İlginç bir görüş. Biz de sizi daha yakından tanımayı, tanıtmayı amaçlıyoruz. Belki böyle bir noktadan başlayabiliriz. Kısaca bu katkılarınızdan söz edebilir misiniz?

Üstün Alsaç Tabii. Biliyorsunuz ben kuramsal derslerimin yanı sıra tasarım ilişkilerinde de yönetici olarak görev alıyorum. Bana göre en belli başlı katkım da bu alanda oldu. Tasarım çalışmalarında genel olarak uygulanan yönteme seçenek olarak öğrencilerin mimarlar için çok önemli olan bu etkinliği daha iyi öğrenmelerini, onu anlayıp sevmelerini, dolayısıyla da daha başarılı tasarımlar üretmelerini sağlayan bir yaklaşım uyguladım. Bundan da çok iyi sonuçlar aldım.

Ayça Eminağa Bu yönteminizi biraz açıklayabilir misiniz?

Üstün Alsaç Doğrusunu isterseniz onu burada anlatmam hem uzun sürer hem okuyucularınıza sıkıcı gelir. Bu konudaki düşüncelerim ve uygulamalarım ulusal ve uluslararası yayınlarda dile getirildi, uluslararası yarışmalarda ödüle layık bulundu. İsteyen ayrıntılarını buralardan öğrenebilir. Çok kısaca bilindik analiz-sentez yönteminin yerine bütüncül bir yaklaşımı benimsediğimi, tasarım etkinliğine bir oyunmuş gibi yaklaştığımı söyleyebilirim. Amacım tasarımın asık suratlı değil güler yüzlü bir etkinlik olduğunu gösterebilmek. Bu tür bir çalışmaya açık olan arkadaşlarımla çalıştığım zaman onlar da yöntemin geliştirilmesine katkıda bulundular. Öğrencilerim bu yaklaşımın özünü kavradıkları zaman bölümümüzün en başarılı tasarım çalışmalarını ürettiler.

Ayça Eminağa Bu alanda daha başka uygulamalarınız var mı?

Üstün Alsaç Evet. Mevcut jüri sistemini değiştirmeye çalıştım. Bilirsiniz, jüri öğrencilerin korkutucu düşlerinin başında gelir. Kendi arkadaşları karşısında ve bir grup hoca önünde kilitleyip kalırlar. Ben bunu kırmak için değişik jüri türleri denedim. Bunların çoğu da başarılı oldu, hem öğrenciler, he de öteki jüri üyeleri bu değişiklikten memnun olduklarını, bu tür jürilerin çok daha yararlı olduklarını dile getirdiler.

Tasarım işliğine getirdiğim bir başka yenilik de yarıyıl başlarında öğrencilere kısa bir ısınma çalışması yaptırmak oldu. Bunlarda değişik konuları ele alarak öğrencilerin tatil dönemi uyusukluğunu üzerlerinden atmalarına, tasarıma eğlenceli yanından yaklaşımlarını sağlamaya çalıştım.

Böylece kimi alışkanlıkların değiştirilebileceğini, tabuların kırılıp yeni yöntemlerin uygulanabileceğini gösterdim. Bunlarda yukarıda sözünü ettiğim yayınlarımda anlatılıyor, onun için burada daha fazla ayrıntıya girmek istemiyorum.

Ayça Eminağa Hiç direnişle karşılaştınız mı uygulamalarınız sırasında?

Üstün Alsaç Çok kolay olmadığını söyleyebilirim ama sonuçların iyi olduğu görüldükçe bunların da sayısı azaldı.

Ayça Eminağa Peki ya öteki dersleriniz? Onlarda neler yaptınız?

Üstün Alsaç Belki biliyorsunuz benim ilgi alanım mimarlık tarihi ve mimarlık kuramı. Bölümümüzde lisans düzeyinde iki önemli dersim oldu. Bunlardan birincisi bir tür mimarlığa giriş dersi idi, ikincisi de islam kültürlerindeki mimarlık etkinliklerini konu alıyordu. Her iki ders için hazırladığım ve üniversitemiz tarafından ders kitabı olarak basılan iki kitabım var. Derslerimin sıradan bir tarih dersi olarak deneyimlenmesini değil, mimarlık sorunlarının ortaya konulduğu; tarihsel yapıtlar aracılığı ile örneklenip tartışıldığı bir ortam olmasına özen gösteririm. Öğrencilerimden konuları kendilerinin araştıracağı bir ödev hazırlamalarını isterim. Her dersin arkasından kısa bir sınav yaparak düşündürücü sorularla öğrencilerin o günkü ders konularını bir kez daha gözden geçirmelerini sağlarım. Öğrenciler sınavda kendi tuttıkları notları kullanabilirler, yani 'açık defter' yöntemi uygulayım. Öğrencileri derse katkıları oranında değerlendirmeye çalışırım. Bu nedenle benim sınavlarımda kopya çekme diye bir olay olmaz, ayrıca kimse de notuna itiraz etmez, çünkü öğrenciler yarı yıl içindeki ödev ve sınavlardaki başarı durumlarını en açık bir biçimde izleme olanağı bulurlar.

Ayça Eminağa Mimarlık tarihçisi olarak bu alandaki bilgi birikiminizi tasarım konularına aktarma olanağı bulabiliyor musunuz? Bunu nasıl yapıyorsunuz?

Üstün Alsaç Şöyle söyleyeyim: Mimarlık tarihinin bana öğrettiği çok önemli birşey var, o da mimarlık yapıtlarının yalnızca işlevsel ve tutumbilimsel (ekonomik) kaygılarla üretilmediği. Mimarlığın her zaman bir de biçimsel-simgesel yanı olmuş. Mimarlığı bir sanat düzeyine getiren de aslında bu yönü. Onun için tasarım ilişkilerinde öğrencilerime mimarlığın bu yanının da önemli olduğunu anlatmaya çalışırım. Yapı tasarımının yalnızca plan üzerinde çalışarak işlevlerin çözüldüğü, kutu kutu uzamların yan yana getirilmesi ile kuru yapılar oluşturmak olmadığını, onun bir duygu ya da düşünceyi de dile getiren biçimsel ve simgesel özellikler taşıması gerektiğini, bu nedenle konunun o yanıyla da en az işlevler kadar uğraşmaları gerektiğini anlatır, uygulamaya çalışırım.

Madalyonun öteki yüzü de var, bir mimar ve tasarım işlişi yöneticisi olarak mimarlık tarihine de o gözle bakarım, çoğu kez sanat tarihçilerinin yaptığı gibi mimarlığın yalnızca biçimsel (üslûpsal) sorunları olmadığını, aynı zamanda işlevsel, strüktürel, yapımsal sorunlarının da olduğunu anlatmaya, tarihsel yapıların bu özelliklerine de değinmeye çalışırım. Böylece iki alan birbirini bütünler.

Ayça Eminağa Peki ya araştırmalarınız? Ne tür araştırmalarınız var?

Üstün Alsaç Araştırmalarım da var doğal olarak. Bence eğitim ile araştırma el ele giden bir olgu. Derslerimi daha iyi yapmak, onları sürekli yeni bilgilerle güncelleştirmek için benim de sürekli araştırma yapmam, okuyup yeni bir şeyler öğrenmem gerekir. Başka türlü olmaz.

Her bölümün, her bilim dalının kendine göre araştırma yaklaşımları olur. Bir bölümü uygulamaya yöneliktir, bir bölümü alan çalışması gerektirir. Labaratuvar deneyi yapmaya yönelik olanları, belge ve bulgu toplamayı gerektirenleri bulunur.

Mimarlık tarihi daha çok bu sonuncu araştırma türünü uygular. Mimarlık ve tasarım kuramı eski-yeni kuramsal yaklaşımları inceler ve değişen koşullar uyarınca yeni kuramların nasıl olabileceği üstünde durur. Yani tek tip bir araştırma olmaz. Gerektiğinde belli bir konuya yönelik bir saydam belgeligi oluşturmak bile araştırmadır. Kimi zaman tarihsel bir yapının ölçülerek tıpkı çizimlerinin (rölevelerinin) çıkarılması atomu parçalayan bir fizikçinin ya da beyin ameliyatı yapan bir cerrahın titizliğini gerektiren bir çalışma konusu olabilir. Benim de bunlara benzer araştırmalarım oldu, bir bölümü de yayınlandı.

Ayça Eminağa Ben de sözü yayınlarınıza getirecektim. Bize biraz onlardan söz eder miydiniz?

Üstün Alsaç Yazmanın en iyi bilgi üretme yöntemi olduğunu düşünüyorum. Ama içinde bulunduğumuz coğrafyanın kültür ortamı ile ekonomik olanakları yayın etkinliklerinin özlenildiği kadar çok olmasını engelliyor. Benim de yayınlanmamış pek çok araştırmam oldu. Yayınlananlar arasında yukarda saydığım ders kitapları var. Bunlar özgün yapıtlar, benim araştırmalarıma ve onlardan çıkardığım sonuçlara dayanıyorlar. Bunların dışında çağdaş bir Türk mimarının yaşamı ile etkinliklerini konu alan bir kitabım yayınlandı. Çeşitli uğraş dergi ve kitaplarında, ansiklopedilerde, ciddi sanat dergilerinde makalelerim, denemelerim, kitap tanıtma yazılarım çıktı ve çıkıyor. Zaman zaman gazetelerde de yazdım.

İki önemli ilgi alanım olan mimarlık ve karikatür sanatı konusunda kitaplarım var, yazılarım yayınlandı. İki mimar ve iki karikatürcü benden kitapları için önsöz yazmamı istediler.

İçinde yaşadığım kent ile ilgili çalışmalarım da oldu. Bunlar kuramsal düzeyde bir tartışma ortamı başlatmaya yönelik çalışmalardı. Gazimağusa kenti için ütöpik tasarımlar hazırladım, bunlar bir saydam gösterisi olarak Uluslararası Gazimağusa Sempozyumu'nda sunuldu. Ayrıca bu çalışmaları özetleyen bir çoğaltmam bulunuyor, bunların hepsini içeren bir de CD hazırladım. Ona katkıda bulunan bir asistan ve bir de öğrenci arkadaşımın birlikte hazırladığımız video gösterisi İstanbul'da toplanan UIA

kongresine kabul edildi ve kongre süresince izleyicilere sunuldu.

Birkaç yıl önce Kuzey Kıbrıs Türk Mimarlar Odası tarafından düzenlenen bir UNOPS projesine katkıda bulundum. Güney Kıbrıs'tan gelen mimar, kent planlamacı ve yapı mühendislerinin de katıldığı bir toplantıda geleneksel Kıbrıs Türk evi ile çağdaş konutları karşılaştırmalı olarak inceleyen bir konuşma yaptım. Mimarlar Odası bunun Türkçe olarak kendi üyelerine sunulmasını istedi. Her iki konuşma da büyük ilgi topladı.

Mimarlıkta kadınların rolünü inceleyen bir yazım Kanada'da yayınlanan bir kadın hakları dergisinin internet sayfasına alındı. Daha geniş bir okuyucu kesimine seslenmesini amaçladığım hem Türkçe hem de İngilizce olarak düzenlenmiş İslam kültüründeki mimarlık etkinliklerini tanıtıcı bir saydam gösterisi hazırladım. İran'lı doktora öğrencim bunu Farsçaya çevirdi ve üç dilli bir CD olarak düzenlenmesine katkıda bulundu. İslam mimarlığı tarihi dersim için yaklaşık on bin resimlik bir saydam derlemesi hazırladım. Genel olarak görsel yanılsamaları, özel olarak da mimarlıktaki görsel yanılsamaları konu alan yazılarım yayınlandı, bu konuda açmış olduğum seçmeli bir derste öğrencilerimin hazırladığı görsel yanılsama örneklerini bir sergi biçiminde düzenledim. Ayrıca bu konu ile ilgili olarak bir bölümü gene öğrencilerim tarafından toplanmış olan yaklaşık on beş bin saydamdan oluşan bir derleme oluşturdum. Ayıklanıp bir düzene sokulduğunda bayağı ilginç ve kapsamlı bir çalışma biçimine gelecek.

DAÜ Mimarlık Fakültesi tarafından düzenlenen ikinci Uluslararası Yaz Okulu programı içinde konusu yaratıcılık olan bir işlik çalışmasını yönettim. Bu etkinlikleri değerlendiren jüri üyeleri öğrencilerimizle birlikte yaptığımız çalışmaları yaz okulunun en iyisi olduğuna karar vererek grubumuzu birincilikle ödüllendirdiler. Gene öğrencilerimle birlikte kısa bir video filmi ve müzikli saydam gösterisi hazırladık ve bunu Mimar Sinan'ı anma gününde sunduk, o da büyük ilgi topladı.

Bütün bunlar ve bunun gibi çalışmalar durup durduk yerde olmuyor, hepsi için belli bir bilgi birikiminin yanısıra araştırma, derleme, değerlendirme çalışmalarının yapılması gerekiyor. Ben de bunları yaptım.

Ayça Eminağa Yayınlarınızla ilgili olarak kaba bir sayı verebilir misiniz?

Üstün Alsaç 18 kitabım var, bunların 11'i Türkçe, 4'ü İngilizce, 15'i telif, 3'ü çeviri, 600'den çok da makale, deneme, kitap tanıtımı yazım yayınlandı. Bir arkadaşımınla birlikte hazırladığımız bir deneme *Open House International* adlı hakemli bir derginin açtığı uluslararası bir yarışmada üçüncülüğü kazandı ve orada yayınlandı.

Ayça Eminağa Bu tür çalışmalarınız için herhangi bir destek aldınız mı?

Üstün Alsaç Doğrusunu isterseniz hayır. Bunlar kendi kişisel çalışmalarım düzeyinde kaldı, onların geliştirilmesi ya da yayınlanması için herhangi bir özel destek görmedim. Ama doğal olarak üniversitemizin, fakültemizin, bölümümüzün her öğretim üyesine sağladığı olanaklardan yararlanma olanağım oldu. Bir de Kıbrıs'ta olmanın sağladığı sakin çalışma ortamı var.

Ayça Eminağa Elektrik kesintilerimize rağmen mi?

Üstün Alsaç Evet, ona rağmen. Bu konuşma fakültemize, dolayısıyla da üniversitemize başka bir katkımı da aklıma getirdi. Bizim bir okuma odamız var. Kıbrıslı mimar Ahmet Vural Bahaeddin'in ailesi onun kitaplarını ve dergilerini Fakültemize bağışlamıştı. Bunlar için bir okuma odası kurduk, yönetimini de ben üstlenmişim. Babam mimardı, biyolog olan annemi de kaybettikten sonra her ikisinin de kitaplarını buraya getirdim ve Okuma Odamıza bağışladım. Böylece benim de verdiğim 200 kadar kitapla birlikte yaklaşık 800 kalem kitap ve dergi, ayrıca babamla ilgili kimi belgeler oradakilere katılmış oldu. Okuma odamız yalnız bağışlarla ayakta duran bir yer, herhangi bir parasal desteği yok. Bu nedenle oraya kazandırılan her yayın bizim için önemli. Şimdilik yalnızca içinde çalışılarak ondan yararlanılabiliyor. İlerde bir fakülte

kitaplığına dönüşürse bu bağışlar onun temelini oluşturacak, belki daha çok yönlü bir hizmet verebilecek. Bu da güzel bir şey olur.

Ayça Eminağa Bunların hepsi gerçekten çok olumlu katkılar. Arkanızda bir iz bırakarak ayrılacaksınız üniversiteden anlaşılan.

Üstün Alsaç Kim bilir, belki öyledir. Ben bunları doğru olduğunu düşündüğüm için yaptım, başkaları nasıl değerlendirir bilemem. Böyle konuşurken aklıma gelen bir şey daha var. Bir süre önce o zamanki dekanımız beni eğitim programımızı yenileştirmek amacıyla kurduğu bir komisyonda görevlendirmişti. İki arkadaşım ve o zaman benim doktora öğrencim olan tasarım eğitimi konusunda çalışan bir asistan arkadaşımızla birlikte yeni bir ders programı hazırladık. Çağdaş gelişmelere uygun oldukça iyi bir çalışma olmuştu.

Ayça Eminağa Sonra ne oldu?

Üstün Alsaç Uygulamaya konması beklediğimizden uzun sürdü, bu arada kimi değişikliklere uğradı ama iki yıldan beri yeni gelen öğrenciler o programa göre eğitim görüyorlar.

Ayça Eminağa Hazır konu bu noktaya gelmişken sorayım. Biliyorsunuz bir süredir mimarlık eğitimi süresinin artırılması, beş ya da altı yıla çıkarılması konuları tartışılıyor. MOBİG toplantılarında, mimarlık eğitimi kurultaylarında bu doğrultuda kararlar alınıyor. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Üstün Alsaç Doğrusunu isterseniz ben bu tür düşüncelere öteden beri hiç yakınlık duymuyorum. Eğitim süresini uzatmak onun kalitesini yükseltmek anlamına gelmiyor. Dört yılda ne veriliyorsa bunun beş ya da altı yıla yayılmasından başka işe yaramaz. Bana kalırsa dört yıl yeterlidir. Başka ülkelerde eğitim süresini nasıl daha kısa tutabiliriz, genç insanları nasıl bir an önce uygulama yaşamına katıp onları nasıl üretken bir duruma getirebiliriz konusu üstünde düşünüyorlar, 3 (lisans) + 2 (lisansüstü) gibi formüller üstünde tartışıyorlar. Öğrencilerin bir yarıyıl okuyup

Öğrencilerin bir yarıyıl okuyup bir yarıyıl uygulamada çalışmasını öngören programlar uyguluyorlar.

Yapılan hesaplar mimarlığı ilgilendiren konuların hepsine kısaca değinen bir eğitim programının bile on üç ile yirmi yıl arasında değişen bir eğitim süresi gerektireceğini ortaya koymuş. Böyle uzun bir eğitim çok anlamsız, dünya hızla değişiyor, bilgi üretimi hızla büyüyor.

Buna ayak uydurmak gerekir. Böyle uzun bir eğitim bittiği gün bilgilerin çoğu eskimiş olur. Önemli olan öğrencileri çeşitli bilgilerle yüklemek yerine bilgiye nasıl ulaşabileceklerini, ondan nasıl yararlanabileceklerini olabildi en kısa zamanda vermektir.

Ayça Eminağa Bu da bizi mimarlık eğitiminin kalitesi konusuna getiriyor. Fakültenizdeki ya da genel olarak Kıbrıs'taki mimarlık eğitiminin kalitesi hakkında ne düşünüyorsunuz? Bunun Türkiye ya da başka ülkelerdeki mimarlık eğitimine göre daha ileri ya da geri olduğu söylenebilir mi?

Üstün Alsaç Konunun bana göre önemli yanı, eğitim kalitesinin bir yere ya da okula bağlı olmasından çok kişilere, yani öğretim üyelerine bağlı bir olgu olması. Yüksek nitelikli öğretim elemanları hangi koşul altında olurlarsa olsunlar daha kaliteli öğrenci yetiştiriyorlar. Bu özellikle öğrencilerle bire bir ilişki içinde olmayı gerektiren mimarlık eğitimi açısından çok önemli. Doğal olarak kurumsallaşmasını tamamlamış, kurallarını belirlemiş, olanakları geniş olan eğitim kuruluşları kimi bakımlardan biraz daha şanslı olabiliyorlar. Gene de eğitimin kalitesi ağırlıklı olarak nitelikli öğretim üyelerinin varlığına bağlı oluyor. Bunun üstünde durmak bana eğitimin süresini uzatmaktan, ya da bir okulu başka okullarla karşılaştırmaktan daha önemliymiş gibi geliyor.

Ayça Eminağa Peki öğrencilerin kalitesi ne düzeyde? Sürekli yakınılan bir konu da onların eski, diyelim ki, on yıl önceki öğrencilere göre daha da niteliksiz olmaları. Bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Üstün Alsaç Bu soruya da içten bir yanıt vermeme isterseniz bu düşünceye katılmadığımı söyleyeyim.

Dediğiniz doğru, hepimizin zaman zaman böyle yakındığı oluyor. Ama bu bir yanılgı. Her kuşak her konuda kendisinden sonrakileri bu biçimde eleştirir, kendi zamanındaki, diyelim ki, on yıl önceki çayırın çok daha yeşil olduğunu söyler. Oysa yok böyle bir şey, hatta tam tersi geçerli. Her yeni kuşak bir öncekine göre hem daha akıllı, hem daha becerikli hem de daha bilgili olarak geliyor. Bu da çok doğal, bugünün öğrencileri daha iyi koşullar altında yetişiyorlar, çok daha farklı biçimde donatılmış oluyorlar.

Ayça Eminağa Doğrusunu isterseniz bu yanıtınıza şaşırdım. Nasıl oluyor bu?

Üstün Alsaç Düşünsenize bir kere, on yıl önceki öğrencilerin hiç birinde cep telefonu yoktu, bugün hepsinde var. Fotoğraf makinası olan parmakla gösterilirken bugün cep telefonlarının bir parçası olarak sürekli yanlarında. On yıl öncesinin öğrencileri bilgisayarı ancak laboratuvarında görürken bugün neredeyse hepsinin dizinin üstünde bir tane bulunuyor. Kısacası, bugünün öğrencileri bu çağdaş aygıtları gövdelerinin bir uzantısı gibi görüp kullanıyorlar. Nasıl olur da onların daha niteliksiz olduğu savını ileri sürebiliriz?

Ayça Eminağa Hiç böyle düşünmemiştim. Peki bu tür yakınmalar nereden kaynaklanıyor?

Üstün Alsaç Bilmem. Belki de bizden. Biz de belki on yıl önceki düzeyimizde değiliz, daha doğrusu, hala o düzeydeyiz, yeniye ayak uyduramıyoruz, yeni kuşakları da eskiler gibi görmek, onları eskiden yaptığımız gibi yetiştirmek istiyoruz. Olamaz mı? Düşünmeye değer. Şöyle bir örnek vereyim: On yıl önce kantinimizde internet bağlantısı yoktu, bugün ise var. Ne zaman gitseniz masaların yarısında öğrencileri laptopları başında görürsünüz. On yıl önce sınıflarımızda, işliklerimizde internet bağlantısı yoktu, bugün de yok. Hangi çayırın otları daha yeşil?

Olay şu ki, bugünün öğrencileri on yıl öncekilerini öğrendiğini öğrenmek, yaptığını yapmak istemiyor, bizim verdiklerimiz onları doyurmuyor. Başka şeyler istiyorlar. Zaman zaman da bizi zorluyorlar.

Tüm engellemelere karşı bitirme çalışması yapan öğrencilerimizden biri deniz altında bir otel tasarladı. Bunun için de bayağı kapsamlı araştırma yaptı, okulu bitirdikten sonra bunu bir kitap biçiminde yayınladı. Gene bitirme çalışması yapan başka bir öğrencimiz ay üstünde kurulacağını düşündüğü bir proje üstünde çalıştı. Başka benzer örnekler de var. Bunların nedeni bitirme projesi konularını kendi seçmeleri. Bugünün öğrencilerini sıradan kültür merkezi, müze gibi geleneksel tasarım konuları üstünde çalışmak, alışlageldik strüktürler, ellerini attıklarında hazır bulabilecekleri ayrıntı çözümleri üstünde uğraşmak heyecanlandırmıyor. Ama ne zaman onları özendirir, kendi başlarına bir şeyler yapma olanağı verirse o zaman da çok başarılı şeyler ortaya koyuyorlar.

Daha önce de kimi örneklerine değinmiştim, ne zaman öğrencilerime inanır, onları serbest bırakırsam onların gerçekten çok iyi şeyler üretebildiklerini biliyorum. Daha geçenlerde Endüstri Tasarımı Bölümü öğrencilerimizden biri bir yarışmada ödül kazandı. Çünkü orası yeni kurulmuş bir bölüm, daha yalnız ikinci sınıfları var ve öteki bölümler gibi kemikleşmiş bir öğretim kadrosu yok.

İnanın, öğrenciler de bizden yakınıyorlar, bizi tutucu ve geri buluyorlar, o denli isabetli eleştirileri var ki, insan gerçekten dehşete düşüyor. Biz onları hiç bir şey bilmez, hiç bir şey beceremez gördükçe onlar da öyleymişler gibi davranmayı yeğliyorlar. Bunu sürdürdüğümüz sürece de bu değişmeyecek. İster inanın ister inanamayın, öğrenciler sırf hocaları beğenmeyip kendilerine kızacak diye düşündükleri için pek çok ilginç düşünceyi uygulamaktan kaçınıyorlar, ya jüri üyeleri ters tepki verirse diye yapmıyorlar.

Öğrencilerin bilgisayarlarla yaptığı sunuşları görseniz şaşarsınız, neredeyse hepsi profesyonel düzeyde. Hiçbiri oturup bir 1/20 sistem detayı çizmek istemiyor ama çok daha fazla emek gerektiren bir animasyonla izleyenleri tasarımlarının çevresinde ya da içinde dolaştırıyorlar. Biz ne yapıyoruz? Onlara bilgisayar dersleri verip sonra da onu kullanmalarını yasaklıyoruz. Hangimiz daha geri? Onlar kendilerine verilen en ilkel düzeydeki yalnız teknik resim çizmeye yarayan bilgisayar dersleriyle yetinmiyorlar, bizim bile

bilmediğimiz çok daha başka bilgisayar destekli tasarım programlarını, animasyon programlarını kendi kendilerine öğrenip onlarla çalışıyorlar.

Bir dekanımızın oğlu, bir bölüm başkanımızın kızı bizim fakültemizde okudu, benim kızım da orayı bitirdi. Onların da arasında bulunduğu öğrencilerimizin eskiye göre daha geri olduğunu nasıl söyleyebiliriz? Bu kendimizi yadsımak anlamına gelmez mi? Bütün öğrencilerimizin mükemmel olduğunu da söylemek istemiyorum. Toplumun her kesiminde olduğu kadar onların arasında da haylazı, kaytaranı, beceriksizi, niteliksizi var doğal olarak. Ama onların kalitesi bile on yıl öncesine göre daha yüksek. Başkasına çuvaldızı batırmadan önce kendimize iğne ile dokunmalıyız, eleştirel bilimsel düşünce bunu gerektirir. Gene de dilerseniz böyle bir söyleme inanma özgürlüğüne sahipsiniz.

Ayça Eminağa Sanırım artık bunu yapamam. Ama başka bir konuya geçmek isterdim. Saydıklarınızdan oldukça geniş bir ilgi alanınız olduğu anlaşılıyor. Başkaları da var mı?

Üstün Alsaç Evet. Zaman zaman ilgimi çeken bir konu olursa onun üstünde yoğunlaştığım oluyor. Buna son zamanlardan verebileceğim bir örnek "ambigramlar". Bu oldukça ilginç bir alan. Bir sözcük ya da sözcük kümesi birden çok yönden ya da biçimde okunabilecek gibi düzenlenmişse bu bir ambigram oluyor. Bu tür yazıların düzenlenmesine de ambigram sanatı deniyor. Onu Batı kültürlerinde kaligrafi, İslam kültürlerinde de hat adıyla anılan güzel yazı yazma sanatının bir çeşitlemesi olarak görmek olası. Belki bilirsiniz, Dan Brown tarafından yazılmış *Melekler ve Şeytanlar* adlı bir kitap var, orada da ambigramlar kullanılmış. İngilizce yer, hava, su, ateş sözcükleri tersten okunacak biçimde düzenlenmiş.

Ben öteden beri dil ve sözcük oyunları ile ilgileniyorum, bu konuda yayınlanmış bir de kitabım var. Görsel yanılsamalarla ilgilendiğim de söylemiştim. Bunların kesiştiği bir noktadaki ambigramlarla karşılaşınca o konuda da çalışmalar yaptım. Hem kendim ambigramlar ürettim, hem de ambigramların gelişmesi

konusunda bilgi topladım, kurusal özelliklerini, değişik kültürlerdeki örneklerini araştırdım. Yakın zamana kadar hazırladığım 500'den çok Türkçe ambigramdan oluşan bir internet sayfam vardı. Ayrıca elimde bir de kitap taslağı bulunuyor.

Ayça Eminağa Çok ilginç. Peki bu çalışmalarınızı mimarlık, mimarlık kuramı ve tarihi, tasarım konularıyla nasıl bağdaştırıyorsunuz?

Üstün Alsaç Aslında dil ile mimarlık arasında büyük yakınlıklar var. Mimarlık yapı gereçleri kullanarak yapı öğeleri oluşturuyor. Bunların bir araya getirilmesi ile yapı bileşenleri ortaya çıkıyor. Yapı bileşenlerinin bir araya getirilmesi ile yapılar oluşturmak olası, onlar bir araya geldiğinde de kent parçaları ve kentler ortaya çıkıyor. Başka bir deyişle bunların hepsi birbirine bağlı, birbirini tamamlayan anlamlı ve uyumlu bir bütünün parçaları oluyorlar.

Dilde ise seslemler (heceler) sözcükleri, sözcükler tümceleri, tümceler paragrafları, paragraflar bölümleri, bölümler de diyelim ki, roman gibi anlamlı bir bütün olan sanat yapıtlarını oluşturuyorlar. Her ikisinde de işlevsel olduğu kadar güzelduyusal (estetik) kaygılar bulunabiliyor, her ikisinin de biçimsel-simgesel yanları var, her ikisinde de birbirlerine benzer tasarım ve düzenleme ilkeleri uygulanıyor. Dolayısıyla bunlardan biriyle uğraşmak ötekinin daha iyi anlaşılmasına yol açıyor.

Ayça Eminağa Bir de karikatürden söz etmiştiniz...

Üstün Alsaç Evet, bu yaratı alanı da çok eskilerden ilgimi çekiyor. Mimar olarak çizimlerle, çizgilerle içli dışlı olduğumuz için ben de zaman zaman birşeyler çizerim. Akademisyenliğe yöneldikten sonra bu alandaki çalışmalarım daha çok onun tarihsel gelişmesi ile kuramsal yönü üstünde yoğunlaştı. İki kitabım var, biri Türkiye'deki karikatür, çizgi roman ve çizgi film çalışmalarının tarihsel gelişmesiyle ilgili. İkincisi de bir karikatür, çizgi roman ve çizgi film kaynakçası ile zamandizini. Türkçe ve İngilizce olarak hazırladığım bu çalışmayı buraya geldikten sonra yapmış olduğum için onda Kıbrıs'daki etkinlik ve gelişmeler de yer alıyor.

Ankara'daki Karikatür Vakfı bu çalışmayı yayınladı, ayrıca internet sayfasına da koyarak daha geniş bir izleyici kitlesinin kullanımına açtı. Bana da bu sanata katkılarımdan dolayı bir plakette verdi. Bu arada, harfleri, sözcükleri bir tür biçimbozma (deformasyon) işlemine tabi tutan ambigramları da karikatür sanatının bir parçası olarak görmek olanağının bulunduğunu söyleyeyim. Dolayısıyla hepsi birbirine bağlıyor!...

Ayça Eminağa Başka?

Üstün Alsaç Bilmem, aklıma başka birşey gelmiyor. Oyun ve oyuncak koleksiyonumdan, kitaplarımdan söz etsem olur mu?

Ayça Eminağa Tabii ki.

Üstün Alsaç Oyunlara, oyuncaklara ve puzzle türü yapıp bozulabilen bulmacalara ilğim var, özellikle de mimarlıkla ilgili, ona yakınlığı olanlara. Küçük bir koleksiyonum var, bu konuyla ilgili yazı ve kitapları da topluyorum. Ayrıca çeşitli parçalarıyla yapılar kurmaya olanak veren oyuncaklarla ilgili internet üstünden yapılmış geniş çaplı bir araştırmam var. Bunlarla ilgili yazı taslaklarım bulunuyor.

Oyuncak deyip geçmeyin. Genellikle Frank Lloyd Wright'ın annesinin ona aldığı Froebel blokları adlı tahta oyuncaklarla oynadığına, daha ilerde de bunun kendisine ne denli yararı dokunmuş olduğuna ilişkin anıları bilinir. Buna karşılık Walter Gropius'un da çocukluğunda benzer bir oyuncakla oynamış olduğu, bunun mimarlığa yönelmesinde önemli bir etkisinin bulunduğu, ve bu taşlarla oynamayı ileri yaşlarına kadar sürdürmüş olduğu ise daha az bilinir. Ondan da az bilinen, Bruno Taut'un cam kullanarak böyle oyuncak tasarlamış olduğudur. Daha yakın dönemlerden bir örnek ise Santiago Calatrava. Bu mimar ve yapı mühendisi de çocukluğunda oyuncaklarıyla strüktürler kurduğunu, günümüzde de tasarımlarına bir oyun kurgusu yapar gibi yaklaştığını anlatıyor.

Bu tür oyuncakların en popüler olan Lego takımları yeryüzünün en çok satan oyuncakları arasında. Ayrıca bugün bu oyuncakların çok daha gelişmiş türleri

var. Çoğunun internet siteleri ve sayfaları bulunuyor, bunlardan biri strüktür sistemlerine ilişkin basit ama çok iyi bilgiler içeriyor. Mimarlar bu tür oyun ve oyuncakların tasarımına katkıda bulunuyorlar.

Kısacası, yapı etkinliklerine öykünen oyun ve oyuncaklar çocukların olduğu kadar büyüklerin de ilgisini çekmeyi giderek artan bir biçimde sürdürüyorlar. Günümüzde onlarla ilgili müzeler kuruluyor, sergiler düzenleniyor, bilimsel araştırmalar ve toplantılar yapılıyor. Onların mimarlığa, mimarlık eğitimine katkısı konuları tartışılıyor, bunlar uygulanmaya çalışılıyor.

Ayça Eminağa Çok ilginç. Başta tasarıma oyun oynar gibi yaklaşmaya çalışan bir yöntem uyguladığınızı söylemişsiniz. Bunun bu ilgi alanınızdan esinlendiğini ya da etkilendiğini söyleyebilir miyiz?

Üstün Alsaç Kesinlikle.

Ayça Eminağa Doğu Akdeniz Mimarlık Fakültesinden ayrıldınız. Bundan sonra ne yapacaksınız? Gene eğitim kesiminde mi çalışmayı düşünüyorsunuz?

Üstün Alsaç Şimdilik yalnızca Türkiye'ye dönüyorum. Ne yapacağım konusu ise henüz tümüyle bir bilinmez. İleride benim bilgi ve becerilerimden yararlanmak isteyen bir öneri gelirse kabul edip etmeyeceğimi o zaman düşüneceğim. Bu eğitim ve araştırma alanı da olabilir, başka bir alan da. Henüz bilemiyorum.

Ayça Eminağa Başta söylediğime dönecek olursam, deneyimleriniz, olumlu katkılarınız, değişik görüşleriniz ve çok yönlü kişiliğinizle işinizi severek yaptığınız anlaşılıyor. Bu nedenle üniversiteden ayrılmanızı bir kayıp olarak görmemek elde değil. Siz İstanbul Teknik Üniversitesi'ni bitirmiştiniz değil mi?

Üstün Alsaç Evet. Mimarlık eğitimime Almanya'da, Hannover Teknik Üniversitesi'nde başladım, İTÜ Mimarlık Fakültesi'nde de sürdürüp orayı bitirdim. Doktora çalışmamı da gene aynı üniversitede Prof. Doğan Kuban'ın denetimi altında tamamladım. On bir yıl kadar Trabzon'da Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde bulundum. Bir süre başka işler yaptıktan sonra Lefke

Avrupa Üniversitesi'ne geldim, orada üç yıl çalıştıktan sonra da Doğu Akdeniz Üniversitesi Mimarlık Fakültesi'nin akademik kadrosuna katıldım.

Ayça Eminağa Bayağı olmuş yani siz Kıbrıs'a geleli. Hiç üzüldüğünüz bir yan yok mu bu kararınızdan dolayı?

Üstün Alsaç Evet. Üç yıl LAÜ'de, on bir yıl da DAÜ'de olmak üzere iyisiyle kötüsüyle toplam on dört yıl. Pek de az bir süre sayılmaz. Gitme zamanım gelmiş de geçmiş bile...

Ayça Eminağa Çok şakacısınız.

Üstün Alsaç Doğal olarak akli başında çalışma arkadaşlarımdan, yetenekli asistan arkadaşlarımdan, hepsini çok sevdiğim öğrencilerimden ayrılma düşüncesi üzücü gelmiyor değil. Ama onların, özellikle de gençlerin her şeyi daha iyi yapacaklarına olan inancım bir teselli kaynağı oluyor.

Ayça Eminağa Önünüzde zorlu bir taşınma dönemi var. Bu konuşma için size teşekkür ediyor ve kolaylıklar diliyorum.

Üstün Alsaç Asıl ben teşekkür ederim.

Resimler - Üstün Alsaç DAÜ-Mimarlık Fakültesi tasarım stüdyosunda öğrencilerle deneyimlerini paylaşıırken...
(Fotoğraflar: Ceren Boğaç)

* Doktora Adayı, Doğu Akdeniz Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi
** Doktora Adayı, Doğu Akdeniz Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi

UKÜ'DEN HABERLER...

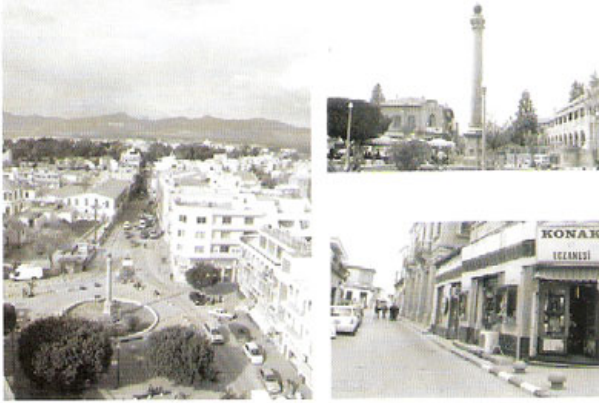
Dr. Aylanga DENER*

TASARIM OKULU

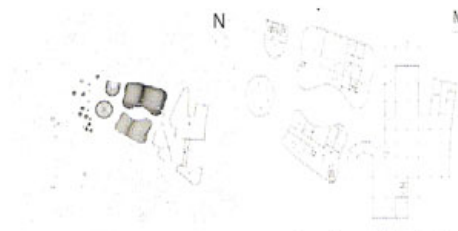
2008-2009 Bahar Yarıyılı Mimari Proje IV

Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi, Mimarlık Bölümü

Hicret Nur Üstündağ

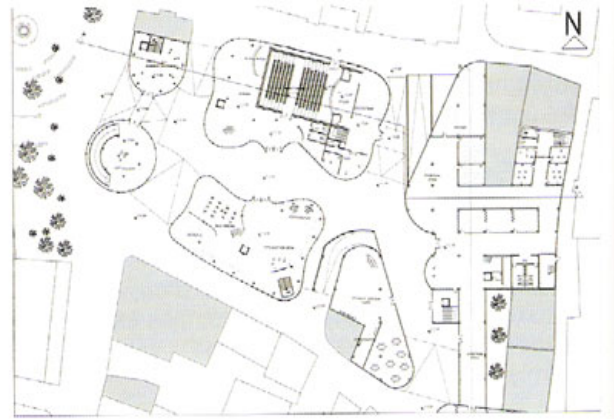

Tasarım okulu, Atatürk Meydanı ve Kumarcılar Hanı'nın arasında yer alan iki ada üzerinde tasarlanmıştır. Program; oditoryum, kütüphane, derslik, atölye, sergi, ve yönetim birimlerinden oluşmaktadır. Yapılan projede, eğrisel formlara öncelik tanınmış, farklı birimler arasında uyumun yakalanmasına çalışılmıştır. Bunun yanında, tarihi yapıları, çevre dokusuna saygı gösterilmesine dikkat edilmiş, oran ve yükseklik olarak çevreye aykırı düşmeyen binaların tasarlanması öngörülmüştür.

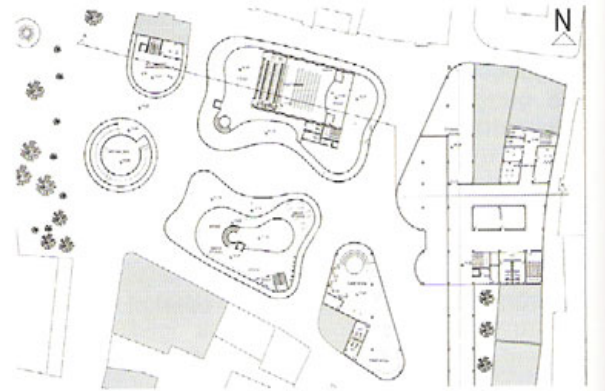

Vaziyet Planı

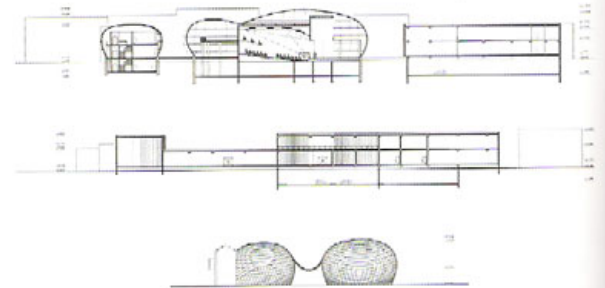
Bodrum Kat Planı

Zemin Kat Planı

1.Kat Planı

Kesitler

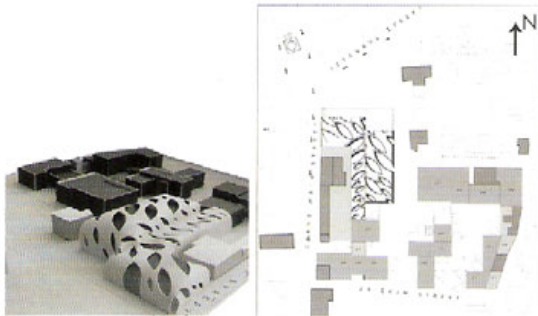
TASARIM OKULU

2008-2009 Bahar Yarıyılı Mimari Proje IV

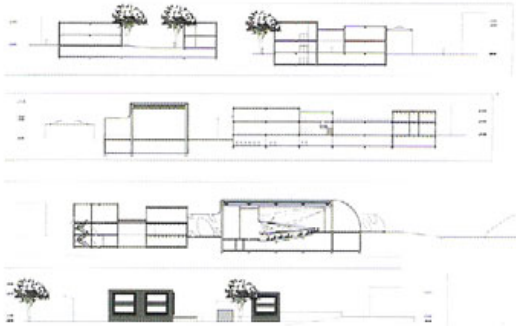
Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi, Mimarlık Bölümü

Esen Tuçan

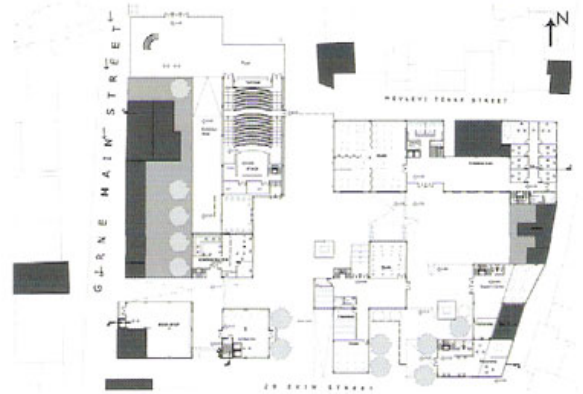
Tasarım okulu, İsmet İnönü Meydanı ve Mevlevi Tekke Müzesi binasına komşu iki ada üzerinde tasarlanmıştır. Bina programı, oditoryum, kütüphane, derslik, atölye, sergi ve yönetim gibi işlevleri kapsamaktadır. Tarihi yapıların ve mevcut ağaçların korunması esasa kabul edilmiş, yapıların çevre dokusu ile uyumlu olmasına dikkat edilmiştir. Ayrıca binaların çağdaş ve özgün bir üslup taşımaları istenmiş, günümüz teknoloji ve yapı malzemelerinin kullanılmasına özen gösterilmiştir.

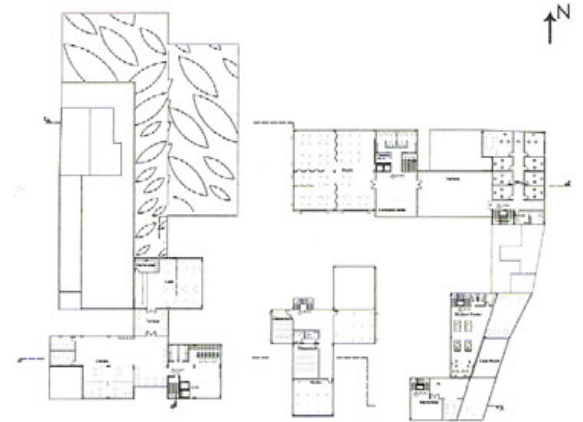
Vaziyet Planı

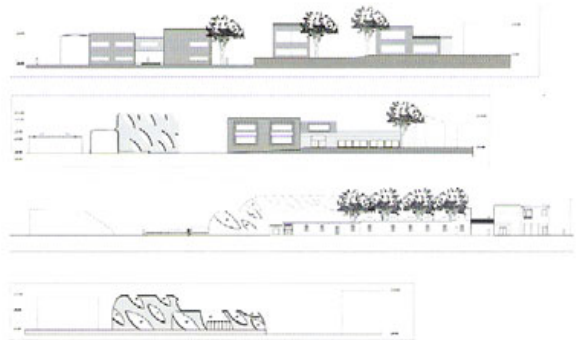
Kesitler

Zemin Kat Planı

1.Kat Planı

Görünüşler

TASARIM OKULU

2008-2009 Bahar Yarıyılı Mimari Proje IV

Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi, Mimarlık Bölümü

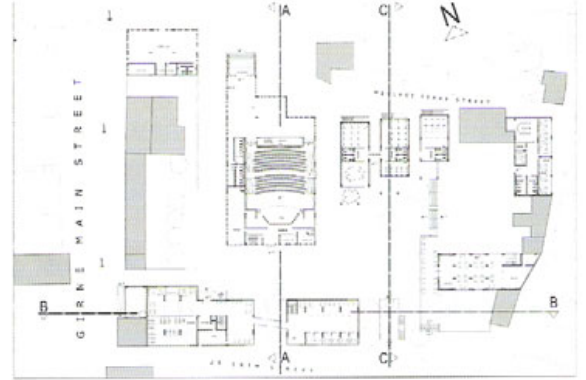
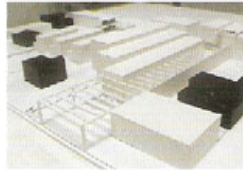
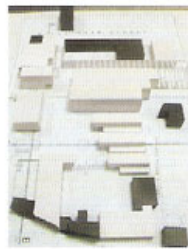
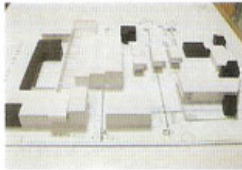
Muhammed Yasin Kolot

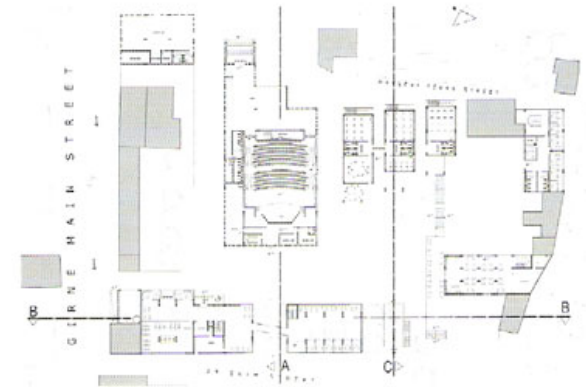
Mevlevi Tekke Müzesi'nin arkasında kalan ve bir yandan da İnönü Meydanı'na açılan alan, Tasarım Okulu Projesi'nin arası olarak ele alınmıştır. Tasarım Okulu'nu oluşturan kütüphane, oditoryum, stüdyo ve yönetim gibi birimler hafif bir eğimle yükselen bu araziye yerleştirilmiştir. Tasarımda, insan ölçeği, iklim özellikleri gibi konulara öncelik verilmiş, akılcı, kolaylıkla yapılabilen ve çevreye uyumlu binaların tasarlanması öngörülmüştür.

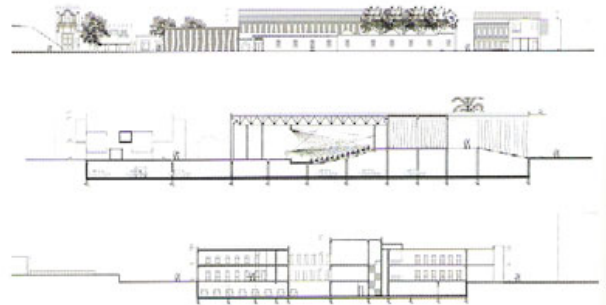
Vaziyet Planı

Zemin Kat Planı

1.Kat Planı

Kesitler

MEDYATEK PROJESİ

2008-2009 Bahar Yarıyıl Mimari Proje VIII.

Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi, Mimarlık Bölümü

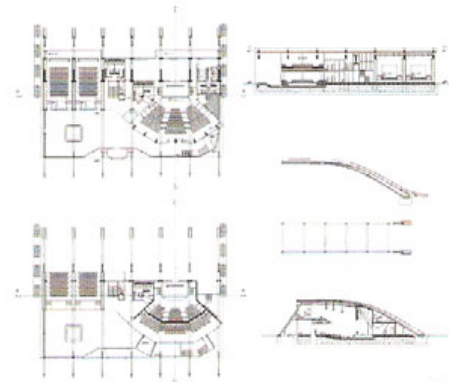
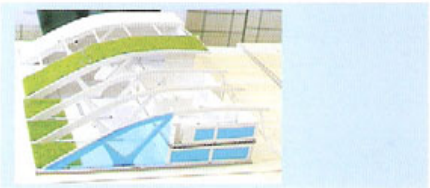
Fatih Güneş

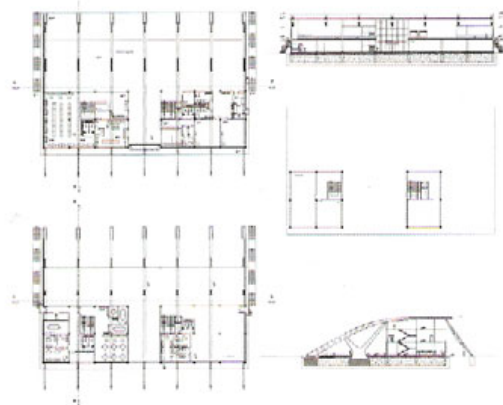
Medyatek binası, Karaköy-Tophane semtinde, antrepoların bulunduğu arsa üzerinde tasarlanmıştır. Binaprogramı içinde; oditoryum, kütüphane, sergi alanları, atölyeler, kafe ve yönetim gibi işlevler yer almaktadır. Tarihi dokunun ve mevcut ağaçların zarar görmemesine dikkat gösterilmiş ve sahile koşut olarak inşa edilmiş antrepolara da dokunulmaması kararlaştırılmıştır. Tasarlanan binanın Meclis-i Mebusan Caddesi'nin diğer tarafındaki tepe ve tarihi yapıların bir uzantısı gibi algılanmasına dikkat edilmiştir. Böylelikle çevreye uyumlu, tarihi dokuyu ön plana çıkaran, çağdaş yapım sistemleri ve malzemelerin kullanılması gibi konularda özen gösteren bir yapı tasarlanmıştır.

Vaziyet Planı

Blok 2

Blok 1

Görünüşler

* Dr. Ayşeşen Özner (TÜ, Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü)
öğretim üyesi UKÜ, GSF Mimarlık Bölümü konuk öğretim üyesi

GAÜ'DEN HABERLER...

M. Selen ABBASOĞLU*

Girne Amerikan Üniversitesi öğretim görevlilerinden Desen Çizenel, 16-25.10.2008 tarihlerinde Fransız Kültür Derneği'nin Arabahmetteki yeni binasının açılışında 'PARİS NOTES' adı altında Mimari Fotograf sergisi açtı.

Mimarlık, Tasarım ve Güzel Sanatlar Fakültesi öğretim görevlilerinden Mimar Desen Çizenel 16 EKİM 25-EKİM 2008 tarihinde Fransız Kültür Derneği'nin Arabahmet'teki yeni binasının açılışında bir 'Mimari Fotograf Sergisi' düzenlemiştir..Sergi Mimarın bir yıllık Paris yaşamı süresince araştırdığı belli başlı Fransız Mimarların eserlerini fotoğraf aracılığı ile kendince yorumlamasında n oluşmaktaydı.Sergideki fotoğraflar Paris, Marsilya ve Lyon kentlerinde bulunan Modern Fransız mimarisine ait kesitler sunmaktadır.

Girne Amerikan Üniversitesi İç Mimarlık Bölümü öğretim görevlilerinden Halide Eroğul ve Doğu Akdeniz Üniversitesi Mimarlık Bölümü öğretim görevlilerinden Hıfsiye Pulhan 12-15.12.2008, tarihleri arasında Oxford, United Kingdom da gerçekleştirilmiş olan ve IASTE _International Association for the Study of Traditional Environments tarafından organize edilen "Eleventh IASTE 2008 Conference" isimli konferansa Questioning the Tradition of Spaces and Traditional Spaces in Cypriot Settlements: The Case of Lapta, North Cyprus isimli çalışmalarıyla katıldılar.

IASTE _International Association for the Study of Traditional Environments tarafından düzenlenen ve 12-15.12.2008, tarihlerinde Oxford Üniversitesi'nin, United Kingdom binasında gerçekleştirilmiştir.

Halide Eroğul ve Hıfsiye Pulhan'ın ortak çalışması Halide Eroğul tarafından sunulmuştur. Yapılan sunuşta, Lapta köyünün mimari ve yerleşim karakterini inceleyip, yerleşim geleneğinin mekan oluşumuyla nasıl ilişkilendiği üzerinde durulmuştur. Bu bağlamda, geleneksel evlerin kültürel özelliklerine, malzeme özelliklerine, tarihsel değer ve politik ekonomiler açısından odaklanılmıştır. Bu evler yeni kullanıcıların kişisel hayalleri ve malzeme yorumlarıyla yeniden sahiplenilmiş, adapte edilmiş ve farklı kullanıcılarla kullanımı sürdürülmüştür. Yeni kurulan ve geleneksel binaların yeniden kullanımını içeren bu bilgi sistemi aynı zamanda binaların kendisini ve özellikle yerleşim dokusunu etkilemiştir. Yeni kullanıcıların ilgi ve değerlerine bağlı olarak canlandırılan ve kazanılan bu evler, değişimin dinamizm içerisinde kültürel miras olarak değerlendirilmiş ve geleneğin aktarılmasında, alternative yaklaşım eğilimlerinin nasıl olabileceği anlaşılmaya çalışılmıştır.

Girne Amerikan Üniversitesi öğretim görevlilerinden Prof. Dr. Ahmet Denker, Hikmet Uluçam ve Deborah Coito, 16-28 Mart 2009 tarihleri arasında Atatürk Kültür Merkezi'nde Karma Resim Sergisi açtı.....

Girne Amerikan Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Ahmet Denker ve Mimarlık, Tasarım ve Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Bölümü öğretim görevlilerinden Hikmet Uluçam ve Deborah Coito 16-28 Mart 2009 tarihleri arasında karma sergi açtı. Açılışını T.C. Büyükelçiliği Geçici Maslahatgüzarı Sayın Bekir UYSAL'ın yapmış olduğu Karma Resim Sergisi, 16-28 Mart 2009 tarihleri arasında Atatürk Kültür Merkezi Lefkoşa'da gerçekleştirildi ve sergiden elde edilen net gelir kanser hastalarına yardım derneğine bağışlandı. Farklı tekniklerde yapılmış eserlerin sergilendiği sergi katılımcılar tarafından büyük ilgi gördü.

17 Haziran 2009 tarihinde Girne Amerikan Üniversitesi, Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi'nin, "Mühendislik Fakültesi" ile "Mimarlık, Tasarım ve Güzel Sanatlar Fakültesi" olarak iki ayrı fakülteye ayrılması uygun YÖK tarafından onaylanmıştır.

Girne Amerikan Üniversitesi, Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi'nin, "Mühendislik Fakültesi" ile "Mimarlık, Tasarım ve Güzel Sanatlar Fakültesi" olarak 17 Haziran 2009 tarihinde YÖK kararıyla iki ayrı fakülteye ayrılması uygun görülmüştür.

Mimarlık, Tasarım ve Güzel Sanatlar Fakültesi'nin yapmış olduğu dekanlık oylamasının sonucunda 2 Temmuz, 2009 tarihinden itibaren, Doç. Dr. Zeynep Onur'un Mimarlık, Tasarım ve Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanlığına vekil olarak atanması uygun görülmüştür.

* Yük. Mimar, Girne Amerikan Üniversitesi, Mimarlık ve Mühendislik Fakültesi, İç Mimarlık Bölümü, Öğretim Görevlisi

Kemal İkizer
(870)

Salih Yinal
(871)

İsmail Gülyaz
(872)

Bayram Mahmut
(873)

Sinzer Kaya
(874)

Ayşen Dolmacı
(875)

Tolga Arıklı
(876)

Kuluhan Askeroglu
(877)

Bedra Tekbiyik
(878)

Gülsen Büyükdam
(879)

Esin Sazer
(880)

Duygu Kurtarıncıeller
(881)

Ulutan Denizler
(882)

Cem Toksoy
(883)

Arif Bladanlı
(884)

Güler Mertsoy
(885)

Alp Karaca
(886)

Zehra Nilay Bilsel
(887)

Bahar Tunçkol
(888)

Hacer Bayal
Aydemir

Ayfer Uzunkoşan
(890)

Mehmet Sungur
(891)

Burcu Burhan
(892)

Serkan Aygün
(893)

Turgut Bındayr
(894)

Ceren Sabancı
(895)

İpek Aksular
(896)

Ali İşlekzade
(897)

Rasim Ener
(898)

Sibel Pirayo Ener
(899)

mimarlıkta kalite-yetki-sorumluluk

II. mimarlık ve eğitim kuruftayı

KTMMOB-Mimarlar Odası

Atatürk Kültür Merkezi/Lefkoşa

30 EKİM 2009

SCHÖCO
DAREM

L'IMBODY
Görsel Sanatlar

Vitra
Kullanıcılar